

Wypsanj Žiwotů
swatých
Patronů Českých,

podlé
historického wěku od Josefa Sissnera w Ně-
meckém gazetu wydanych.

Nynj pať w Český gazet přeloženo
o d

Jana Kulíka,
měšťana Pražského.

Díl druhý

obsahuje :

Žiwot sw. Iwana.	Žiwot sw. Wintěře.
— — Bořiwoge.	— — Ssebjeře.
— — Bratislawa	— — Sindřicha.
— — Přibyslawy.	— — Hroznaty.
— — Podiwjina	— — Ondřege.
— — Milady	— — Adely.

a Aněžky.

S třinácti rytými obrázky.

W Praze, 1801.

W Jana Buchlera, knihkupce.

na strance 3.

Také zde nemám pokoje.

/

Život
svatého
Václava,
prvního pausteníka w Čechách.

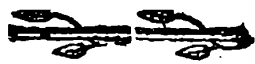

Dwan byl prworozený syn Krále Charwátstého, genuž říkali Gestymulus. Chřegi toz mu někrej, že gen toliko Wýwoda byl Gestymulus, gelikož prwnj pawnownicy země Charwátsté Wúdcy aneb Wýwodowé slauli, a rez prw tytule Králowstého přigali, řdyž s šťastnými wálkami, zmocniwse se mnohých Fragin, zemi swau rozšřili.

Předkové Gestymulowi byli Wúdcy onoho národu Slowanského, řerýž w 16tem stoletj z Azye do Ewropy přitáhl, a spogiw se s Hunny, gichž Králem Attyla byl, mnohé Fraginy protáhli, až posledně w Fragině Dalmátsté a Charwátsté se osadili.

Wšak že, gednak řrže wálky, gednak řrže obchody s Němcy podle mezugicými dřjwě, nežli nášši Slowanští předkové, w znázmost wessli, a s. nimi gednali, protož také od
kněz

Kněží Německých dřívě w křesťanském náboženstwj wycwčeni byli, tať že, gsauce mrazwů y obyčegů pokogněgssch a mrawněgssich, napotom podle prawidla křesťanstwj potračowali a žiwi byli.

Alsý po třech stěch letech, galkž se byli zde osadili, Cýsar Lotár s welikau mocý wogenzkau proti nim do pole wytáhl, aby ge strotil, a tať w pády do Německých krágin, kterěz často činili, a wssěcko napořád hubili, zamezyl. Gestymulus tedy táhl též proti Cýsari Lotárowi, a tu potkawssse se polem, birwu welmi křawawau swedli, w kterěz Gestymulus gakožto Wůdce swěho wogsta, neskastně bozgugic, zabynul. To se stalo léta Páně 845.

Ywan, gakožto nejstarssj syn, dědičným právem měl w panowánj po smrti otce swěho následowati. Špaura a newole tohoto rozpustilého národu brzy ho k tomu pohnuly, že vmjnil té wywodské hodnosti se zbawiti, a dychtě po dořonalošti křesťanské, w swaté samotnosti že chce život wěsti. Wědělť dobře, že geho bratři y zemané romu nepřipustj, aby zanechage swěho dědičného w panowánj práwa, na paussiti, aneb w swaté samotnosti život swůg stráwil, proto že pro swau, tať ika, přirozenau dobrotu, a wsslechtile mrawy odewsssch milowán byl, y welice wážen. Ywan tedy tagil toho před nimi, a muge k tomu přjhodného času y přjležitosti, tagně z do-
mu

mu přeč vřel, hledage přigeinného místa, kdeby w samotě před lidmi skrytě obýwati mohl. Však že byl gestě mladého věku, a cizých míst nepowědom, na cestě zablaučil.

Tu bratři a zemané pohřessiwše ho, hledagj Ywana; a když geg nikdež nenalezli, aniž kdeby byl doptati se nemohli, rychle wydawšse se na cestu, za nim gedau, a vrazywše něco cesty, blaudjcyho Ywana dohonj. Ywan, nezvěda w tom okamženi coby činiti měl, běře autočisstě své k Nejwyššimu, a do geho wůzle z cela se odewzdává. Gestě myslj, gať a kamby se měl před stihajcými bratřiemi swými odstraniti, tuť widj, že podle něho gaťzsy obličege sljčného mládenec stogj, a mluwj k němu, řka: „Nestrachüg se mládenče! gá gsem také pocestný gaťo ty, a chcyť s tebau-tau cestau giti, kteráž před námi gest. Dobře myslj buď, nič se nám zlého nestane, nebo ružka Nejwyššjho bude nás prowázeti, a na cestě opatrowati.“

W tu dobu přistaupj k nim bratři Ywanowi, a nepoznawšse bratra swého, řkau gim: „Widělili gste mládence podobného nám tau cestau kráćeti, čili. někde se potulowati?“ A když odpowěděli: „Newiděli sme žádného ani tu ani tam,“ brali se od nich pryč, daremně toho hledagjce, genž stál v prostřed nich. Ydj Ywan k towaryssi swému: „Gať předizwný gest způsob Božského opatrowání?“

Poz

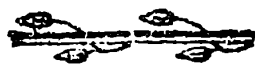

Potom Ywan beře se dále s swým neznámým towarýšem bezpečně y šťastně. A přišedše k řece Dunagi, „zde, řekl ten neznámý k Ywanowi, zde se rozlaučiti musíme; nebo není to w mé moxy, abych tebe dobrý mládenče! widitedlným způsobem prowázel dále. Já syce tebe opauštíjím: ale dobré myšliti bud. Ostríhati budu tebe na wšech cestách twých, a kamžkoli se obrátíš, tuť y já s tebou gsem.“

„O Angele Boží! prawil Ywan. Kynj wjm a poznávám, kdož gsy ty? Wezmi, wezmi odemne djku činěnj.“ — Ale Ywan, nepřestal gessně mluwiti, a Angel giž zmizel.

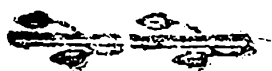
Do té, dostaw se Ywan přes řeku Duznag na břeh druhý, chwátá bez prodlení k půlnoční straně do Německých kragin, a po nedlauběm času přišel do země České, kterauž, prý, dle Balbinowy weypowědi, s swým prwnjm do ní kročegem, gakožto prwnj swatý téhož králowstwí, gakoměr poswětil.

Tu kráčí po místech způstlých, welmi hustými lesy zakrytých, hledage obydlí, kdežby wedl w swaté samotnosti život přjkrý. A přišed do některých gestyr, opět se opustil, wida, žeby tu dosti před lidmi gíst nebyl, hledal místa bezpečněgssího y skrytěgssího.

Y ořigde do kraje Podbrského, (nyni Beraunského) kterýž tehdáž tmavými a hustými lesy velmi zarostlý byl; a nalezne stálu pohledu strážlivého, okolo ni stoji hory tmavé, doly a údolí bařinnaté y skalnaté, a tuť na té hrozně pustině obýwati vmínil. Ta pausť leží tři míle od Wysehradu, kamž giti žádný sobě nedověřoval, ani sednatý myslivce tu zvěřj nelovili, gelikož tyto hory tmavé a skalnaté, haustim až ku podivu zarostlé, w nichž také dravá, a divoká zvěřata swá doupata měly, giž zdaleka oko lidské děsyly a hrozně divadlo působily.

Alle Ywan neleká se toho všeho nic, a nobřž s vtěssenau myslj wšed do té tmavé a skalnaté gestyně, a počal w těch pustinách a nebydlitedlných samotinách s neytruzššim těla mrtwenjim žiwot pausteničťý wsti. A když pomyslil, že zde dosti gíst gest, a w swaté samotnosti pokogně Bohu slaužiti může, tu státnj duchowé, kreťž se zde zdržowali, nemaleu w tom činj mu překážku. To množství duchůw zde bydlících, promněnugice se w rozličných howad a zvěřat twářnosti, wstawičně se Ywanowi wřazowalo, čině gemu weliké přjstrachy, překážky, a pokussenj mnohá. Ywan s počátku trpě to všecťo, těm duchům odporowal s myslj neohrozenau statečně; wšecťá ta mnohotwárná widěnj a rozličná pokussenj přemahal s swatau stálostj. Wšak že dnem y nocý neměl od nich pokoge, y vmínil z té nebez

nebezpečné paussťe ginám se obrátiti, a místa poľogněssijho vyhledáwati.

Ywan beře se pryč, a kráčege gedným tmarým audoljm k hoře skalnaté, tu vzřj paustenjka, an gde vpřjmo proti němu. Uy! myslj sobě. Odtud mi to, abych gá podobného sobě paustenjka na této pustině widěl, gessto newjm aby mimo mě mohl tu kdo obýwas ti? Právě, když naň mluwiti chce, táže se ho týž paustenjk:

Ywane, kamž gdeš?

Ywan. Hledám místa, kdebych w swaz té samotnosti Bohu slaužitj mohl.

Paustenjk. Místa hledáš? Takli sy dnes na tuto paussť přissel?

Ywan. Nikoli. Gíž za některý čas obýwal sem na paussťi tamto. Že ale od množstwj duchůw mnohá y weliká měl sem pokusse: nj, wyssel sem odtud, a chcy někde ginde byzdleti.

Paustenjk. Nehanbiš se, že se pokusse: nj dábelstěmu podáváš? Klegsy zběhlý w wčeni Gežissowu, před gehožto gménem pekelnj duchowé se třesau a wstajj? Ozbrog se perwau wjrau, wrať se zas a swjtezýš.

Ywan. Ne bratře! gá newčijnj toho. Pod gen, a ohledey toho strassliwého místa, tussjm, že gináč mluwiti budeš.

Paustenjk. Mátomyslný! gať gsy ty malické wjry? Wczmi tedy odemne křjž tenzra, a w tom znameni zagistě sstastně swjtezýš.

Ywan.

Ywan. Ty, kdož gsy, že mně šťastné
wjtězstwí předpowídáš?

Pausteniš. Gá gsem ten, gehož gměno
ty máš, a pod gehož ochranau tys se odez
wzдал. Žuštaň stálým w swém předsewzetí,
a tráceš bez wšš wrtkawosti po cestě spasení.
A po té zmizel před očima geho.

Ywan powážiw že gest řekl: Gá gsem
ten, gehož ty gměno máš, w tom okamžení
poznal, že byl Jan Křtitel, gehožto gměna
dostal na křtu swatém. Nebo podle wyřknutí
Dalmátského a Charwátského Ywan toliho wyz
namenává, gačo Jan.

Tak gsa ozbrogen Ywan znamením swaz
tého kříže, wracuge se do své předešlé gesty
ně, a tu negen nad těmi zlými duchy šťastné
swjtězyl, anobř také odtud ge zahnal a wypuz
dil. Nejwětšši ale pútku měl s neystarššim
duchem zde bydlícím, kterýž otewřew tlamu
swau, Ywana pohltiti vsylowal: ale Ywan
hodiw sw. kříž do tlamy geho, geg přemohl,
kterýž gačo hromem poražený, s welikým kříž
kem a hřmotem porazýw wrch té stály, od
tud wyletěl.

Potom kříž ten postavil na wrch stály,
a od toho času neměl Ywan od těch skalních
duchůw žádné přetážky, ani pokuseni. Wedl
pač tu život příkrý a swatý, diwoká zwojčata
gačo tišši bořánkowé k paussri geho přicházela,
zwlaš

zwláště gedna laně, od kterěž Ywan mlék
požíwal, nebo, mimo mléko, pokrm geho
byly bylinky, a med lesnj.

Y stalo se, že Rnjze Bořiwog času ge-
dneho, chtě sobě fratochwjli učiniti, gel na-
low přes řeku genž Miza slowe, do gedneho
welikého a tmawého audoli, a tu z swého lu-
čjště prostřelit gednu welmi welikau lani, kte-
ráž gšauc prostřelená, běžela pryč, a Rnjze s
swými psy za nj. A když přiběhla pod ge-
dnu wysokau a welikau škálu, z kterěž sylný
pramen wody teče, do wody wběhla, a tu se
psům bránila. Tu Bořiwog sšed s koně a
lani swým mečem probodl, z gegiho wymene
welmi nad obyčeg mléko teklo.

Ywan, slyše ten hřmot a psy střekánj, z
pausště wen wyssl. Rnjze Bořiwog, wida
muže dosti weliké postawy, an gest w-sufni dlaus-
hé, bos, wlasý nad obyčeg dlaubé mage, obočj
až přes oči přewěšené, welmi se vlekl, y wssiz-
cni služebnicy geho, neb takowé osoby člo-
wěka prwé nikdy newiděl. Po malé chwili
Bořiwog gakoby se otrásl, wzaw zmužilost,
řekl k němu: „Žaklinám tě we gměnu Kleyz-
wyššho, aby mi powěděl, zléli gsy? čili
dobře.“

Odpowěděl Ywan: „Člowěk gsem, a
služebník nehodný Pána Gežisse Krysta.

Bořiwog. Prosím tebe vweď mne do
swého přibytku.

Ywan.

Ywan. Podiž a ohledey. A obrátiv se šel do stáły, a Bořiwog s swými služebnými za ním. A když tam wšli, divili se takowému příbytku.

Bořiwog. Dáwnoli zde bydlíš? Které gest tobě gmeno? Odkud sy sem přišel, a z kterého gsy národu?

Ywan. Z země Charwátské sem přišel, otec můj slaul Gestymulus, a matě Elizabetha. Čtyřicet a dvě léta zde bydlím, a giž gest let čtrnáct, gažž mne žádný člověk newiděl.

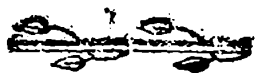
Bořiwog. Co gsy měl pak za pokrm?

Ywan. Milost Boží dala mi toto zwojsťátko, z něhož sem mléka za pokrm vjíwal.

Bořiwog. Widím, že gsy muž Boží a swatý, prosím tebe pod semnau do příbytku mého.

Ywan zprwu svoliti tomu nechťel. Wšak když se mu widělo, žeby příkladem swým p wywčowáním náboženstwí wúbec lépe poslawzil, než aby skrytě na té pustině obýwal, učinil tak gažž byl Bořiwog řekl. Šdá se, že se to zběhlo w ten čas, když Bořiwog wywodstwí Pražského postaupil synu swému Spiztihněwowi, a giž w pokogi žiw byl na Tetjně.

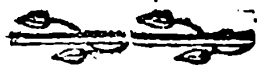
Bořiwog když se na Tetjn nawrátil, Lidmille manželce wyprawowal o tom, co se gemu na tom lowu přihodilo, a ona to slyšesey, žádostiwě žádala wideri pausteniška Ywana, gehož potom Bořiwog k nj vwedl. Lidmila
příz

přigala geg vetiwě, wážiwossi y chowawossi geg gačožo muže swatého. Mimo to, také w cwičenj křesťanského náboženstwj, w kterémž byl Ywan cwičil lid w tom okolí, welmi platně služby činila. Ale Ywan nebyw zwozflý dworskému žiwobytj, a také wida, že geg ho cwičenj nemá užitečných a spasytelných následků, a že twrdossignj obywatelé nechij se pozhnauti množstwjm wčenj geho, rozžehnal se s Bořiwogem a Lidmilau žalostiwě, opět z Tes tjna nawrátil se do přibytku swého, vijnitw, že nikdy wjce na swětlo odtud newygde. Byl tu gessťe žiw, až do léta 909.

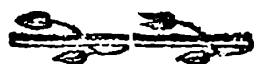
Mězy tjm časem Lidmila měla, přý, geg dnau we snách widěti, kterať Ywan, leže na smrtedlném lůžku, k smrti se připravuge. Na rychlost wyslala tam swého kaplana kněze Pawla, aby Ywana s swátostmi na cestu wěčnosti opatřil. Y učinil tak kaplan Pawel na žádost gegj. Tu Ywan Pánu Bohu před knězem Pawlem z swých se hříchůw wyznáwal, a tělem Božjm se posylnil; potom se gessťe Pánu Bohu srážně modlil, a když kněz Pawel mssi swazau dořonal, také Ywan na cestu žiwota wěčného šťastně se odebral, a tu w té stále, gaťž žádal, pohřben byl.

Ywan byl, gať za starožitných časů splš sowatel geho žiwota wyprawuge, z neyprw něgssich hrdin křesťanstwj, kteryž zanechaw swých bratřj, domu otcowského y wssého boz
bat:

batstwj, bohomyslný a samotný žiwot w štále strassliwě sobě obljbil, a tu weliké a nesnesytedlné protiwenstwj od zlých duchůw trpěl. Z prwu owšem, gažžto Prync w rozmanitosti wychowán, nemohl toto protiwenstwj sněsti; potom pať mage wjru w Pánu Bohu, staz tečně s zlými duchy zápasal, drže kříž w ruce swých, kterýž obdržel od swatého Jana Břítitele. Gediný toliko a neylitěgšší duch odz tud odgiti nechtěl; a do té štály se wtláčiw, wsta swá otewřel gažoby Ywana pohltiti chtěl: Ywan přibljžiw se k němu, ten kříž hodil do hrdla geho, a on hrozný křik učiniw w prostřed této celé štály diru wdělaw, w okamženi wyltel a se pryč bral, a od té chwile Ywan neměl na té nebydlitedlné paussti takowého nes počoge a přistrachu.

Po smrti Ywanowě Bořiwog na tom místě, kdez byl pohřben, rozkázal kaplu ku poctiwoosti swatého Jana Břítitele postawiti, kterauž potom léta 1033 Břetislaw Kníže České rozššřil, a bratři řádu sw. Benedykta z kláštera Ostrowského, ginať také na Ostrowě tam wwedl. Po nedlaubém času bylo tu založeno Probosstwj, a trwalo až do léta 1421, kteréhož ge husyté zbořili a wypálili. Stáz wal pať nadřečený klášter Ostrowský na někakém ostrowě řeky Wltawy, na něm Bolestaw druhý dům pro innichy a kostel ku poctiwoosti sw. Jana Břítitele léta 1000 postawiti rozkázal. Léta 1420 též Husyté zbořili a wypálili.

Ušy okolo polowice 15ho stoletj, když obecnj různice w Čechách přestaly, a počog gaťž takýž se stal, Páni Hazenburštíj powoz lawsse tam rozplášených mnichů dohromady, tu klášter zase z nowa založili, y toho dowedli, že ta panstwj, kteráž wzata byla klášteru Ostromskému, opět ge nawrátiti. A to může býti ta příčina, že na památku toho nowého založenj mnissi kláštera pod stálu, glnať w sw. Ywana erbu Pánu Hazenburštých, totiž hlavy diwolého kance, přigali.

Tato pausst-sw. Ywana dvě obzwláštnej památky ma. Jedna gest, když se z té stály tekaučý woda do sklenněné nádoby aneb lahwi ce nabjrá, že ostáwa čistá a tekutá; pakli ale na tu stálu gen kapá, tyto kapájcý krupěge mrznau, a wisý dolů gaťž čistý krjstál. Druhá gest, že se tu spatřugi kamenowě způsobu diwoného, na kterýchž gaťžoměř člowěk klecjcy, ležjcy y sedjcy widěti se může. Také se tu widj na wrchu té stály díra weliká, a tau, prý, měl ten neyljtěgššj duch skalnj odtud wyzetěti. Nalezá se tu y krásný mramor, ktes rýž za neylepššj w Čestém králowstwj se pozwažuge.

Léta Páně 1616 na rozkaz Anny Cýsařowny w témž nowém chrámu z bílého mramoru oltář postawen byl, a ostatky sw. Ywana do něhož wložený. Cýsařowé Matyáš a Ferdyn

Ferdynand často na to místo přicházeli, rozkázavše chrám tu nadherně ozdobiti, k čemuž dobročinnostj svou středě y hogně přispěli.

Potom léta Páně 1785 mnissi řádu sw. Benedykta, gichž 18 bylo, na dworstý rozkaz za Opata Felixa z Ebenholcu, zde wydwižení a rozpustění byli. Statkové pak téhož kláštera do kamerálního důchodu byvše potaženi, k obecnému dobrému se obrátili.

Můžeme být i v Kristu také přátelé

Život
svatého
Bořivoje,

prvního křesťanského uhodny Čestkého.

Bořiwog, dobré a nábožné Kníže, byl syn Českého wýwody Hostiwita, kterýž umřel léta osmistého. dewadesátého, a od lidu swého s welikým pláčem na hrobce wedlé Kleflana otce swého položen byl. Po smrti Hostiwitow wy wládykowě a starší lidu Bořiwoge za Kníže wyzdwihli, a posadilosse geg na stolicy knížecy, čepicy Přemyslowu na hlavu geho wstazwili, a genu se wšickni pořád klaněli.

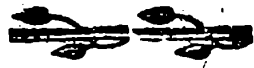
Giž při začátku swého panowánj měl mnohé nesnáže, gsa on gednať domácými roztržitostmi, gednať s cizými wálkami stěžen. Domácý roztržitostj pocházely odtud, že geho lid, genž byl twrdý ssige, stál wždy nestupně w swé nedowěře a w nawyklosti bauřliwě, zwláště Knížata Česká, gsmž některé kraginy w Čechách tehdáž přináležely, powstali proti Bořiwogi. Těchto pak wálek půwodce byli Němcy, genž přes meze do České země wpázdý činili.

Tyto případnosti gažžkoli mnoho zlého w Čechách způsobily, tak předce weliké změny w řízení zemském přičina gsau byly, kterážto změna potom w lidu důležitý prospěch učinila, o čemž tyto paměti hodné památky máme.

Kníže Bořiwog poradiv se s Wladykami a Staršimi, wyprawil se s komonstwem swým do Morawy, aby tam s Knížetem Swatoplukem w přátelstwj wessel, a smlauwu učinil, a s ním sgednocený tjm snáže lid swůg nezbedný škrotil, a Němcům se brániti mohl. Byl pak ten Swatopluk welmi mocný, chytrý a bogowný; a že Franky několikrát bogem porazyl, rudy powěst o geho vdatnosti a zkusenosti w wálkách se rozněsła. Protož negen Kníže Pražské, giž w Čechách neypředněgšš, ale y Knížata Srbšća toho Swatopluka za neywyššho mezy sebau přigali, a gemu gisté rozčnj daně odwedli, proto aby gich proti násylj Frankůw aneb Němců chránil a bránil.

Práwě toho času Swatopluk, gsa giž Břestán, chowal při swém dwoře Biskupa Strachotu, wšseliké knězi a žáky, kteří mu služby Boží konali. Bořiwog něgaký čas s strany těch smlůw na Morawě přebýwage, pozwědomosti o náboženstwj Břestanstém nabył, a žádal toho Biskupa, aby ho w Břestanstwj wywčil, a geg y celé komonstwo pokřtil, což se také tak stalo.

Když tak Bořiwog s Swatoplukem au-
stně se smluvil, a při něm wsseliké důležité
wěcy strany swých zemí opatřil, s weselím ga-
žo Břestian z Morawy do swého wywodstwí
se nawrátil. Tu starý nepřítel ďábel, znage
swau na té změně těžkost, wssecten lid český
proti Knížeti zbauřil, kterjž sšedše na dwůr
Wyssehradský takto k němu mluwili: „Co gsy
to učinil, že gsy mrawy a obyčege swých ot-
cůw opowrhl, a nowé zde neslychané wěcy sy
se přichytil?“ A tak gedni druhých proti ně-
mu pozdwihowali, až se wssicchni zbauřili a
geg z země wyhnali.

Alle Bořiwog nelekal se toho nic, co se
mu od swého newděčného lidu bylo přihodilo,
a nobrž zachowal se přitom gačošto stálý, a
w skutečném pronásledowánj neohrožený hrdi-
na křestanský. Wssecká tato protiwnstwy,
kteráž mile snášel, nebyla tak sylná a mocná,
aby geg od swého předsewzeti mohla odwěsti,
nebo Bořiwog, gsa giž swětlem prawého wče-
ní křestanského oswicen, vmjnil, že wyzná-
wacem y zachowáwatelem náboženstwí křestan-
ského až do smrti swé ostati chce.

Geho tedy znamenitá y podiwenj hodná
stálost tolik způsobilá, že opět na stolicy knížes-
cý byl dosazen a slawně powýssen. Ale Bo-
řiwog, ač byl giž učiněn Břestianem, mnoho
měl těch, gesso mu přáli pro geho we i au-
ctnost a trpěliwost. Slawibor, Pán z Měls-
nka,

njka, gehož dceru Lidmilu Bořiwog pogal sobě za manželku, při obecném lidu y toho dozvěděl, že k tomu svolil, aby Bořiwog zase nad nimi vladařoval, že chtj gemu rádi poddaní býti.

Mezy tím Swatopluk shromáždil mnoho lidu, táhl do Čech, aby svého přítele Bořiwoge hágil, a Německý Cýsař Arnolf také s wogstem svým do Čech giž wpadl, chtěge ten tvrdý lid skrotiti. Bdyž to wsecko widěla strana odporná, že na pomoc Knížeti Bořiwogowi wogsto se ze wsech stran do Čech hrzne, ponížila se říká: „Achtíme než Bořiwoge zase za Knížete mji.“ A tak Bořiwog opět wgap svého wýwodstwí, na knížetstwí wyzdwižen byl.

Tu dobrý a welikomyslný Bořiwog svým napřátelům nic zlého nečinil, aniž gím kdy toho připomenul, kterať gsau se bez prawí proti němu dočinili, nýbrž obcowal s nimi mile a přiwětivě, saude, že nepokogné swau dobrotiwostj k pokogi a k lepšším obyčegům y mrawům tím spíše přiwede. Nebyloť mu nic tak důležitěgšho, nic wzáctněgšho, než gaťo to předsewzetj, aby se křestanstwí wjc a wjc rozšřowalo, a w swém wýwodstwí wtwrženo bylo. Pro tuž také přjcinu neywice o to pečowal, aby slepotu pohanstau wykořenil, a wzčinil panugjcý křestansté náboženstwí.

Gažžkoli Bořiwog Kníže byl dobré, a w swém panowánj ríché y prozřetedlné; tať předce za dnůw swých na swe knížecý stolicy žádného vtěssenj neměl, proto že vřutnost pohanská nic dobrého o něm nesmeyslela. Bořiwog tedy, aby se tomu zlému wyhnul, a toz ho břemena zprostil, swolal na Wysshehrad wladýky a zemany, a tu před nimi wzdal swe knížetstwj synu swému prworozněmu Spitižhněwowi, potom pať se s manželkau swau Lidz milau na hrad Tetjn obrátil, aby wolněgi Pázu Bohu mohli slaužiti, a ostatek dnůw swých w pokogi stráwiti. Prvé pať, než se to staz lo, Bořiwog, wždy mage wěrný Křesťany w paměti swe, žádal syna y prosyl, aby pohanům křiwody nečině, Křesťany milowal a wjru Křyzstowu rozmnožowal, a tu hned Spitižhněwowi postaupil přjbytku swého Wysshegradu.

Mezy tjm Kníže Bořiwog wěku sešlého, umřel na tom hradě s počátku desátého stoletj, gegž tu na Tetjně s knížetstau poctiwostj, a s pláčem welikým pochowali. Potom ale tělo geho odrud wyzdwihsse, do kostela sw. Giti na hradě Pražském přenesli, a wctiwě tu položili.

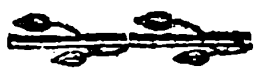
Obecný lid gednosteyným hlasem wložil ho do počtu swých blahoslawených Knížat, a slawil památku geho dne 23. čerwna měsýce, a to proto, poněwadž Bořiwog na ten den, gažžto w wigilij sw. Jana Křtitele, pokřtěn byl,

byl, a tudy se stalo, že Čechové, zanechawšse pomalu slepoty pohanště, k náboženstwj křesťanstému, se odali. Nebo, nábožnost swých knížat před očima magice, gegich příkladů následowali, a toho náboženstwj pomalu a rádi přijmali.

Wedlé toho také possel tento starý obyčej, že staří Čechové na ten den před sw. Janem Břitelem ohně zanečowali, a s gařausy weselostj přes něj stáali. Ten oheň měl wyznamenáwati onu poctu, kterauž nássi pohanští předkové ohni činjali. A když wwezeno bylo do Čech křesťansté náboženstwj, též modlářský obyčej pomalu a pomalu w niwec wveden byl, ačkoli y w pozdněgšich časých s gařešy spozdilosti lidště gessně se zachowáwal.

Bořiwog pozůstawil po sobě křesťanstwj památky dwa kostely pod wzywáním sw. Klišmenta, totiž w Mělníka a na Wysschradě. Wyznamenítěgšj pak byl kostel w Praze před weselým dworem, aneb gař ginj prawj, před rayným dworem, proto že byl ten dwůr wysočým rayněným plotem obražen. Pisse Balbin, že Bořiwog slib učinil, gestliže na knížetstwj České opět dosedne, že chce tu ku poctiwosti Panny Marye, Syna Božjho rodičky založiti a pilně stawěti. Tento kostel potom Drahomíra rozkázala rozbořiti, ale Boleslaw II. zase geg postawil. Také měl kostel sw. Mikšala pod hradem Pražským založiti: některj pak

pať fronykáři prawj, že téhož kostela swatý Wáclaw zakládatelem byl. Dá se, že gest to ten kostel swatého Michala, kterýž Bořizwog založiti rozkázal mezy městem Tetjnem a týmž hradem, a sw. Strachota geg poswětil.

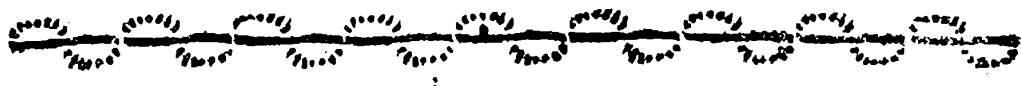
Posledně y té sláwy po sobě zanechal, že náboženstwj křesťanstě wěrně a snázně s manželkau swau Lidmilau po zemi Čestě welmi rozmnožil a rozšířil, pozůstawiw po sobě dwa syny, Spitihněwa a Wratislawa, které s manželkau swau Lidmilau zplodil.

Maudré rady gsau prvúá podpo-
ra mladého Križete.

Život
smatého
Bratřilawa,
wýwodu Čeřského a syna Bořiwoge.

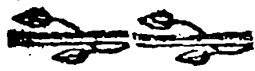

Panování Knížete Wratislawa bylo w Čechách šťastné a pokojné: poněwadž strze wwezenj do Čech křesťanského náboženstwj Čechové změnili y polepšili swých mrawůw, nabýwše mírnosti a wliďnosti w gednání lidstém. A Wratislaw den po dni wjc a wjc náboženstwj křesťanské w zemi rozššřowal, a přitom s Němcy y Uhry w stálém pokoji žiw byl.

K tomu šťastnému a pokojnému panování Bořiwog první základy položil, wychowaw swé syny Spitihněwa a Wratislawa mravně a počestně; a tudy směle mohl se doměřowati, že geho synové, když po smrti geho dosednau na knížecy stolicey, zemi Čestau dobře budau zprawowati, a swé poddané šťastně řiditi.

Bořiwog newychowal swé syny podle tehdejšího způsobu pohanského, kterýž gedině se wstahowal na wdatnost wogenstau, na tyranstwj a otroctwj w řízení zemským. Ale, Bořiwog, gaťožto Křesťan, cwičil ge a wedl

F

Ě richému a ctnostnému žiwobyti, aby, gsauce oni Bnizata Křesťanská, wliďni a lidstj byli, aby swé poddani otcowstau lástau mlowali, w dobrém ge předcházeli, a wespoleť y okolo mezugjicými dobře se snášeli.

Mohlili kdož pomyslti, že synové Swatoplukowy, tak mocného Brále na Morawě, kdež náboženstwí Křesťanské w slawném Křetě růsti počalo, že, prawjm, synové geho přes Kročj geho napomenutj, kterěž jim byl dal před swau smrtj tžž Brál slawný a otec dobrý :

On před smrtj swau swých třej synů, mez sy které země swé rozdělil, ě sobě zawolaw, takto ge ě swornosti napomenul. Dal sobě tři hrubé pruty přinesti, které dohromady swázaw, podal gich starššimu synu, aby ge zlámal, což on učiniti nemohl, ani druhý ani třetj nemohl s to býti. Y rozwázaw ty hole, a každému synu gedné toliko ě zlámánj podal, což oni snadně wyřonali. Y řekl ě nim : „podobně gestliže wy třej bratřj wždy pohromadě a sgednocenj zůstanete, žádný nepřitel wám wřřfoditi aneb wás sobě podrobiti mocy nebude. Gestliže pať neswornj budete, a geden od druhého strze swáry a newole se rozdělíte, tu wás nepřátele wassi snadně přemohau a zřazy.“

Synové Swatoplukowy napomenutj otcowa sobě newřřimawšse, ne po dlahém času mezy sebau wálčili, sebe sami hubili, až y
zahy-

zahynuli, a tak to veliké a slavné království na zmar uvedli. Nebo vidauce, to mjestodržící krágin Moravských, co tito královští synové pášši, odřešli se všeho poslušnosti, různé a zbaření metalo se zburu y dolů po všech krajích, a tyranský vůdc se zmahalo. Tu také Vhrj do krajín Moravských vpád učinili, všechno napořád ohněm a mečem plenivše, z čehož nemalý strach a bázeň povstala w Čechách, aby snad do země České newpadli, proto že jim žádný odolati nemohl.

Spitihněw a Wratislaw, milujice se wespolek gažžto vprjmnj bratři, když znamenali, že se Morawané Vhrum brániti nemohau, vymyslili raděgi s nimi smlauwu přátelstau učiniti, nežli od nich podmaněnu býti. Podle toho přátelstého porownánj žádali Vhrj, aby Čechové jim ročně nějaké daně dávali a strze Českau zemi do říše Německé táhnauti nechali. Čechové nemohauce tomu odepřiti, podwolili se tomu, za to pak gednoho dílu Morawy dostali, totiž od hranic Českých až k řece Morawa řečené, kterýž potom k království Českému připogen byl, a slaul Markgrabství.

Po čase, když Vhrj od Němců poraženi byli, a mezy sebou různé stropili, Čechové té roční daně se zprostiti, a spolčivše se s Němcy, to porwolené Vhrum strze Čechy tažej-

nj, zase w dobré obrátili. A tak se posstěti-
lo bratřim a Knížatům Českým, že gsau swé-
ho knížetstwj před nepřátely ochránili, a nes
přátele Čechům w ničem nevbližowali.

Brzy potom Spitihněw w těžkau nemoc
vpadl, a osmého dne po nj vmřel, Wratis-
law pať na stolicy knížetské slawně posazen
byl. Y pogal sobě za manželku Kněžnu gmě-
nem Drahomiru z národu Slowanského, genž
w zemi Brandeburské tehdaž bydlel, Pannu
welmi krásnou, kteráž chtěcy geho za manžela
míti, pokřiti se slibowala, ale potom křtem
swatým pohrdala.

Wratislaw zplodil s nj dwa syny, Wácl-
law, an Swatým potom nazwán byl, a Bo-
leslaw, kterýž pro spáchaný mord nad swým
bratrem slaul vřutný. Wratislaw byl toho
welmi wděčen, a také o to vsylowal, aby man-
želka geho Drahomira wjru křesťanstau přigaz-
la, a to proto, aby, poněwadž on gest křes-
ťan, syn geho, ač gest z pohanky narozený,
z pohanky počmu prsnjho nepožiwal, a ona
aby potom geho od řádu křesťanského k modlám
newedla. Ale ona twrdssj něž stála, niťterakž
sebau hnauti nedala.

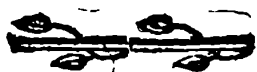
Tu Wáclaw dán byl na cwičenj a k wy-
chowánj bábě swé Lidmile, a gsa on ducha ti-
chého a dobrého, w lásce Boží y bližnjho wel-
mi prospjwal, tak že nápotom byl Kníže náš
božné

božné a milestivé. Bolešlawa druhého syna doma v sebe Drachomira vychowala, zdědilo od ní vkrutnosti y zúřivosti; neb to byl ten gediny aumysl Drachomířin, aby po smrti swého manžela na stolicy knížetské posazen byl, a tať pomocý geho Křesťany mohla pronásledowati.

Wratislaw wida, že Drachomiru manželsku nemůže k náboženstwj křesťanskému pohnauti, gaťož že té pohanky ani příklady nemůže oblomiti, těžce to nesl, modle se Pánu Bchu aby z toho twrdého a bodliwého trnu wyslyšl swět, totiž Wáclaw, dobrý Křesťan byl; a když přigde k wěku mužskému, to což Drachomira nechce, napravil. Protož také, že Wratislaw protiwenstwj weliká od swé pohanské manželsky snássl, a w swém wywodstwj bez odechů náboženstwj křesťanské rozššřowal, Čechowé geg w powěsti blahoslawené měli a za muže swatého wyhlásyli.

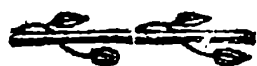
Gistě bylby Wratislaw wjru swatou wjce gestře rozššřowal a wwordil, kdyby byl dýle panowal. Alež, bohužel, Wratislaw práwě w swém mladém wěku, a když horlil neywjce po rozššření wjry swaté, nad čímž hodno gest poželeti, z toho swěta na wěčnost se odebral, a tu pohané, nabywšše k tomu lépe příležitosti, wjru křesťanstau wykořeniti hleděli.

21 Wsať Wratislaw dvě znamenité památky w křesťanstwí po sobě pozůstavil. On na Budči založené od Bořiwoge školy křesťanské, kdež y Spitihněw kostel postavil, swým nadáním wíce rozšířil, a tak zvelebil, že mládež ke wšemu dobrému tu vedená y wycwičená, mohla w mnohých důležitostech obcy platně posloužiti. On oblíbiti sobě místo na wrschu, kterýž měl gméno wrch swinský, dům Boží krásný we gménu sw. Giří mučedníka Božjho, a při něm dům weliký k obýwání služebníkům Božím postawiti dal, a tu, aby tělo jeho odpočiwalo, rozkázal.

22 Když widěl, že se poslední hodina žiwota jeho přibližuje, swolaw wládky a zemany, a takto k nim mluwil: „Poněwadž wůle gest Kleywyššího, abych z tohoto swěta na wěčnost wyfročil, a nechce mne tu tak dlouho zanechati, ažbych k dobrému náboženstwí křesťanského a blaženosti swých poddaných wšeho šťastně dowedl: což tedy w čas swého panowání nemohl sem dokonati, přísluší, abych pro budoucí dobré tak učiniti, nyní gestě se wynasnažowal.

23 Syn Wáclaw nemá gestě dospělých let ani wěku k panowání, protož dal sem ho w poručenstwí své matere Lidmile a manželce mé, aby mu k ruce byly, a k etnostnému žiwotu wedly. Wsať že dobré a maudré rady gíau ta perwná podpora mladého Knížete;
 nám,

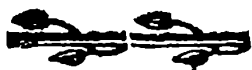

wám spolu také pod ochranu syna mého odez-
wzdávám. Tuto patřte naň, (ukázaw na
Wáclawa, an smuten stál v lůžka vmragicý-
ho swého otce,) kterak žádá wassi pomocy,
genž nynj toho ztrati, kterýž geg až do té
chwilje k dobrému wedl a wychowal.

Wás tedy prosběně žádám, abyste ge-
ho též k dobrému wedli a napomjnali, tak
aby se Pána Boha bál, swé poddané milowal,
a řádu přidržel se křesťanského a geg rozmno-
žowal. Pominěte gen mogi milj! že na tom
záleží wšecko dobré nassi přemilé wlasti. Y
nebudeteli toho pilnj, aneb z gakehofsý ohledu
hleděti toho nebudate, wězte mi, že někdy z
toho těžce na wěčnosti odpowjdati musýte.

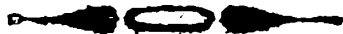
Gá gsem gist swým swědomjm, že sem
ho dlé powinnosti otcowské wychowal, a mas-
teř má toho swým cwičenjm doplnila, co sem
někdy strz má zemská zaneprázdněnj učiniti nez-
mohl. Ať tedy wšecká ta spasyredlná cwičenj
negsau na něm zmařena. Budtež geho wěrnj
rádcowé, a pomyslete, že to dobré, kterež z
toho wypléwati bude, k wassi cti a sláwě bu-
de, a potomstwu k dobrému y prospěšnému.
„Deyž to Bůh, aby se tak stalo.“

Na takowý způsob Wratislaw, (ó kýmby
bylo takowých křesťanských Wratislawů wíce,)
poraučel syna swého Wáclawa Wladykám a
Starz

Starším wýwodstwí Pražského, gať o tom
wyprawuge náš Ságeť a gini staří kronykáři.
Potom pak swatě vsnul w Pánu.

To se státi mělo, podle Balbína, na den
13ho Dnora měsíce léta Páně 916. A w ko-
stce swatého Gířj na hradě Pražském, gaťž
žádal, s welikým plácem od lidu křesťanského
pochován byl.

Pročel sem, dali ste mine glistj. . .

Život
blahoslavené
Průmyslavy,
sestry svatého Václava.

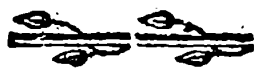

Weliké a převslechtilé ctnosti, s kterýmiž se ctná a nábožná Knežna Přibyslawa stwěla, zřegmé dokazují, že hned w dětinských swých letech od swé matere Drahomiry pryč wzata byla, a daná gest Bábě Lidmile, gačo bratr gegi Wáclaw, kteráž dlé swé newinnosti a bohabognosti opravdiwá sestra byla swého bratra Wáclawa swatého.

Praví se, když Drahomira porodila dceru, Wratislaw manžel gegi že byl welmi toho wděčen, a řekl: „Právě giž mi dal Pán Bůh dwa syny a gednu dceru, a z toho bude má, y celého křesťanstwí sláwa rozšířená.“ Y rozkázal gi na křtu swatém gméno dáti: Přibyslawa.

Drahomira gsauc panowánj welmi žádostiwá, těžce to nenesla, že malá slechtjčka Přibyslawa od ni wzata gest, a dana byla swé bábě na cwičenj a k wychowánj, neboť gegi vmysl nebyl giný, než aby po smrti swého manžela sama panowala, a tať že bude moci
nábož

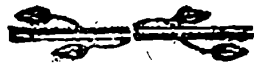

náboženstwj křesťanské ztenciti, a powěry pohanské zsylyti. Měla tedy dosti na tom, že gen swého miláčka malého Boleslawu při sobě má, a podle swé wůle a libosti geg wychowawati může, tak aby on, když dospělého věku nabude, na stolicy knížecý powýssen byl, a zemi wedlé wůle a bezbožnosti swé matere zprawowal.

Abby pak gi to chybiti nemohlo, měla se k swému manželu lastawě y aulisně, magje za to, že na takowý způsob gisté ho sobě do cela zýtká. Aulisná žena skutečně dosáhla cíle swého. Nebo Wratislaw, gažto muž dobrý a richý, manželce swé swobody propůgčil; a magje vmřiti, to ustanowil, aby Drahomira těch dwau mladých Knížat matka zemi Čestau zprawowala, dokudžby synowé geho k letům nepřišli.

Vřutnost Drahomiřina, kterauž w čas swého panowánj proti Křesťanům provozowala, nic dobrého Přibyslawě neoznamowala, wědauc dobře, že gi Drahomira tak w nenázwisti má, gaž bratra Wáclawa. A když shledala, že ani pod ochranau swé báby před zlosti Drahomiřinau bezpečná, ani gistá není, y wdala se za Sukslawu wládyku z Jablonna.

Mězy tím strhla se w Praze náwodem Drahomiřiným ta vřutná bitwa mezy Křesťany a Pohany, o kteréž až k vřuturj kronyka Čestá wy-

wyprawuge; geliž Drachomira na tom zůstala, aby wsecky Křesťany zřazyla a gich se zmocnila. Y řázala wybigeti domy křesťanstě, a w nich wsecky Křesťany mordowati. Tu byl takowý křik a mord, kteryž w tom městě prwě se nikdy nestal. Ale wssať pomocý Boží Křesťané gsau switězylí, a pohaniŭ po vlicech a domích na čtyři sta zbili, Křesťaniŭ také po domích okolo čtyř set zamordowaných nalezeno. Na zeytřj pohřebowě žalostiwj se dáli, pláč a křik hrozný od žen a od dětí dál se po domích a vlicech.

To widauc Přibyslawa, kterať domowě y vlice města Pražského hanebně zřwácení byli, rychle z Prahy do Jablonna s manželem swým se odebrala, wedauce tu život pokogný a příkladný, činiwše mnoho dobrého těm, kterj pomocy wyhledáwali. A aby y k dobrému křesťanstwí přispěti mohla, wystawili sobě pod horau, genž slowe Kutyna, několiť bonů od Jablonna dům weliký, podle něho krásnau kaplu, w kterěžby kněz každodenně služby konal, a okolnj Křesťané w křesťanstwí se cwičiti mohli.

Tu Přibyslawa wedla život bohomyslný, křesťanstwí rozšiřowala, spomahajic dobročinností swau wšem, buď on Křesťan aneb Pohan. Tu měl přistup bjdniť chromý, slepý y opowržený. Tu se shromáždowali nuznj a psorau chudoby stíženj. Přibyslawa pokračowala

wala podle prawidla Ewangelickeho, genž wěj: „Když činíš oběd neb wečeři, nezwi přátel twých, ani příbuzných a sousedůw bohatých, aby snad y oni zase nezwali tebe, a byla by tobě odplata: ale když činíš hody, powoley chudých, mdlých, kulhawých, slepých, a blahošlawený budeš, neboť nemají odkudby odplatiti tobě; ale budeš odplaceno tobě při wzkrjssenj sprawedliwých.“

A protož Přibyslawa chodje s swau služkau od domu k domu fteráz nesla w kossičku chleby a pokrmy, nasycowala chudé a lačné, a mdlé s čeritwým owocem občerstwowala. Tu se rozlihal hlas w wssich gegich: „Gá jsem lačněl, a dali ste mi gisti. Žižnil sem, dali ste mi piti. Náh jsem byl, a odili ste mne. A podle toho zwučjcyho hlasu zřidila wssacká swá gezdnánj a činěnj, horlje lástkau Božj y bližnjho.

Těmito znamenitými ctnostmi nabyla Přibyslawa gať w domácých tať y přespólnjch weliké lásky a náklonnosti. Sami Pohané, diwjce se tať spamilým ctnostem, milowali gi, a přiznáwali se k křesťanstwému náboženstwji. Ano y na tom se snesli, že chj pro ni žiwotůw swých wynaložiti a před auklady swé matere Drahomiry gi hágiti.

Gezj sýdlo, bylo sýdlo wssj bezpečnosti a gistoty, proti němuž wfrutná Drahomira nic přiwěsti nemohla, protože domácí y okolnj szbywa-

bywatele se zaručili, že pohanům odpírati chřest-
gi, kdyby místu tomuto auklady strogili. A
tudy se stalo, že Křesťané, gež byla Drahom-
mira pronásledowala, haufně sem běželi, aby
zde autočistné místo měli, a toho také bez-
pečně našli. Nebo nepřátelé Křesťanů nez-
dowěřowali sy na Jablonnu wyrzýti, dobře
wědauce, žeby od dobrých obywatelů, magice
v prostřed sebe hrdinstau Křesťanku Přibysla-
wu, s nemalau škodau po swých odině gji-
musyli.

Po smrti swého manžela dům swůg tak-
měč w kláště změnila, wědauc život w swaz-
tém přemyslowánj a w tuhé přisnosti. Tu
nebylo widěti nic giného, nežli cwičenj w křes-
ťanstwji, tuhý pust a prokazowánj skutků
milosrdenstwji. A chtěcy swým wěrným Jab-
lonstým památky po sobě pozůstawiti, řázala
na swůg vlastnj penjz město zdmi obehnati a
vperwniti. A to bylo gisté weliké dobrodinj
pro obywatelé Jablonsté, kteří gsauce wysa-
zení za tehdejších různých časů mnohým nez-
bezpečenstwjm, mohli bezpečně autočům nepřá-
telským odpírati, a sebe y města hágiti.

Křisťan, geden z neystarších Fronykátů
Českých, prawj takto w swé kronice: „Po za-
mordowánj sw. Wáclawa, Přibyslawě sestře
geho we snách se zdálo, žeby vcho sw. Wác-
lawa, ge s pilností Křesťané hledali, mezy
stěnu a dřiwj w Boleslawi wloženo bylo. A
když

Když poslali do Boleslawi, vcho nassli gať byz la Přibyslawu gim řeķla. Když pať bylo přiz nessenno, tu gsau ge předewsssemi přistogicými Křestany a. knězi k té křowé rane priměřili, a ono se hned chytilo a zacelilo.

Podlé wysserění gegiho žiwota, ždá se že nábožná Kněžna Přibyslawu mezy lety 910 a 950. swatě w Pánu vsnula, a tělo gegi w kaply pod horau Rutinau pohřbili. Potom po mnohých letech gedem Pán z rodu Jablonz stých gmenem Chotislau, dal tu weliký kostel, kdez stará kapla býwala, postawiti, a tu w témž kostele rozkázal z nowu tělo blahoslawené Přibyslawy poctiwě položiti. Chrégi tomu někteří, že po čase při tom chrámu blahoslawená Zdislawu klášter pro duchownj Panny řádu Bazatelstého založila, a řád ten na se přigala, a tu až do své smrti Bohu slaužila.

Předkowé začasti hrob gegi nawssstěwowali, a odpočiwalo tu tělo blahoslawené Přibyslawy až do léta 1367, kteréhož léta Cysař a Král Čestý Karel IV., an swatých těl ostatky s welikým wynasnažením shromáždowal, a na poswatné místo postawiti rozkázal, kosti Přibyslawy z Jablonstého Kostela dal wyzdwihnauti, a na hrad Pražský do hlawnjho Kostela sw. Wjta přeněsti, kdez w kaply sw. Wáclawa při samé zdi Kostela položeny byly.

Léta Páně 1673, gaťž. swědčj Jan Dlauz howestý, Biskup a Sufragán Pražský, nalezeny byly kosti nábožné Přibyslawy y také Podiwjz na služebnjka swatého Wáclawa.

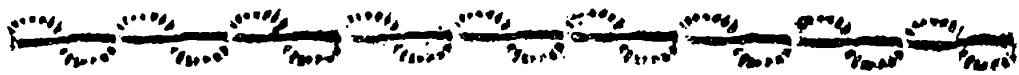
Ta gest twá mzda, mordýři dobrého
Knížete.

Život

blahoslaveného

Podivná,

Zemana a spolutowaryšse swatého
Wáclawa.

Giz syce o Podiwjnowi w žiwotě swatěho Wáclawa powědjno gest, kterak byl wěrným služebnjkem a následownjkem přemilého swěho Pána a Knjžete Wáclawa, tak že netoliko s ním wsecko těžké a odporne milé a rád podnikal, nýbrž y umřiti hotow byl. To bylo gen maličkě ponawrženj těch wěcý, genž k žiwotu sw. Wáclawa wwodsti přísluselo. Wsať že gsau gestě giné připadnosti, kterěž se vlastně na Podiwjna wstahugi, y widělo se za slusně, aby w řádném wypsánj tuto wwezeny byly, a lastawý čtenář o tom wšem náležitě sprawen byl, gaťž starobylé památky o něm wyprawugi.

Geden z neystaršich spisowatelů gest Břisťan, kterýž w wypsánj žiwotů sw. Wáclawa a Lidmily tyto wěcy o Podiwjnowi sepsal. On byl žiw za těch časů, w kterýchž w čerstwé paměti pozůstáwalo wsecko to, co se tehdáž s Podiwjnem zběhlo, a tudy geho swědectwj hodnowěrně gest, podle kteréhož tento žiwot Podiwjnůw spořádan gest. Břisťan tedy w swé kronyce takto wyprawuge :

Podiwjn possel z rodu slawného Sleschticůw aneb Žemanů českých, ač se vlastně nezwi, Edož gsau byli geho rodiče, poněwadž stazrobylé památky o geho předcích nic nám nezanechaly. Geho ale znamenitý rod tito důkazy potwruzuj, že w swém mladičstwí obcorwal s mladým Bnjžetem Wáclawem, a potom byl geho komorníkem, gessro takowá hodnost dázwala se jen toliko Lopotům aneb Žemanům.

Práwě w ten čas, Edyž wýwoda český a otec sw. Wáclawa Wratislaw poslal synáčka swého Wáclawjčka na Budeč na wčení, Podiwjn také se tam wčil, a tu gakožto spoluvčedlnicy a žáčkowé swého učitele pilně slyssiwosse a následowawosse, oba w luně geho wychowani a pěstowani byli, magjce stegnau pilnost k wčení y srdce ku pobožnosti nakloněná; a z toho posslo takowé přátelstwí mezy nimi, žeť gsau byli, tak řka, gednoho srdce a gedné vůle. Wáclaw milowal Podiwjina gakož rowazrysse swého neymilegssjho, a Podiwjn Wáclawa též, wážiw sobě ho wysoce y šterně. —

Po něgakém času, gsa giž Podiwjn w umění powyvčen, z Budeče k swým se nawrátil, a brzy potom k wřadu zemské zpráwy přisšel. Podiwjn při swém zaneprázdněním wřadu sobě daného na swého lastawého spoluvčence Wáclawa, kterýž gessně na Budči se cwičil, předce nezapomenul, anobrž gedinau mage o to péci, kteražby gemu z lásky geho wděčen byl,

byl, a tu wděčnost tak neb ginať prokázati mohl. Podiwjn wěděl nelyépe, že spanilé a welmi dobré Knížátko Wáclaw srdce gíst v: sschilého a laškawého, a tudy negen vstas wičné w srdcy swém ho měl, ale y často k něs mu na Budeč chodjwal.

Brzká smrt wywody Wratislawa, podaz la Podiwjnowi k tomu šťastné příležitosti, že co měl na srdcy, skutem mohl to vyplniti. Drahomira po smrti swého manžela Wratislawa, neprávne se wtřela do řízení zemského, a tu na Křesťany welmi vkrutná byla a nesnes syredlná. Opatrněgšij a maudčegšij Česté Pá: ni welice to mrzelo, ano y obecný lid pro ge: gj vkrutnost měl gi w nenáwisti, a gedině na tom stál, aby Wáclaw, gakžkoli dospělého wěku nemá, wgal se zpráwy zemské. Také Podiwjn při té příležitosti neměšťal toho wy: hledáwati, aby milostnjš a přitel geho Wác: law, podle wůle obecného lidu na stolicy dr: cowskiu powýšsen byl.

Když zemané a statšij lidu mezy sebau o tom rokowali, tuť Podiwjn mezy ně přišel, a počal k nim takto mluwiti: „Takeli po tak dlau: hém a snad wám těžkém rokowánj na naše dobré a vsschtilé Kníže Wáclawa nepomyšlj: te? Takeli nad Wáclawa giného k knížet: stwí wyhledáwati můžete? Coby zagistě nez: smyslněgšijho býti mehlo, gať kdybydom wy: hnuwšse se vkrutnostem Drahomiřiným sami

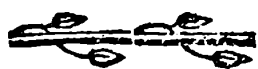

mezy sebau s roztržitoštni se mořili a zemdloř wali, z čehožby ona příčinu wzala, aby se z nassich roztržitoštnj těšila a radovala? Y wznes ste zpráwu země na nassého Wáclawa wedlé wěku owšem mladého, ale podle ctnosti a maudrosli giž dospělého a slawného, a geg na důstogenstwj knížecý dosadte. Gistě on to weliké množstwj lidu sobě swěřené dobře y šťastně spravowati, a radau wassj lastawě řjdiťi bude, wědauce, že dobrotiwost otce swého na sobě nese. Mám za to, aniž wy o tom pochybowati nechtěgte, že pod geho zprawowánj knížetstwj České vperwněné bude, a tak Boh dá státi bude až na wěčné časy."

Wládykové a zemané slyssawše tato slowa, učinili tak, a Wáclawa za Kníže České a Pána swého wyhlásyli. Tu Podiwjn rychlým krokem na Budeč se odebral, a prwnj tu raz dostnau nowinu Wáclawowi zvěstowal.

Wáclaw tedy na stolicy knížetstwj dosedl, a od toho také času, milowalli před tjm Podiwjna mnoho, napotom milowal ho mnohém wjce, učině ho za swého komorníka, potom y za swau tagnau raddu geg wywolil. Podiwjn pak gaťožto muž k wšsemu schopný a důwtipný, negn w řjzenj zemském Wáclawowi platné služby činil, ale y geho sawromého žiwobyťi, stálým o něg pečowánj, pilen byl. Pro tuž také příčinu Podiwjn nikdy Wáclawa se nespustil, wšsudy a we wšsem wěrným geho

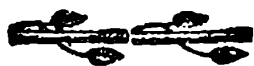
romaz

rowarysssem pozůstal, zvláště pak w pobožnosti a dobročinnosti, nebo wssěcko to, co gen Wáclaw dobrého činil a profazował, tak s ním rád a milé wykonával.

Když Wáclaw od swého bratra Boleslaw na krásné hody do Boleslawi pozván byl, a Boleslaw vmjnil tam geg z swěta stliditi, neboť byl rád Čestau zemj sám wládl, Podiwjn měl (prý) wystaumati, že Boleslaw a takowému mrzstému skutku neschetná pohanzka Drahomira namluwila; nebo že w Praze se jim nezdálo pohodlně ten skutek wykonati, y zůstali na tom, aby Wáclawa do Boleslawi dostali, a tak vsmrtiti mohli. Podiwjn, mage toho gístau zpráwu, Wáclawowi tam gité zbraňował. A když geg nemohl přemluwiti, a od toho nastawagjého žiwota nebezpečnstwí zadržeti, Podiwjn, ač toho připustiti nechtěl Wáclaw, Wáclawa se nespustil, anobř proz wázel ho až na to místo, kdež již o geho bezbrdli se hrálo, a auklady nastrogili.

Při zamordovánj swého dobrého Pána a Bnjžete Wáclawa, chtěl on owsssem geho brániti; a wssak k swé neywětšj žalosti toho proz wěsti nynj nemohl, wída dobře, že těm, ktez řjž se na Wáclawa obořili, a mnohými ránamy zamordowali, sám odolati nemůže. Předce ale s neohrozeným duchem přistaupiw k tělu geho mrtwému, a z něho wzal obraz Maryanští, kterýž w sebe mjwal Wáclaw, aby
do

do ruk-u newěřicých nepřissel. Klad to, nez-
mage mista ani hodiny vtěšné, bral se z Čech
do Německé země, neb po smrti Wáclawowé
pohané od Drahomíry k tomu nagatj, weliké
vkrutenstwj zde onde provozowali.

Y stalo se, že Drahomíra powolala k sobě
z Prahy znamenitějšch těch, kteří se obyč-
těgůw pohanských přidrželi, a w tagné radě
s nimi na tom zůstala, aby wšický Křesťany
zkažili, a gich gažžkoi budau mocy se zmoc-
nili. Tu učinila gest rychtáře gednoho pohana
na Křesťany welmi vkrutného gménem Palhoge,
kterýž gedný noci swolaw k sobě do swého doz-
mu rychtářského na šest set lidu se zbrogj, káz-
al wyběg ti domy křesťanské, a w nich wšez-
cký Křesťany mordowati.

Tu pohané z rychty wyskočiwše, okolo
nich domůw počali wybíjeti. Křesťané to slyš-
ze stráž wšlyšiwše, na ně se walně a nenadáz-
le wyběhli, a hned gich mordowati vkrutně
počali. A když křik tak weliký šel w městě,
tu se hned w něm wšickni obyvatelé zbautiz-
wše, některj na pomoc Křesťanům a ginij po-
hanům běželi. Tu byl na rynku takowý nářek
a mord, že křow. gažo něgať potůčkové z
rynku po vlicech tekla.

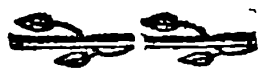
Ka památku toho vkrutenstwj Čechowé
na té rychtě, kděž toho času radnj dům býz-
wal, a až podn s stará rychta slowe, dali tu
biwu wymalowati, gažož y zamordowánj sw.
Wáclaw

Wáclawa w Bolelawi, a to malowáni za drahných let na té rychtě se spátrowalo. Před několikasy lety, když tu rychtu obnowowalsi, tyto starobylé památky na zmar přišly. Píše Jezuita Wogtéch Chanowský w swých starobylých o swaté zemi České, že gsau Čechowé, gdauc: po staroměstském rynku, s welikau wctiwostí a horliwostí po tom místě kráčeli, sobě připominagjce, že tu tolik krwe křesťanské wyito bylo, kterážto krew bylo ono semeno šťastného zrůstu křesťanstwí w Čechách, a na ni náboženstwí křesťanské bylo wstřipeno a wztwrzeno.

Když se tak w Čechách dalo, Podiwjn zdržowal se tagmo w říssi Německé, očekáwagce pokogněgssich časů, aby bezpečněgi mohl se do Čech zase nawrátiti. A když se mu widělo, žeby takowého wkrutenstwí a mordu křesťanůw nebylo wice w Čechách, do země České giti vmjnil. Při tom swém nawrácení widěl zde onde místa gessťe s čerstwau krowí skropená, na kterýchž křesťané pro náboženstwí křesťanské krew swau cedili. Y želel toho welice když pomyslil, že w ten čas, w němž takowé množstwí swých wlastenců pro gméno Gežissowo wkrutná muka postaupilo, z Čech wysšel, a se křýwal w cyzyně.

S tau horliwostí podgatý Podiwjn, chwátá do Bolelawi, a tu, kdež sw. Wáclaw zamordowán byl, slyše, vmjnil té wraždy mstiti.

W tom wiďj gednoho z těch vražedlníků, ge-
muž říkali Sstýrsa, kteří sw. Wáclawa nemiz-
lostiwě zabili, a přikročiw k němu, počal ge-
ho bezbožný skutek mu wyteřkati. Sstýrsa
chtěl Podiwjna vchopiti, on pať wyťáh meč,
Sstýrsowi w prsa wrazil, řka: „Ta gest twá
mýda Mordéri dobrého Knížete!“ Widauce
to gínj služebnjcy Knížete Boleslaw, že Sstýr-
sa tu vkladně gest zamordowán, wzkřikli gsau
weličými hlasy, prawice: „Podiwjn gest ten,
an zprznil rukau swých w křwi tohoto.“ A
chjce se geho zmocniti, tu Podiwjn rychle do
lesa podle stogjcyho vtekl a se střyl.

Ta zpráva, kdž se donesla Knížete Bo-
leslaw, přilissnau prchliwosti se rozlitw, řa-
že žoldnéřum, aby hned ten les obstaupili, a
naleznauce Podiwjna, na tom místě vsmrtili.

Žoldnéři učiniwšse tak, Podiwjna gali,
a gaťž byl řázał Boleslaw, na gednom dubu
na haužwi za hrdlo powěsyli, a zardaussili.
To se stalo léta Páně 942. Na tom dubu za
celý tři léta wisel, newzaw na swém těle ža-
dného porussenj. Prawj se, že mu rostli wlas-
sy, nechty, a na bradě fausy tak, gaťož ži-
wému člowěku rostau, a drawj ptácy že se ne-
dotekli za ten čas těla geho.

Po minulých třech letech, wzawšse dobří
Křesťané tělo geho z dubu toho, pod nim do
země geg wložili. Tu, prý, negafá swětla
sača-

začasti se spatřovala: což když se vůbec roz-
hásalo, lid ze všech stran shromáždilo se na
místo to, v veliké počtivosti měl hrob jeho.
A když voje a voje pověst o tom se rozmaha-
la, Boleslaw tagně svých některých služební-
kův povolav, kázal jim, aby to tělo vyko-
pagice, a na vůz vložice, do Prahy dovezli,
a tu na hřbitově podle kaple sv. Václava
pohřbili.

Léta Páně 1367, když slavné paměti
Král Český Karel IV., ostatky těl svatých shro-
maždovav, a na posvatném místě jich ostrě-
hati kázal, také tělo Podivínovo do kaple sv.
Václava dáno bylo. Vlasti to Král Karel roz-
kázal hledati kamení barevného, pravě, že
tím chce kapli sv. Václava ozdobiti. Y na-
lezeno jest pod horami Krkonosskými mnoho
velikých a tvrdých rozličných barev kamenů,
a ti Slovau Taspisové, y kázal je pulerovati,
a pěkně vyhladiti, a stěny též kaply jim oz-
dobiti.

Potom léta 1673 dokonávalo se dílo a
malování kaply sv. Václava, též y dlažení,
a tu kosti Podivínovy nalezeny byly. Y po-
ložili je nedaleko hrobu sv. Václava, tak
aby tu spolu svaté Kníže y služebníci jeho
počíně odpočívati.

Také Věchové hodni gsán, aby měli svého
neměňšího duchovního Pastýře ..

Ž i w o t

b l a h o s l a w e n é

M i l a d y,

sestry Boleslawy pobožného, a první Aba-
tyse kláštera sw. Giří na krás-
lowském Hradě Pražském.

O gest bratrobigec Boleslaw prwnj, gegz
fronykări, vkrutným gménugj, z ponuknuj
Drahomiry matky své zlého spáchal; to zase
srze děti své, gez chwalitebně wychowati a
wycíti dal, poněkud napravil. Boleslaw
Kníže České zůstawił po sobě dwa syny a dvě
dcery, a wsecky čtyři dal wychowati ctně y
nábožně.

Syn geho Boleslaw II., kterýž po něm na
knížetstwj dosedl, pro své tiché a ctnostné ob-
cowání nazwán byl Pobožným. Dcera pač
Milada, aneb Mlada, stkwěla se ctnostmi a
lástkau k Bohu y bližnjmu wysoce y příkladně.

Ža panování Boleslawa pobožného mo-
hli se časy w Čechách wšim právem, Časů
swatě gménowati, poněwadž Boleslaw byl
horlivý wšry křesťanstě rozmnožitel, otec sy-
rotkůw, obránce wdow, smutných potěšenj,
kněží přespólných milostiwý přigimač, koster-
lůw a chrámůw pilný zakladatel, neb on sám

W Čechách přestanskému náboženství dwadceť kostelů postawiti dal, ge wžitky a ginými potřebami, kterěz ke kostelům náležj, dostas tečně opatřiw.

Milada byla gest negen podle rodu, gaz tož y podle ctnostj opravdowá sestra Boleslaw, kteráz hred z mládi dana gest do Řezna do pamensteho kláštera na cwičej, a tam mezy nimi wychowána gsau, wýborným c. nos stem nawyšla. Tu ona takowý základy k: wsses mu umění také založila, že netoliko celé Pismo sw. w paměti své obzwláštnj zachowala, s mudremi maudrosti Božsté z Pisma sw. rozmlauwala, ale y také knihy a Homelye otcůw cýřewnych, bywše w latinském gazyku dobře zběhla, na Česko překládala, giné sama spisowala, a wýmluwnostj swau přednášla, tak že gegimu oswjcenému umění celé město Řezenské, kdež toho času umění w neywětšj pozvěsti bylo, welice se diwilo.

W témž klášteře ostala až do smrti otce swého. Boleslaw. Potem pať přissdssi z Řezna do Prahy, Čechowé přigali gi s tau neywětšj pectiwostj, gačožto Česku s mnohými ctnostmi ozdobenau, mnohým uměním oswjcenau, gsau y také náboženství kř. starzského nad giné pilná, pokorná, a welmi přjs wětřiwá.

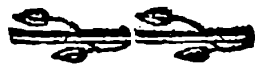
Giž otec gegj Boleslaw umjnil w Praze biskupswj založiti; toho ale na Papeži oborž
žeti

žeti nemohl, gelikož pro swůg spáchaný mord nad swým bratrem Wáclawem nebyl naň la-
stawý. Což tedy on dowěsti nemohl, o to se
syn geho Boleslaw pobožný staral a snažil,
aby biskupstwí Pražské založil a ustanowil. Pro-
ti tomu welmi byli Biskupowé Řezensští, aby
w Praze Biskup ustanowen byl, nechťce tak
weliké země z mocy a rukau pustiti. Protož
k tomu některakž swoliti nechťeli.

Boleslaw newěda sobě w tom poraditi,
o tom s sestrou swau promluwil, zvláště pať
koho by předce w té weliké důležitosti do Říma
měl wyslati, aby při stolicy papežské šťastně
to wywedl. „Nuž! řekla Milada. Proč se
rozmyšlš, toho s tím poselstwím do Říma
wyslati máš? Takéli nemáš do mně té wj-
ry, abych po vůli twé wšeccko to na sebe wez-
mauc, toho učiniti neměla? Mámě gá také
důležitau příčinu, že sem vmínila do Říma jiti.
Swěř mi tu wěc Pane! a gá se postarám, abych
to w Papeže wygednala.“

Boleslaw gsa z toho wděčen, rychle list
na Papeže wyhotowil, a zanesl wšeccko na swau
sestru Miladu, daw jí od sebe plnomocenstwí.
Ta wyborná Česka, wzawšši list od swého
bratra Boleslawu, s některými pannami a slu-
žebničky do Říma se brala, aby to, čchož se vs-
gala, w Papeže wygednala. Za toho času se-
děl na stolicy Petrowé Jan toho gména XIII.
kterýž mage o tom zpráwu, žeby Milada Kněž-
na

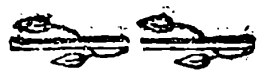

na a sestra Knížete Boleslava byla do Říma přišla, a s ním mluviti gest žádostivá, rychle kázal jí před sebe přivésti. A tu byvši od něho poctivě přivítána, v latinském ga-zyku žádost svou v tato slova přednesla :

„Kladydůstogněgšji Otče v Krystu !

„Giž za některé století přigmuti gsau Čechové do lůnu Círky Křesťanské. A od toho také času rozmnožil se počet věřících na takový způsob, žeť bez velikého podivení nelze na to pomyslit. Gessťe zřídka v kteréz zemi nalezeno gest, aby lid s takovou horlivostí přigal včení Gežíssova, a geho byl pozwordil s tak velikým křve prolitím, gačo se stalo v zemi Česté. Čechové poznawše, že náboženstwí Křesťanské neywěťšji blažnosti dochází z sšechetného žiwota a dobrých mravů těch lidí, kteříž ho následují, vložili v srdcy swém a vmjnili, chrámy Páně gač okrasau a připravau, tak y řády náboženstwí Křesťanského ozdobiť, nižšimi také wyššimi stolicemi, učiteli, kneži Křesťanského včení y napominání, škol pro mužské y ženské pohlaví, kteřížby se vměni maudrosti oddávali, špitálůw a přizbytů pro chudé a přespólní stawením y ginými způsoby dobrotivosti a sšedrosti k nuzným dokazowati, a náboženstwí Křesťanské zwelebiti.

Až podnes widěti se může y sšledati, co činí Čechové, a kterať se o to snaží, aby

w powołání swém vpřijmání nalezení byli, při pravdě stále trwali, a pro ni wsecka protizwenstwi trpělivě snášeli, wíce sobě wážíce milostných slibůw Božských, nežli strastliwých pohrůzek pohanstých; wíce pečugíce o nebe a sláwu budoucího věčného života, nežli o swět y vlády, welmi w něm rychle pomijegící.

S počátku, když maličko Křestanů w Čechách bylo, přišla země Česká pod zpráwu duchowní Biskupa Řezenského; nyní pak když se rozmnožuge počet wěřících, také má potřeba, aby pod domácí duchowní wchdny zpráwu stála. Wssickni s námi mezugící národowé mají swého vlastního Biskupa, gen Čechowé ne, oniť gsau také děti otce wsech wěřících a poslušný synowé y ctitelowé Apostolské stolice. Gsaut také toho hodni Čechowé, aby měli swého vlastního nejwěššího duchowního Pastýře: frerýžby gich kněží swětil, a chrámy Páně k službám Božjim zřídil.

Bratr můj, nyní w Čechách panující wéwoda Boleslaw, na mne, gakožto na nehodnanu twau služebnící, to wzněl, abych gménem g. ho a wssě rěho národu Českého Tobě Křesťanského Otce! poníženu tuto žádost předložila, žeby s toho welice potěšen byl, kdyby w Praze biskupstwi založeno býti mohlo. Gsít nám to wyborně wědomé, že pobožnost twá nejwíce o to pracuge, aby w Cyřfář swornost a pokoj wtwrzen byl, a prawé učení

wjry křesťanstvé se rozmáhalo a zachovávalo. A protož doufáme srdčně ušfickni, že se prosz bām nassim ochotně y milostiwé nákloniti ráciž.

Druhā žádost, kterauž y také při této prwnj w ponjženosti přednássim, gest žádost má vlastnj, prosy w neyhlubšši počte, aby mi powoleno bylo panenský klášter řeholy sw. Benedykta v sw. Gířj na hradě Pražském založiti. Můg děd wýwoda Wratislaw tu posctiwosti sw. Gířj chrám tu postawil; gá pať magjc to swaté předsewzetj, wminila sem tam Panny zákona a řeholy sw. Benedykta wvesti. Nebo nic na tomto swětě nebude pro mne ššťastněgššho, gaťo řdyž vzřjm, že mé předsewzetj ššťastně swého cyle nabylo. K tomu ššťastněmu wywedenj gá y bratr můg giž sme potřebná nadánj y přjgmj ustanowili, tak aby biskupstw j y klášter na budaucý čas yšši přjssussnostj mohl se zachowati a zadržeti.

Ať tedy y tato žádost má milostiwého otce na tobě také shledá, genž horowj gsme z toho w wěčné památce tobě wděčnými pozůstati, a spolu tau naděgj se těšiti, že swatá Apoštolská stolice nás miluge gaťo swé děti wěrné, wdělugjc nám také toho práwa, gchož ostatnj audowé Cýrkwe s weslým srdcem, sz plywagjc tau blaženostj, požjwagi."

To řdyž se wšsecko zřjdilo, Papež swé powolenj k tomu wydal, aby se w Praze biskup

stuspowi založilo, a klášter panenský v sw. Giři ustanowen byl, a wssať s tau wýminkau, aby se w biskupstwi Českém služby Boží podle obyčejce Římského a ne Slowanského, totiž w latinském gazyku wykonávaly. Nabo se obázwal Papež, aby snad strze rozličnost obyčejů mezy wěřicými nepowstaly roztržky, gaťož se prawě w ten čas stalo s Řeky, kteří přidržiwše se obyčejů Slowanských, od Římské Církwe se odtrhli.

2l Když Milada gménem westkerého národu Českého, magjc toho dořonalé plnomocensstwi, wedlé ustanowenj papežského wsecko to zachowati se zawázala, Papež kázal list na powtworzenj Pražského biskupstwi léta 797 wyhotowiti, a přitom wywodstwi České od prawa duchownjho, kterěz měl Biskup Řezenský, oswobodil. Také hned Bněžnu Miladu na abbatystwi ku klášteru sw. Giři poswěřil, dawgi gméno klášterské Maryna, zákon a řeholu sw. Benedykta a opatstwu berlu.

Tu nasse Čeřka a nowá Abbatysse wzawessi řeholu a odpustěnj od Otce swatého y požehnánj, gaťož y listu z strany biskupstwi Pražského Bněžeti Boleslawowi od něho přigawssi, do Čech se s swými nawracowala, až y s weslým weseljm do Prahy přigela.

Boleslaw dáwno sestru swau widěti žádagc, o přjjezdu gegim gať vslyšel, wolmi

se zradoval a proti ni wyssel, s welikou pot-
ctiwoſti gi wſtaze, a ruce ſobě dawſſe, ſpos-
lu do domu knižecyho weſſli. Tu ona co w
Ximě widěla, wſſecko pořád gemu wyprawo-
wala, a potom takě gemu liſt od Papeže po-
dala. Boleſlaw pſanj Papežowo přečta, y
hned nařídil, aby koſtel ſw. Wita k budaucý-
mu biſkupſtwi Pražſkému náležel, koſtel pač
ſw. Giříj poddán byl Abbatyſſi, Kněžně Ma-
ryi ſeſtře Boleſlawowě, aby ſobě při něm klá-
ſter panenſký založila.

Mězy tím pač ſe přihodilo, že ſe něga-
cký muž nábožný a docela křeſtanſký na biſkup-
ſtwi Řezenſké, gménem Wolfgang doſtal. Ten
ſe k tomu, aby ſe práwa, které w zemi Čeſké
w duchowenſtwi měl, odřekl, domlauwáním
Cýſáře Otty a wywody Baworſkého, Gin-
driha, za to pač gemu Kníže Boleſlaw něga-
cké dědiny w Čechách připowěděl.

Byl pač toho času w Čechách při dvoře
Boleſlawowě mnich něgacký, gménem Dětmar z
některý prawj, že byl kaplanem Kněžny Sem-
ny, manželky Boleſlawowy, ač gini tomu
chtěgi, že přišel do Prahy na paut k hr-
bům ſwatých Wita a Wáclawa. O tom Dětmar-
rowi ſe piſſe, že byl Benedyktýn z města Sa-
ſkého, Děwijn aneb Magdeburk, řečeného,
muž krásné wymluwnoſti a welmi věcný. Víd-
to takě gazyk Slowanſký welmi dobře vměl,
tač že s Čechy gačo každý rozený Čech mlu-
witi

witi mohl. Protož Kníže Boleslaw geg sobě obliw a mnoho wážíw, geho prawnjm Biskupem Pražským učiniti wnjnil.

Y powolal k sobě Boleslaw knězi a žákům, Panům a Starším země, snažné gich za to žádage y napomjnage, aby toho výborzného muže Dětmaru za Biskupa přigali, což oni rádi učiniti přislíbili; a gednoho dne shromáždíwše se, gednosworně Dětmaru za Biskupa zvolili a wěcgně wyhlásyli. A tu geg bez odtahůw k Cýsaři Ottowi wyprawili a gemu list od Knížete, kněžstwa a celé obce České poslali.

Cýsař, gažožto weliký milowník zákona Božího, powolato některých Knížat a Panůw, též y Biskupůw, s nimi w radu wšl; a rozwážíw to, čehož Čechové žádagi, že gest welikmi užitečně pro spasení lidské, aby lid mohl w wjře křesťanské zachowán býti, rychle kázal Arcybiskupu Mohutskému, kterýž tu při dworě cýsařském byl, aby téhož Dětmaru na biskupstwí poswétil. To když se podle rozkazu Cýsařowo wykonalo, nový Biskup Dětmar berlau pastýřstwí duchowního obdařen gsa, do Čech se nawrátil.

Gak se do hlawního města Prahy dostal, tu byl s welikau sláwau a poctiwostí do kostela sw. Wíta wveden, a při oltáři téhož Swatého posazen. Knězi a wšeckén lid duchovní

chowj a swětšy Pánu Bohu za to děkowali, weličými hlasy zpjwagice, a ten celý den pozdlé swého obyčejge wesle swětice. A tak Čechowé od toho času měli wlastního Biskupa, který wšak pod Arcybiskupem Mohutšým stál.

Mezy tím Kněžna Milada, gažžto Abbatyše Marye nazwaná, klášter při chrámu sw. Giří, an byl kolegiální, a měl swého děkana s několika knězi, gaž byl zakladatel Wratislaw ustanowil, wystawěwši, do něho panny počestné wwedla, kterýchž z gednoho kláštera, města Děwjin řečeného, do Čech powozlala. A to byl neyprwňegšij klášter w Čechách řeholy swatého Benedykta na hradě Pražském, nebo po něm teprw klášter Benediktýnšy w Břewnowě založen byl. A když Kněžna Abbatyše Marya za několik let klášter ten pobožně y příkladně zprawowala; léta Páně 994, dne 8ho Dnora měsíce swatě w Pánu usaula; potom pak wložiwše tělo gegi do ceynowé rakwe, s neywětšim náboženstwim w kostele sw. Giří pochowali, kdež až podnes w powěsti blahoslawené odpočiwá.

Po gegi smrti týž slawný klášter mnohým těžkostem y nesnážem oddán byl. Léta 1142, když Konrád, Kníže na Morawě, s wogštem swým ku Praze přitáhl, y swolawossecky střelce, a kázal jim ohniwými šipy na město střeliti. Tu gedem neschetnjš kosteru sw. Giří střelil a geg zapálil. Ten kostel

s mnohými klenoty na zlatě a stříbře y celý plášť r šhořel. Widauce to Geptiřky, že gich plášť r y wssični přibytkové hořj, s welikým nebezpečenstwjm wysšly wen z hradu Pražskéz ho, aupěgice a brozně nařikagice, až na gedno místo pod Petřinem wrchem přiššly, a tu se na zemi posadily, rukau k nebi pozdwiuhgice a pomocy žádagice. Oduď wstawšse wessly do kostela sw. Jana Břtitele na Augezdě, a tu zůstaly a Pánu Bohu wstawičně s modlily. Potom plášťer y kostel sw. Gířj Wladyslaw II. swým nákladem dal stawěti, a tam zase gepztiřky wwedl.

Knjže Čestě Spitihněw II. newražiro na Kěmce, rozkázal, aby se wssični Kěmcy wen z země wyhostili. Sned po wyhlášení toho rozkazu wšsed Spitihněw do kostela sw. Gířj, dal sobě powolati Abbarysse Kěmkyněky, kteráž genu před čas y wššipně domlawala, a wida gi před sebau, řekl k nj: „Gíž na tenz to čas lépe náležj, aby Te Deum zpjwáno bylo y w zwony zwoněno, že Abbarysse wen z země wyhnána bude, nežli pro pec, kterauž sem kázal při plášťere pobořiti.“ Na to bez meššťánj kázal gi na wůz wsaditi a na Bawerské lesy dowezti, a tam swobodně pustiti, aby šla, kdez se gi koli libiti bude.

Naproti tomu Králowé Čestj Přemysl Ottořar prwnj y druhý, mnohými milostmi tomuto plášťeru náklonněni byli, zwláště Razrel

rel IV., kterýž ustanovil, aby Abbatysse v sw. Giři také spolu Bněžna byla, a při korunování České Královny s Arcybiskupem Pražským korunu gi na hlavu wstawila. To důstojenstwí dworským rozkazem léta 1791 proslm, bylo dáno Arcykněžně Kakausté Maryi Anně, když též klášter zrušen byl.

W čas bauře Husytské, Abbatysse s swými Pannami z kláštera wywedena byla, wwedse ge do kláštera sw. Anny, neb na ten čas gdnal ze wssch klášterůw Pražských byly tu geptisťky sehnany. A když ta bauře přestala, opět do swého kláštera se nawrátily, a tu Králowé y Páni Čestři s dobročinností swau bohatě gegnadali. Rudolf II. postel sw. Ducha na starém městě za farní zdwihl, a předesslího práwa Abbatysši propůgčil, aby ona tam faráře dosazowala. Léta 1642 Cýsařowna Eleonora na swůg wlastnj peněz ten klášter rozsšíti a o:dobiti dala. Už potom za dnůw nassich, toa riž léta 1732, dne 20. března měsíce z rozkazu Cýsaře Jozefa II. zrušen byl, kdež, mimo Abbatysse, 25 geptisťek, a 7. sester newezlowaných se počítalo.

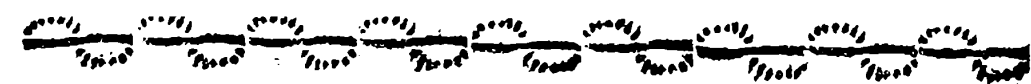
3. Die beiden ersten Minuszeichen sind
 aufeinander zu kürzen.

Ami wesel oměu nebo widim kniže
s welikau sláwau korutomaněho.

Život
blahoslaveného
Vítěše;

Paustenjka w lese Českém.

Wintýř, ginař y Ěuntýř, narodil se okolo léta 1150. w Duryncých, a byl syn rodem znamenitých rodičůw, kteří possli z kmene landzhrabat Durynských, a tudy byl on krewnj příjatel Něm. ceho Cysáře sw. Gindřicha, gačož y sy. Sstěpána Vherstého Krále, kterýž měl Ěislu geho příbuznau za manželku.

Wintýř tedy nebyl Čech rozený; nic wssakméně widělo se za slusné y potřebné, aby tuto k swatým Patronům Čestým připočten byl, a gačoměr za vlastence také se považowal, gedno: že gest s swým nábožným žiwotem, obýwage w Čechách w swaté samotnosti, zemi Čestau, takřka, poswětil. Druhé: že wywodowi y národu Čestému wěrné služby konal, a tjm sebe hodna učinil, aby geho památka y w Čechů w požehnánj byla.

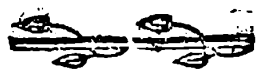
Za toho času ten týž rod w weliké y slawné byl powěsti; w domě rodičůw geho bylo wssého hognost, magjce bohatstwí y panstwí weliz

weliká, a tudy mladý Wintýř wychowán byl štkwošně y rozmanitě. Když powyroštl, měl okolo sebe rodem owšsem znamenitých, ale přitom welice zheyřilých mladých Gonáčků, Krej, magice s ním towaryěstwo, wedli ho k žiwotu rozpustilému, činiwše mu rozkošné frator chwijle bez přestánj. Toť se owšsem libilo Wintýřowi, tak že po nedlaubém času giž giž tazkowému prostopášnému žiwotu zwykati počínal, a z těžka bylby gemu odwykl, kdyby názbly příběh, kterýž se stal s gedným geho towaryšem, kteréhož nad mjrú milowal, nepozdal mu příležitosti, aby se toho porusseného towaryěstwa wystřjhal, a ctnostněgi žiw byl.

Stalo se, že ten gistý geho miláček a towaryš vmjnil gednu šlechticnu rodu slowuštného a bohatého za manželku sobě wzyti. Wšak že giž byla ginému rytjři vsnaubena, nedala geho žádosti mjsta nýbrž na krátce odbywši geg, řekla gedenkrátě gemu: aby swého šřešti gindě pohledáwal. S tau odpowědj nedal se tak lehce odbýti, a gsa giž podán swým náruživostem, od swého v uštití nechtěl. A když widěl, že tu swého cýle nizkterakž dogjti nemůže, wzal před sebe, že giž domu otcowského mocý wnese.

Ten rytjř a ženich té šlechticny, gsa o tom wšsem sprawen, při gedné hostině, kdž byl Wintýř také s tím zamilowaným swým towaryšem, swému šokowi tuto neshchetnost wesz

wetegně mu předhodil, a tu oba pólně zaz-
zliwšše se proti sobě, počali hanebnými slowy
na se sápati. Kyjř nemışfage, táhne meč
z passwy, sofa swého mečem protekl, a on
padna na zemi, brzy ducha wypustil. To wi-
da Wintýř, zblednul gafo mrtwý, gsa z toho
hrozného diwadla na myslí welmi zděšen.

Od té chwile neměl wtěšené hodiny Win-
týř, a zdálo se mu, gafoby wstawičně tělo kr-
wawé swého neymilegššho towaryšše měl před
očima. Kdykoli šel okolo gcho hrobu, wždy
gařausy hruza u podgatý, pomyslił : snad bude
takowá y má odplata, nezměnjmli záhy mraz-
wůw swých. Takowé myšlenky prowázely ho
kamkoli se obrátil, nemage žádné wtěšené chwile,
třebas se byl chtěl gať chtěl powyraziti.

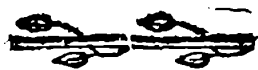
Gde tedy z domu orcowstého pryč, a
beře se cestau do frage Frankstého, mage za to
y sardě, že aspoň w té fragině těch hrozných
myšlinek se zprosstj. Tu přišel k klášteru Al-
tahenstému, kdež sw. Gerhard opatem byl, o
gchožto wlijdnosti a dobročinnosti wšsudy lidé
dobře mluwili. A že se již den nahýlił a po-
čalo se tmiti, a k tomu nebylo tu nijita, kdež-
by Wintýř přenocowal, gde do kláštera, a
žádá opata aby popřál mu zde přelž nj. O-
pat učinil tak; potom pať wzhlédł naň, a
wida obličg gho gafo vřápený, řekl : „Přij-
telí ! twůg obličg wyzrazuge nepokřnost
twého swědomj. Co gsy učinil ? Každý, genž
g. st

gest dobrého a poľogného swědomj, gest y také dobré a poľogné myslj, a to působj weselý obličej. Kmaurili tebe něgafá těžkost, netag toho předemnan, nýbrž řekni mi a wyzney se vpřjmně, daufám Boha, že twá duš se vzdawena bude."

Wintýř po těch slowjch stál gafo brozmem omráčený; potom pať pomyslil, že ten opat musý býti muž swatý, gemuž zgewený gsau těžkosti mého swědomj. Y wygewil mu wsecko, což geho swědomj obtěžowalo, a tu prosý geg, aby ho w tom smutném stawu nezopausstěl. Opat radil mu, aby tu w klášterě za něgafý čas ostal, ažby mu spomoženo bylo; Wintýř pať wposlechl opata, čine wsecko, cožkoli byl gemu opat rozkázal.

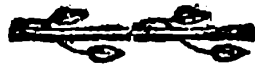
Po nedlaubém času znamenal opat, že Wintýř weselegssj y poľogněgssj gest myslj, a tu za dobré vsaudil, aby Wintýř, kam giti wnjnil, dále cestau se bral. Ale Wintýř z kláštera pryč giti nechtěl, žádage opata, aby ho za swěho syna přigal, že hotow gest podlé zákona a řeholy sw. Benedykta zde žiwu býti. Opat odpjral tomu, dobře wěda, že w rozmanitosti wychowaný Wintýř ostrému žiwotu mnisskému sotwa zwykne. On pať wstawičně na swým stál, prose opata w neywětssj pořezě, aby ho do swaté řeholy přigal. Opat neyprwe rozličnými způsoby geg zkušowal a proz

probowal; a když ho w ničemž leniwého ani
teskliweho neshledal, do řeholy přigal.

Když se ta zpráva donesla do Duryňka,
že gest Wintýř mnichem w klášteře Altabenz-
stém, tu přátele nemestawše, rychle gdu
do kláštera, a přiffisse tam, gedině o to vs-
ylowali, aby Wintýř zanechal řeholy, a wráz-
til se do domu hraběcího. A nemohauce geg-
na to namluwiti, obrátili se k Gothardowi
opatu, aby bez odtahůw Wintýře z kláštera
propustil. Opat powolal k sobě Wintýře, a
welj mu, aby vůli swých přátelů vyplnil, a
zase domů s nimi se wrátil. Ani opat, ani
přátele nemohli geg k tomu pohnauti. „Gáf-
sem, odpowědel swým přátelům, tu wolil w
službě Boží swůg život skončiti, a což swěta
gest, nenáwiděti.“

Wintýř tedy s mnichy, kteříž swatě a
příkladně tu žiwi byli, w společnosti přibý-
wage, gich we wšsem bedliwě následowal, ma-
ge za to, že život přísný, ačkoli s počátku
trpký, wšak obyčejem w libý se obrátí. A
gakož rozfosse tělesné gáfýmś trápením sťroz-
cowal, tak vůli swau přikázaním Božšm ma-
drosti wycíw, náruživostem myslí odporoz-
wal. Bdiwal skoro wždycky přes celau noc,
a pořadně swětlo dennj trwalo, modliti se
nepřestáwal; pakli kdy spáti chtěl, tehdy na
malé rohožce se položil, negednau také holé
země místo lůžce požíwal. A ačkoli s pomocí

tať welikých ctností částky Božského předzvězoz-
wání a ducha přetocného byl dosáhl, a ušsať
známosti věcí budoucích w počtu ctností nez-
počládal.

Král Vherstý sw. Sstěpán, mage o tom
zprávou, kterakby geho přítel Wintýř wedl
žiwot ctnostný a příkrý, požádal Gotharda oz-
pata, aby Wintýře ke dworu geho wyprawil,
nebo vmjnil týž swatý Král pomocí geho lid
swůg w pravém náboženstwí utworditi. Oz-
pat tedy našdil gemu, aby se do Vher ode-
bral. Wintýř podle závazku poslušnosti roz-
mu nařízenj musyl se podati. Tam když příz-
šel, tu hned swým obyčegem a dobrými por-
wahami národ ten počal k mírnosti a k nábož-
nosti wzbuzowati, a mrawy gegich prawidlem
křesťanstwí naprawiti. Alež národ ten rozpu-
stily newssjmagie ani nedbagie na geho napoz-
mínání, žerty sobě z něho činil a nezbednost
swau wěcigně na sobě pronášel.

Stalo se gedenkrátě, že gsa on při krá-
lowské hostině, množstwí pořmu tu vzřel,
kterýchž pozwanj hosté netať pro zachowání
swého žiwobyti, gaťo raděgi na zkázu swého
zdravja oplálosti gsau požiwali. Wintýř roz-
horlil se nad tím nespussným a škodným zdra-
wí pořmů požiwání, napomínage gich, kte-
rakby s střidmosti pro zachowání swého zdra-
wí těch darů požiwati měli, oni pať sobě z to-
ho napomenutj smjch učinili. Tu Wintýř poz-
žehnal

žehnal swatým křížem gednu misu, na kteréz byl podle tehdejšího obyčeje páw svěostně k gídlu připravený, a ten páw měl (prý) w ru chwíli ze stolu pryč wyletětí, a to k nemazlému wšech přisídících vstrassení. Od toho také času, gať se to stalo, neostal wíce při králowském dvoře, nýbrž opět do swého kláštera se odebral.

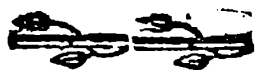
W krátkém času, dychtě on po ruském životu klášterním, wystawěl s powolením swého opata nedaleko od Altahenskeho kláštera giný klášter, ustanowiw tu přísnějšího života mníšského powinnosti, kterýžto klášter sw. Kunegunda manželka Cýsaře Gindricha swatého bohatě nadala y zaopatřila. Za celych sedm let byl on téhož kláštera opatem, a mnissi, kteří pod jeho správou tu obýwali, wedli život swatý a welmi příkrý, mnohé přitom také wyučowawše, a ctnost s wměním maudrosti spolčowawše. A když tu základy swatého obcowání y wšeho řádu křesťanského založil a utwardil, wrchní zpráwu nevhodnějšímu z bratří swých swěřil, a rozlaučiw se s nimi, na pausť odesšel.

Neyprwé wywolil sobě pausť w hlubokém lese, genž leží mezy Baworským a zemí Českau, a slowe Les Čestý; tu ale nedlaugo pobyw, obrátil se dále do Čech; a wedl w lese Březnjí řečeném život paustenjcký za 37 let. Nynj tomu místu Dobrá Woda říkají.

Díl 2hý.

§

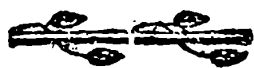
Koz:

Roznesla se po nedlaubém času powěst o nábožném a trpkém životě toho pausteníka po zemi České, až y Knížete Oldřicha došla, kteráž, chtěje se o tom přesvědčiti, osobně ho nawštíwíl. Oldřich wida muže podle zewniztřního wzezření welebného, pro welikau a slawnau powěst ctnostj geho s ním w známost y přátelstwí wšel, a tak dlaugo ho k tomu měl, až byl slibil, že na něgaký čas k knížecýmu dworu odtud se odebere.

Právě w ten čas, když pausteník Wintýř w Praze y Knížete Oldřicha se zdržowal, Oldřichowi z Boženy syn Břetislaw se narodil, a tu Wintýř při řitu toho dítěte kmoztrem byl. O tom dítěti mnoho dobrého Oldřichowi předpowídal, zwláště o geho wdatzných skutcích; doložil y to: že dříve neodez gde z swěta toho, dokud se slowa tato náležítě newyplnějí. Tu každý za welikau wěc držel widěti ho přítomného, slyšeti mluwícího, a činiti to cožby rozkázal; protož také vmínil Oldřich při swém dwore geg chowati. Wintýř nepřigal té milosti, nýbrž chtěl raději býti neznámým, a na paussti se vkrýwati.

Brzy potom umřel opat kláštera Břewnowského, nyní se říká w sw. Markýry. A tu bratři zvoliwše Wintýře za swého opata, rychle proň oslíka, gakž tehdáž obyčeg býwal, poslali. Nebo muži welebnj a nábožnj z ohledu ponížnosti křesťanstvé, kdykoli se cestau
tam

tam brali, na oslicy aneb oslika jezdivali. Wintýř sedna na oslika do řečeného kláštera se ubíral. Přigeda pak na horu skalnatou a na místa přikrá, oslík na stále gafo na cestě bahnatě počal se bořiti, nemoha se hnouti z místa. Z toho tedy neobyčejného příběhu poznal Wintýř, že není v tom vůle Boží, aby na důstojnost opatství povýšen byl. Vrátil se tedy opět nazpět do své gestyně, a zanechav té důstojnosti, v swaté samotnosti sloužil Bohu.

Mězy tím časem Břetislav po smrti otce svého Oldřicha na knížecí stolicy sedna, také Wintýře sobě mnoho vážil, a k němu často frát na tu pausť jezdival. Když pak Cýsař Gindřich v Domažlic porážku od Čechův vezlíkau trpěl, tu paustejš Wintýř také přítomen byl, a sem y tam jezdil. Tu byla taková vkrutná bitwa, že od rána až do večera trwala. Tu byl veliký třeskot od mečův, a gestě wětšší od železných čekanů, kterýmiž Čechové sylně na Němcekau zbrog bili, swau statečnost vřazugjce. Kláš kronýnkář Rozmas píše, že tu nescíslný počet znamenitých Němecckých hrabat, Pánův a Rytířův zahynul, a že Němcy nikdy před tím takové porážky, gafo tenkrát, netrpěli.

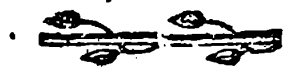
To veliké wítězství stalo se za panowánij knížete Českého Břetislawa, nebo Cýsař Gindřich toho giněna druhý Břetislawa, genž se geho rozkazu zprotiwil, střotiti chtěl, y táhl

na něj, ale w tom taženj w lesých wětšj díl swého lidu znamenitého ztratil. Mnoho také klěmců w těch lesých zabloudilo, tak že cesty, kudyby se do Bawor dostali, newěděli, až jim paustenič Wintýř cestu vřázal, a gich tudy od zagetj vchránil.

Gednoho dne vslyšew Břetislaw, že Wintýř těžce nemocen gíst, y bral se k němu s Biskupem Ssebýřem, gehož wždy sebau mizwal. A vzřew slediwého starce, an na chatr něm loži tu odpočiwá, a gíž welmi mdel gest, požádal ho, aby se s ním ke dworu geho odebral, že geg wšsem potřebami opatřiti chce. Wintýř takto gemu odpowěděl, řka: „Synu můj! gíž se skonánj žiwota mého přibližuge. Bůh mau modlitbu wyslyšel, že mne z tohoz to swěta nepowolal, až se wšsecko stalo, gať sem předpowěděl otcy twému. Nynj wesel w mru, nebo widim Knize s welikau sláwau rozrunowaného.“

„Gestliže, řekl dále, sy pro mne a z lásky ke mně sem přišel, prosím, neodepři mně toho, zač tebe žádati budu: abys totižto klášteru Břewnowskému dobře činil, a geho něčim potěšil, neb tam má tělo mé odpočiwati, a tak y na mne y na tebe a potomky twé swými modlitbami pamatowati budau. Tebe pať otče welebný, (obrátiw se k Biskupowi,) žádám ponížene, abys bez meškánj wdělil mé sw.

sw. požehnání, a opatřil s swátostmi vmjraz-
gých na cestu věčnosti."

Biskup rychle tak učinil, a tu po malé
chvilí Wintýř v přítomnosti gegich swatě
život swúg dokonál. Pisse Balbin, že se
ta smrt stala dne 8. Řigna měsíce 1045. A
tak všechno se vyplnilo, gaž byl týž muž swaz-
tý o Knížeti Břetislawowi předpowídal. Břez-
islaw tedy tělo geho na wúz položiti, a na
Břewňow dowesti rozkázal, kdež on až do
dnešního dne w chrámu Páně odpočívá.

Giž wýše řečeno bylo, že Wintýř při
řtu Břetislawowi smotrem byl, a geho sobě
welice wážil, a také ho začastě nawštěwowal.
Abý tedy Břetislaw žádost Wintýřowu vypl-
nil, hned desátý den po geho smrti tomu klá-
šteru Břewňowskému wsselike wěsnice, dědiny
lauky, potočy, a lidi robotní darowal, neb
toho nábožného pausteníka welice milowal. W
Morawě také něgaké mýsto Rayhard řečené a
trhem a clem na mostě, y sewšsim, což k to-
mu příslušelo, těmuž klášteru darowal; ta-
ké rozkázal, abý se w dočteném Rayhardě ko-
stel y klášter stawěl, kterýž také na Morawě
neystarší gest.

W třináctém století Wintýř za Blahoz-
slaweného wyhlášen byl, při gchžto hrobě,
pisse náš Ságeť, mnozí se dáli diwowé, a tu
na památku geho slawný hrobowní kámen na
hrob

hrob geho postavili. Když se nynějšj Klášter Břewňowský znova stawěl, kamen ten, o němž se za dlahý čas nic newědělo, nalezen byl, ale tělo sw. Wintýře, gažkoli se wšj pilnosti se hledalo, nalezeno nebylo. Nebo. w čas husytské baute, když ten Klášter husyté, pomordugice w něm řeměť mnichy wsecky, spálili a w rúm obrátili, mnissi tělo geho před tjm saukromi z kostela wezmauce, někam giz nám položi i, aby w pohaněnj nepřišlo, a od toho také času wice k nalezenj není. Gest (prý) starobylá propowjďka: Tenkráte země Česká welmi šťastná a požehnaná bude, když tělo sw. paustenička Wintýře na gewo wygde.

W čas toho wyhlášení na tom místě, kdež Wintýř na pausti obýwal, dobrj Křesťas ně kaplu a štátui toliko ze dřewa postavili. Po čase ale, okolo 14ho stoletj, Český Pán, Čeyka z Olbramowic, gažto držitel místa toho, kaplu tu rozšířil a štátui sw. Wintýře z kamene do nj postavil. Prawé ruce drží knihu otewřenau, a w lewé húl pausteničkau s tjmto nápisem: S. Gunthere ora pro — Swatý Wintýři orodůg za — Nepochybně, že se to pro to stalo, aby ta osoba, za kterauž má orodowati, swého gměna k tomu přidala.

Ka to místo z daleka množstwj lidj, gaž to z Čech, Bawor, Pfalcu a Pasawy wraucně se shromáždjwáwalo, gednať aby té dobré wody, kdez potom y lázně byly, vžjwali, gezdnať

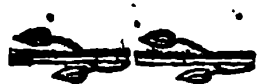
dnak aby Bohu pod wzywáním sw. Wintýře
díky vzdávali; neywjce pak tu nědeli po swátz
cých swato dussnjch, na kterauž památka téhož
sw. paustenjka Wintýře se slawila.

Léta 1675. Pan Maximilián Krafowstý
hrabě z Kolowratu, držitel toho místa, tu
kaplu y lázně wclmi zwelebil, zrušiw ney-
prwé staré stawenj; kdež se hosté do lázně
shromažďowali.

Léta pak 1751 nákladem vžiwatelé toho
místa swobodného Pána z Wilancy, a panj
Klěonory, rozené Kněžny z Mansfeldu, z té
kaple slawný kostel učiněn byl, při kterémž y
kněze ustanowili. Brzy potom též kostel za
farnj zdwižen byl.

Tato woda, aneb tak řečená zdrauostu-
dnice, tuto má wlastnost, že neyčistší gest w
celých Čechách, tak že, když se procezuje, nez-
ůstává tu žádné nečistosti, a kterj gi pijj,
gařesy lehkości w těle pocýtugj, a dobře se wy-
nacházegj.

W tom okolí gest wlastnj základ krásnéz
ho Českého křistálu, a w vdolich y potocých
nalazá se wodnj topas, onychl, a giných rozlič-
ných kamenj. Krása téhož křistálu byla pří-
činau, že se wůbec domníwalo, žeby tu dyas-
mant

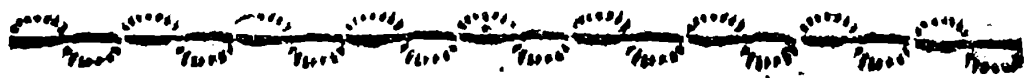
mant se lámal. A skutečně tento křišťál mnohém gest tvrdší a čistější nad jiné drahé kameny ; a to odtud pocházeti může, že totižto na rudním slídku zasazen gest, kterýžto způsob takového kovu větším dílem na horách w zemi České se nachází.

Čechové přátelé twogi potřebnější jsou
tobě, nežli škodliví nepřatelé.

Život
blahoslaveného
S e b j ř e,
Biskupa Pražského.

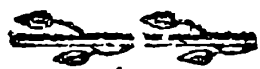

1

Sa panování Knížete Českého Oldřicha byl znamenitý rod Rytířů Bergšlowských, mage w štitu svém bílé lilium w červeném poli, a pro své rekovstwy dobyl sobě gména slavného y poctivého.

Z toho tak slavného rytířského rodu posel Ssebjeř, a narodil se ku koncy desátého, aneb gedenáctého století, a hned z mládí při dvoře knížetcým vychován byl. Wždycy velmi ochotně a rychle, kdekoli se tomu příležitost nahodila, Knížeti slaužil, tak že w tom wsecky giné dvořany přewýssowal, a tudy sobě lásku a přízeň Pána svého zýskal. Co byla také příčina, že Kníže Oldřich dal ho w rozličném vměnj cwičiti, a gakby přísluselo na takového Rytíře, w obyčejch rytířského cwičenj wyvěiti.

Ssebjeř we wšem tom vměnj a cwičenj velmi nad giné prospjwal, tak že Kníže Oldřich nemálo nad tím se zradowal. Geho dozbré srdce, a takřka, přirozená dobrota w skutcích

tcých swých welmi znamenitého ho učinila, gš
on takowé lidské čitedlnosti, že chudým a nu-
zným pomahati, za swau neywětšj powinnosť
powažowal, ač y také welikomyšlnosť a stálosť
w swém předswzetj byly znamenj geho ducha
welikeho a wybornými ctnostmi oddobeného.

Z přewku se myslilo, že se oddá k vrádům
swětšým, poněwadž byl muž wtipu bištrého a
wyborné postawy, a g k to rytjškém šerinjz-
štwj, tak y w wšelikém vměnj wysoce zběh-
lý, a ta powěst wšubec šla o něm, že on ně-
kdy pod praporcem wogenšým znamenitě služ-
by konati bude gašo geho předkowé. Zatjm
ale za nic kládl on sláwu swěta tohoto, křez
réž lidé s neywětšim vsylowánjm vyhledáwa-
gj, nýbtž mage moc y pomoc ducha Božjho,
k Bohu wšech wěcý Stwořiteli wždycfy oči
swých pozdwihowal, a modlitbami a žádostiz-
wými prosbami ctjti ho nepřestáwal. Aby pak
wětšj dořonalosti křesťanské nabył, odřekl se
wšš hodnosti swětšé, a ššel do kláštera, přiz-
gaw zákona a řeholy sw. Benedykta, a tu dá-
no mu bylo gměno, gaž obycęg klášternj
gest, Semérus.

W tom swatém powolánj wedl žiwot
příkladný, a s neywětšj pilnosťj a snažnosťj
žen o dogiti toho, což opravdowě dobré gest
přemeyšlowal, tak že pro swé obzwláštnj
ctnosti. Křiže Oldřich geg za swého kaplana
powolil, a tu byl služeb Božjch welmi pilen.

Léta

Léta 1030. dne 30ho ledna měsíce vz-
mřel Gyza, patý Biskup Pražský, gehož lidé
chudj welni plakali, neb on wždycky na kaž-
dý den v sebe na ztrawě 40 chudých měl, a
wegda mezy ně, činil jim požehnání, a jim
sám weselé pokrmů a nápoje swau vlastnj ru-
kau podával. Tu hned wolen byl na biskup-
stwj Pražské Sewérus, genuž Čechowé gazy-
kem swým wždy říkali Ssebjeř. K té hodnosti
pomohli mu g. ho weliké ctnosti, pro kterěž
Knížeti y wšsem dworánům se welni zaljbi-
li. Kníže Oldřich začasté gažo swému kaplanowi
říkával: „Milý Ssebjeři! práwjim tobě, že
gsy pro swau poctiwost hoden biskupstwj.“

Břetislaw, když po smrti otce swého Ola-
dřicha weřegně za Kníže Česté wyhlássen byl,
měl w takowé poctiwosti a wážnosti Biskupa,
gažo geho otec. Wygelli kam? tu také s
nim byl Ssebjeř. Wzalli co před sebe? tu ta-
ké přitom byl Ssebjeř. Slozem: Biskup Sse-
bjeř byl geho rádcem, pomocníkem, stálým y
wěrným cesty towarýšem.

Sedě tedy na stolicy knížetstwj swého
Břetislaw bezpečně, na Poláky táhnauti vmř-
nil, aby se nad nimi pemstil. Gelikož děda
geho Boleslaw III. podwodně cslapili, Prahy
se Istiwě zmocnili, Čechy za dvě léta náramně
sužowali a Morawu od knížetstwj Čestého od-
cizyli. Poradilo se tedy s Páni Čestými, na
tom zůstal, aby do Polsta wpád učinil. A

Když

Když veliký počet lidu válečného na určitém místě se shromáždil, Kníže hnuw se z Čech, a wezma sebou Biskupa Ssebje, vprjmo do Polska táhl. Tu negináč než gafo přenaras mná baurka wsecko, co se na odpor postavilo, přemohl, a k antěku přinutil, a měst, kwrzy a wesnic, které genu bránily, ohněm a železem dobyl, a gafo z kořen wywrátil.

Potom hnuli se Čechové k městu, kteréz Sněždo slowe, a počali ho dobýwati, a hned na druhý den se ho zmocnili. Gať do města wessli, a o tom wsslysseli, že tu w hlawnjm kostele tělo sw. Wogtěcha leží, žádné giné korrísti sobě nežádali, toliko wssicni řičeli: „Podme a wezmeme tělo sw. Biskupa nasseho.“ Ssebje Biskup slysse hřmot lidu, a znamenaw gich wssetečnost, žádal gich, aby se vpořogili, a že takowým hřmotem a prchliwostj nemá wzato býti tělo swaté, genž gest Božstých mocý plné. „Bógjm se welice, řekl gim Biskap, žebychom byli štrze to přjsně třestani, kdybychom se o něco takowého pokusyli. Protož wčinte dřjwe pokánj z hřchůw swých, za tři dni se postte, a wssch ohawnostj se odpowězte, a Pánu Bohu, že gich wjce pářati nebudete, srdečně přisslibte.“

Lidu pak tomu Čestému zdála se ta řeč Biskupowa gafo posměšná, zacpawsse wssi, řičeli; a wběhsse do kostela oltáře welikého, pod kterýmž bylo tělo sw. Wogtěcha, lámati počas

počali. Tu hned strachem něgačým poraženi a omámení gsaue, na zemi padli, a Biskupa, aby jim pušt vložil, a za ně se Pánu Bohu modlil, žádali.

Giž w životě sw. Wogtěcha řečeno bylo, kterač Čechowé podle nařízení Biskupowa za tři dni pořád se postili a modlili, slibugice že chťj podle řádu a ustanowenij Cýrkwe křesťanské do manželstwa wstupowati, dne nedělnjho a swátečnjho od práce se zdržowati, těla mrtwá na pōswatných místech pochowáwati, a wšech pohanských obyčejů se odrjcy. Když se tak stalo, tu Knjze a Biskup tělo sw. Wogtěcha z hrobu, gačož y Radima prawnjho Urcybiskupa Sněženstého a wlastnjho bratra sw. Wogtěcha wyzdwižli, a s poctiwostj na wozy položiwše, do Čech sebau odwezli.

Polácy rychle pošly swé do Řima k Papeži, a k Cýsaři Gindřichowi III., wyprawili, a na Čechy žalowali, že gich kostely proti řádu a práwa křesťanskému násyljm wybyli a obzlaupili; a že Knjze Břetislaw y Biskup Ssebje ustanowenij otcůw swatých přeruffili, hýbagjce swátostmi bez geho powolenj a wědomj. Žádali tedy Papeže, aby za takowé aučinky potrestani, a k nawrácenij wzatých zbožj kostelnjch přinuceni byli.

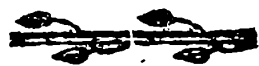
Tu Papež Biskupa Ssebje do Řima powolal, by se na to zodpowjdal. Knjze Čestě Břeti-

Břetislav též poslal posly své do Říma, kteří předstoupivše před Papežem, pravili: že Čechové nic jiného nečinili, než toliko Polákům wetu za wetu dávali, chytce tím jim dohámati, kterakby nebezpečné bylo, pro nic za nic lid takový vraziti, kterýž mocen jest, a hotov jest svého bezprawí mstiti.

Biskup Szebiř před Papežem takto se s nářku wywedl: že to nebylo w jeho mocy, aby zbrogného lidu kwapnau prchliwost zadržel, a k mírnosti křesťanské pohnul. Nic však méně, že všickni ti, genž byli oltáře welikého, pod kterýmž bylo tělo sw. Wogtěcha, lámali, jeho napomenutím postiwše se za tři dni, pokání činili, a gménem celého národu českého se polepsšiti, slibili, potom pak wšši příslusnosti že tělo z hrobu zdvihli.

Podlé toho že se zřegně poznati může, že na takový způsob těla sw. Wogtěcha z hrobu zdvižení, témuž Swatému líbiti se musšlo, poněwadž po želení svého přčinění lehce z hrobu ge wzali, a do své vlasti wnesli, kdež to se ději mnozí diwowé a zázračné Boží. Na to Papež brátce odpowědel. „Wystupek, kteréhož litugeme neschodjwá.“ Tu hned poslowé českí nízko se wkloniwše, odesli do hroby, a gestě jim toho dne oznámeno bylo, aby se na zeytř před saudem zase postavili.

Vla zeytřj pať ráno Papež a Kardynálové w saudném místě se posadili, a Českého Knížete y Biskupa, y toho wšeho lidu aučinek, také y slowa poslůw rozważowali, a po něgaké chwili dáno gest poslům wstauspenj. Tu odewřew wsta swá Papež, wážnými slowy k nim takto mluwil: „Wšsetečným zagistě lidem a newážným neřádnj a nesuslnj y nemilostiwj skutkové gich a aučinkové nez málo magj wáženi býti, a přisná pomsta má nad nimi býti učiněna. Ale těm, genž se w tom uznáwagj a toho litugjce pokánj žádagj, my milostiwau radu dáti powinni gsme. A poněwadž wy prawjte a nás gistjte, že gste to ne z wšsetečnosti, ale dobrým aumyslem učinili, željce toho y se polepsšice; protož přikazugeme Knížeti wassemu a Biskupu za takowý aučinek kostel někde w slusném místě poctiwý aby postawili, milostmi a poctiwostmi geg dostatečně opatřjce, rozšřili a ohradili, osobami duchownjmi k rozmnoženj chwały Boží aby osadili wedlé obyčege a řádu tak, aby tu chwála Pánu Bohu nassemu a služba Boží za žiwé y za mrtwé dála se až na wěky, aby tudy z milosti geho swatě wám wasse wina byla odpusťena.“

Poslowé Českj z té milosti poděkowawšse, a wzawšse poctiwě odpusťenj, s weseljm se do Čech nawrátili, wůli a rozkaz Papežůw Knížeti a Biskupowi oznámili. Tato tedy wěc w Řimě dobře spořádana byla, ale ne tak v

Cýsaře, kterýž nabádán gsa od Poláků, do
Č. s wogstkem wpád učiniti vmjnil.

Tu hned Cýsař listy své po kraginách
Německých rozestlal, aby se dwoge wogsko,
jedno w Sasfch a druhé w Bawořich shro-
máždilo, že ze dwau stran do země České wpa-
dnouti mjej. Břetislaw zvědew a wgistěn
gsa, že se Sasfowé w Müssni v Donina, a
Bawoři w své zemi při řece Řezn sylně zbje-
ragi, on tež w Čechách y w Morawě lid wá-
lečný shromáždil, a na dwě wogsta rozdělil.
Gedno položil w kragině Litoměřické, poru-
čiw nad njm zráwu Přkossowi, znamenité-
mu a mocnému Pánu Českému, sám pak Bře-
tislaw s druhým wogstkem k Domažlicům se-
bral, a tam se pod lesem položil.

Břetislaw v Domažlic Němcy až hvezno
na hlavu porazyl, neb vdatnj Čechowé dorá-
želi na ně tak zmužile, že ge hned prwnjm
autořem rozrazyli, přemohli a pořád mordos-
wali. Mjezy tjm druhé wogsko v Donina
shromážděné přes hory blíž Chlumu, kterému
mjesto nynj Bulm řikagi, do Čech wpád učiz-
nilo, a mečem y ohněm wsecko napořád hu-
bilo. Nebo wogsko České, které tau stranau
pod zpráwau Přkossowau stálo, dosti sylně nez-
bylo, aniž Sasfům odolati mohlo. A tak Cý-
sař a Sasfowé s wogstkem swým vpřjmo na
Prahu táhli, a tu se z obau stran řeky Wl-
tawy položili.

W takových případnostech dobře sy poradil Břetislav, že se celým a vždy k bitvě hotovým vojskům do Prahy položil, kdež nepřátelům na odpor státi, aneb s nimi o vzájemný pokog rokowati mohl. W tom pak obležení Biskup Ssebír tagně se z Prahy do ležení Cýsařova wyfradl, a byw před Cýsaře předpusťen, takto k němu mluwil :

„Wj dobře Twá Welebnost ! že gsy muž bogowý a statečný, ale w bitwách nezšťastný, a to proto, že nebogugěš proti nepřátelům, ale proti swým spolu-puntowníkům a přátelům. Zdali y my twogi přátele negsne ? Wšak Česká země twá komora gest. Kníže Pán náš nikdy se gest zaumyslně tobě neprotiwil, a ty gsy lid mnohý wwedl zaumyslně na geho a naši záhuby, a ti gsau zde w naši zemi tuto zůstali. Kdo z nich počet w den poslednj před Pánem Bohem činiti bude ? Ne ti, kteří ge zbili, ale ten, kterýž g se ge k tomu přiwedl pro své lakomstwj a žádostiw gsa Polského a Českého zlata.

Zdaliž newjš o tom, že Kníže Břetislav chtě se swému násylj, a té křiwdě, která se gemu od tebe děge, brániti, mnoho tisícůw lidu přiwedl z Morawy a z jiných zemj do Čech, a s nimi pohotově gest bogowati ? Wšak že gest Pán dobrotiwý, a že nechce tomu, aby od něho a od geho poddaných měla křesťanstw křew býti wíce tak hanebně prolévana, y poz-

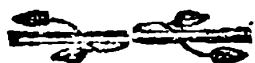

ručil toho doložiti, žeby nechtěl vzýti všeho světa, aby cysařská krev měla býti wylita na tomto místě.

A protož rozvaž geho dobrotivost a se vpamatuj, gaťe platné služby Čechové, proti divokému a barbarstvem národu tobě činili, a že od hranic Německé říše statečně zapuili. Žádají předce s ním se rozdmogiti, a tomu národu lehčegši přístup do země učiniti? Pz-
hle! twogi staří přátelé a puntownjcy Čechové, obětují tobě zase své přátelskij podey-
gim své ruky, a přestaň hubiti Českau zemi, neb se to s twau statečností nescownává. Pomni, že Čechové přátelé twogi potřebněgši gsau tobě, nežli škodjch nepřátelé."

Po té Biskup Ssebjeř wšecko to v Cysaře wygednal, oč byl geho žádal, ale s tau weyminkau, aby Kníže Břetislaw roční daň y za tři léta zadrženau složil, wšecká w Polště wybogowaná a osazená města wydal a nawrátil, a w říštem městě Řezně před Cysařem se postavil a tam gemu poctivost učinil y wěrnost přisljbil. Nad to Cysař wesele se zase do Německé říše nawrátil. Potom také Kníže České odebral se do Řezna, a tu na obecném sněmu wšecky důležitosti země České spraveny byly, a se spořádaly.

Břetislaw nawrátiv se z Řezna do Prahy, Biskupa Ssebjeře do wězení wsaditi rozkázal,

zal, proto že při obležení Prahy k Cýsaři tagně
wyssel, a s ním se smluwl. Zdá se, že Břez
tislaw velmi toho želel, že se smluwl Cýsař
řem tu roční daň dáti, a Polsko zase naxráz
titi, neb Cýsař welice se obáwal, žeby Čechoz
wé s Poláky sgednocenj, Němcům tuze nes
bezpeční byli.

Ssebit w tom wězenj za něgáký čas se
děw, wss.čs. tisse a mile snássel; a to také
pohnulo Bnjžate Břetislawa, že poznaw swůg
wystupck, gehož se byl z kwapné zlosti proti
dobrému a neywyššimu w Čechách P. stýci doz
pustil, zase na swobodu propustil, a geho ne
winnost wčegně prohlásl, a powolaw geho
k sobě, tu zase učiněni gsau dobřj přátelé, ga
ko gsau před tjm byli. Ano milowalli ho prwé
Břetislaw mnoho, nápotom gessťe wce milo
wal geg a wysoce wážil.

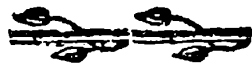
Ža toho času také Biskup Ssebit wcliké
wážnosti dossel při dworě Řimstém, kdež mo
liwssé nowého Papeže w Řimě, strze roztržky
wolencůw tří Papežowé zwoleni byli, a každý
z nich přiosobowal sobě neywyššj zpráwy w
Cýrkwi. Ža tau přjčinau držán byl hlawnj
sněm cýrkwnj w městě Páwyi, na kterýž ta
ké powolán byl Biskup Ssebit, a tu s swau
raddau a wýmlawností mnohé důležité wěcy
porownal a k dobremu obrátil.

Když pak do Čech zase přišel, Kníže Břetislav wjal ho poctiwě, a pogaw Biskupa a služebníky své znamenitěgši, gel do staré Boleslawi, kdež na poručení Papežowo kostel weliký a nákladný ke cti sw. Wáclawa při řece Labi založil, a tu žádal Biskupa, aby ten kostel posvětil. A když se ty věci pořadně wykonaly, učinil Břetislav Biskupu a služebníkům svým weliké hodowání. Stalo se to dewatenáctého dne měsíce Mája 1046. Aby pak Probošt a Kanownicy, které w té Boleslawi ustanovil, žiti mohli býti, bohatě genadal. Při tom slawném kostele byl také Děkan a 20 Kanowníků, a wšak za časů wálečných w Čechách počet Kanowníkůw gažoz y sláwa téhož kostela welice se změnila.

Léta 1047 Cýsař Gindrich wolil sobě Biskupa Ssebje za towarýše cesty, mago ho při bohu swém, kamžkoli w důležitých příčinách do měst se bráwal. Na sněmě w Alupsspurce seděl také Ssebje, kdež se gednalo o wálce Vhersté, a Cýsař wyhnaneho Krále Vherstého Petra, opět na stolicy králowstau dosaditi wminil. Tu Cýsař požádal Břetislawa Kníže Česté, aby wogsto Česté na pomoc gemu wyslal, a stalo se tak, gelikož Cýsař bez Čechů netraufal s Vhrami co začíti.

Po smrti Břetislawowé Biskup Ssebje od geho následowníkůw Spitihněwa a Wratislawa také wýsoce wážen byl. Pod Wratislawem Knížetem stalo se rozdělení léta 1063 biskup:

stuspowi Morawského od Pražského, neb od toho času, gaž Morawské králowstwi padlo, Biskupowé česstj hned od sw. Wogtěcha oboge to biskupstwi drželi a spravowali, až y tento Ssebje. Na žádost a přimluwu některých Pánů a Rytířů Morawských, Wratislaw Kníže a Biskup Ssebje dali k tomu powolenj, aby něgaký Jan, kaplan knížecý, byl Morawským Biskupem.

Tu Kníže a Páni mezi nimi w dobrém pořadí to biskupstwi rozdělili, za to pať aby Biskup Český wywolil sobě na Morawě wsý dwanaet neylepsších, a k Českému biskupstwi aby ge držel, a pať sto hřiwen stříbra z formory knížecý aby bral. Také aby držel dwůr, kterýž gest na Morawě Sekyrkostel se wssemi náležitostmi, gažž prwé tak y potom k biskupstwi Českému. Také y Slawkow s trhem a clem, a k tomu hrad genž gest na řece Swratce postawen, gménem Podiwjn, kterýž někdy něgaký žid, genuž řikali Podiwa, stawěl a byl Břestanem učiněn. A když léta 1092 Král Wratislaw stolicy biskupstwu z Polassowic do Holomauce přenesl, Ondřej z Daubrawice Jana následowal, a ten se prwnjm Biskupem Holomauckým psáti počal.

Potom léta 1068 dne dewátého Listopadu měsíce, důstogný w Brystu otec Ssebje Biskup swatě umřel, a w Pražském kostele sw. Wjta poctiwě y slawně pochován, gsa on Biskupem

stupem 38 let; pozůstaviv po sobě té poctivosti a pověsti, že nejen, gačkožto dobrý Pastor, w té hodnosti příkladně žiw byl, a chwaslitelně gi zastáwal, nybrž y zemi, y Knížatům Českým gsa wěren, mnohé dobré y platné služby konal.

On byl syce newinným způsobem do wězení wsazen, to pak wsecko s welikau stálostí a welikomyslností mile snáštěge, tudy dobyl sobě wssudy weliké pochwaly y wznessenosti, y také při dvoře Řimském, kdež byl od Poláku obžalowan; nic wssak méně, tu se tak ospravedlnil, že geg Papež newinným býti prazwil, a w weliké wážnosti ho měl. Při wssch bitwách, kteréz gsau s nepřáteli Čechowé swedli, Biskup Ssebje byl přítomen, trpě s nimi dobré y protivné, a dowedl y to, že kwapnau opowážliwost Čechůw, když hrob sw. Wogřecha lámali, strotil, a swým slowem y příkazem k pořánj a k polepsšenj žiwota gest pohnul, a přiwedl.

Skrze tyto přeslawné zásluhy, Biskup Ssebje do letopisu Pražské Kapitoly za Swatého wveden, a pod tjm gménem ctěn byl od Českého duchowenstwa, a stolice Apostolská také za takowého ho uznala y potwrdila.

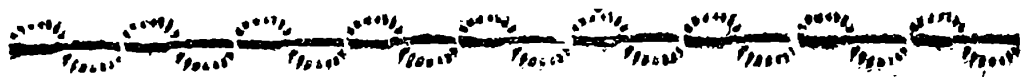

Vočkejte a nebite, nepřítel můj
můj se w zájetí polepsšiti.

Život
Gindřicha Břetislava,

Biskupa Pražského a výchovy Českého.

Gindřich, ginač y Břetislaw, kterýž w vz-
měnj hlubokém a w maudrosti nad giné před-
čil, a znamenitými ctnostmi, statečností y wez-
líkau dobrotau a dobročinnosti mnohé giné
přewysshowal, a tudy čest a důstogenstwj swé
nad mjrnu rozmnožil, byw wůbec welmi wáz-
žen a milowán, byl syn Gindřichůw, wywod-
dy Korytanstého a Aněžky dcery Leopolda swaz-
tého a Markgraběte Rakauského, a bratr Wlas-
dyslaw wywody Českého.

Od téhož Gindřicha possel onen dům
slawný Rytssenberský, a od dwau bratřj Theo-
baldůw rod Swichowských, a giž ani jedno-
ho ani druhého wjce není. Narodil se asy o-
kolo léta 1145.

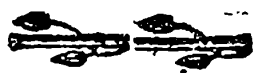
Sned od mladosti cwičil se w literním
vměnj s welikým prospěchem, starěž přístup
mu učinilo k wyššim vměnj; a protož dán
byl do Paříže na wyššj včenj, a tu mnohého
nabyw vměnj, učiněn byl mistrem swětsté y
Bož-

Božské maudrosti. Potom oddal se na kněžství, dostav první posvěcení od někdejšího Biskupa Salcpurského, kterýž, jakožto Probošt na Mělnice v Čechách byl, když potom Arcybiskup Mohušský na kněžství posvětil. Vlád to učiněn byl Proboštem při kostele Wysseshradském, kdež byl před tím wýwoda Wraztislaw Probošta a Kanovníky ustanovil, a tu wwedl zpěváky kurní, aby všickni hodinky duchovní zpíwali a uctawicně Pána Boha chwalili.

Galo pak řád sw. Benedykta hned od svého wwezení do Čech w veliké powěsti byl, a swým chwalitebným příkladem způsobil to, že osoby y rodem znamenité řeholy té rádi y ochotně přigali; tak také dalo se w Čechách s Kanovníckým řádem Premonstratenským, kteréhož řádu klášterové w wýwodství Českém počali se založowati a ustanowati. To ustanowení sw. Klorberta, a téhož řádu zakladatelé líbilo se nad míru Gindřichowi, tak že se témuž sw. řádu slibem zawázal, a wedlé prawidel toho ustanowení žiti byl. Od toho také času Gindřich veliký byl přítel a rozmnožowatel stáwu mníšského, kostelům a klášterům mnohých zbožj vdělugje, mnoho lidí sobě wázil.

Y stalo se, že léta 1182. Walentijn Biskup Pržický umřel, a tu oběhl Kniže Frydrych všecky Opaty, Probošty a Kanovníky,
aby

aby se w Praze k wolení nového Biskupa sešli. To když se stalo, všickni jedním hlasem Gindřicha, z rodu knížecího poslého, za Biskupa Pražského wolili, a tu se všickni lidé z toho velmi radovali, že Čechy za Pástýře duchovního mají, a do té naděje, že časem svým kostel Pražský, y duchovenstvo w dobrý pořádek uvede, neb ho předesslý Biskup Kleček zanedbal.

Gned se wypravil do Mohuče, kdežto na biskupství svěcen byl, a do Prahy se šťastně nawrátiv, s plesáním od světských y duchovních přigat gest. Gindřich Biskup od počátku biskupství svého velmi se dobrotivým a milostivým k každému člověku y tomu nejmenšímu vládal, ač sám z rodu vysokého byl, žádným nepohrdal, ale každému slušnou počestnost čině. Hosti, zvláště duchovní, do jeho domu přicházející polibkem wital, a s láskou ge choval. Byl také velmi střdmý, málo kdy večeril, a nikdy se neopíjel. Mši sw. ne často, ale velmi nábožně sloužil, a vždy se prvé z hříchů svých na kolenau klče, knězy zpovídal. Byl také panie horlivý a bezženství každému wychwaloval.

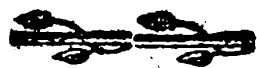
Také kázal kostel sw. Wita znamenitě opravowati, a oltáře ginác předeláwati, a sám všecky předelané znovu světil, a tu wwedl též zpěváky kurní, aby všecky duchovní hodiny pořád zpíwali. Potom rozkázal sobě
dům

dům krásný w menším městě Pražském na břehu řeky Wltawy postawiti, a stáwal na tom městě, kdež potom geptistky Karmelitánky swůg klášter měly, nynj ale obýwagi tu panny tak řečené Angelské.

Y powstaly něgať newole w Čechách, a lid obecný těžce to nesl, žeby weliké daně, gaťož y kostelové, totiž kněžstwo, Panům swým odváděti musyli. Biskup pomysllil, že to býti nemá, a že (prý) chrámové Páně tím powinni negsau; pročez vmjnil to zastawiti, a také gim to mocý swau zapowědel. A když widěl, že se předce takowé wěcy proti g ho zápowědi děgi, obořil se na Theobalda, syna Theobaldowa, streyce swého, a wydal naň flatbu y na geho wsecky fraginy, které gemu náležely. Měl pať ten Theobald fraginy Chrusdimstau, Čáslawstau a Wratislawstau, wssak Bnjžeti Čestému poddán gsa, wládk.

Domnjwal se Biskup, že Frydrych Bnjže a manželka geho Alžběta trestem na Theobalda vloženým zastrassenj, tomu nařizenj Biskupowu se sami od sebe poddagj, wssak oni tak gasťo prwé kněžim a kostelům daně wkládali, nařizenj Biskupowa za nic nepokládagjce. Biskup se rozhněwaw, wygel do Němec k Cýsaři, genž w Řezně dworem byl, aby tam na Frydrycha žalowal, pogaw s sebau mnohò sluzžebnjků a konj sedmdesát.

Když se mnoho Biskupů a Knížat Říšských w Řezně shromáždilo, a oni na sněm od Cysáře nařízeném seděli, tu Biskup Pražský přišel dříve před ně, své žaloby proti Knížeti Českému jim přednesl. Hned to hned wypravil Cysář posla do Čech s rozkazem, aby se Frydrych postavil a na žaloby Biskupovy odpovídal. Ale Kníže Frydrych neznal za dobré, aby se do Řezna na to obestání postavil, y poslal tam svého poručníka, a toto Cysáři a Knížatům oznámil, čka :

„Doněwadž všem dobře powědomo gest, že Biskupové Pražští vždy kaplany Knížat Českých, předků a otců našich byli, y také nynější Biskup kaplan náš gest. Rozvažte to prosím, zdali slušné gest, aby služebně proti Pánu svému soud vynášel, a abych já tomu odpovídati, a s ním, kaplanem mým, se souditi měl ?“

Tu se hned všickni Biskupové Říšští proti té odpovědi Frydrychové zdvihli, pravíce : „že Biskupové Pražští biskupství své od Cysáře, tak jako jiní Biskupové Říšští pŕigimají, a tak že oni Knížata Říšská jsou, a že nemají kaplany aneb poddanými Knížete Českého býti.“

Biskup Gindřich toho wyrčení list na Cysáři a na Knížatech žádal, a když tomu wyhotoven byl, nawrátil se s ním do Prahy,

a wssudy geg wřazuge, tĳm dořázati chĳel, ře
Knĳžetem Řĳřřřřm gest, a nikoli kaplanem Knĳ-
řere Ćesřřho. Knĳře řrydrych wĳda, ře odsau-
zen gest, a ře při swau ztratĳl, řĳbil wřseřřo
naprawiti. A wřřař auřednĳcy geho přeřce
tař gařo řdy prwĳe od řnĳřřřwa danĳ zbĳrali a
brali, a Knĳřata Bĳřřpowi mnohĳ nesnaře řĳ-
nĳli, on pař wřseřřo to řnāřřel s welĳřau wĳ-
řĳřomysřnĳřĳ.

Wřzy tĳm Ćindřřřř dal sobĳ na obecnĳm
dobřĳm mnoho zāřřeti. Y byla welĳřā řuchĳ-
ta w Ćesřřĳ zemi, řřřze řřerauř drahĳta y hlad
přĳřla; řudĳř lidĳ mnoho zwlāřřře we wřřch,
a při horāř, mnoho hladem zemřelo, a nĳř
řřĳř řřli ř mĳřřřm prosyře řleba. To řdyř
widĳl Bĳřřp, posřal po řřagĳř Ćesřřĳ zemĳ a
do wřřy, aby řledāno bylo, řeli řde obĳřl w
řřodolāř aneb na podlahāř. A řdeř řoli by-
lo nalezeno, řāzal bezřĳĳnĳ mlāřiti, a obĳřl,
coř bylo přĳes potřĳbu řřřpodāřĳ, rozřāzal po-
brati a zapřlatiti, a nāřřromāřřdiw tař obĳřl
ze wřřĳ Ćesřřĳ zemĳ, dal mlĳřti a řlĳb pĳcy, a
lidem řudĳm a nemocnĳm y řĳřem rozřāwari,
a tař mnoho řudĳř lidĳ zachĳwal, ře řlas-
řem nezemřĳli.

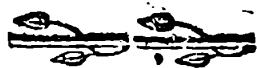
On pař mnořřřřwĳ řudĳř tař na řāř-
řy řen w řebe mĳl, a ĳim dāwage pořřmĳ do
řřřřřř, při řřole řlauřĳl, a potom řāřřĳmu nĳř
řāřy penĳř do řuřy řal. Wřřmo to, welĳřy
tař byl mĳřřwĳřĳ dobřĳho řāřu a řāřnĳ, zwlāřř
řřřĳ

ště co se stnulo duchowenstwa, štetřiw gegich mrawů okem bedliwym; pročez štetřj podle šwego powołání a wřadu nepokračowali, nez gen přisně ge trestal, ale y toho wřadu a pozwinnošti zbawowal.

Když tak za celých deset let biskupstwí chwalitebně zprawowal, tu léta 1192 weliké roztržky o knížetstwí Česté w zemi powstaly, neb bylo mnoho knížat z rodu knížetčyho poslych, štetřj se o panowání pošausseli, a zemj włádnauti chtěli. Y stalo se, že se Wáclaw syn někdy Soběslawa prawnjho knížetstwí ugal, ale ginj tomu chtěli y také Gindřich Biskup, aby Spitihněw wnuk geho knížetm Čestým byl. A když na sněmě o tom Páni Čestj rozkowali, Gindřich Biskup takto mluwil, řka:

Žádámeli toho neduhu neswornosti vzdrazwiti, žádného k tomu lékařstwí nenacházým, než aby záwisť, obecná wšseho pokoge nepřjztekyně, dořonce mezy námi wdussena a vhasšena byla. Dobrowolně tedy sami od sebe wšsech swárů a růzností se wystřjhejme. Co gěst medle! pročbychom sobě y rychlegšho a snadněgšho z toho nedorůzumění spokogenj a naprawenj slibowati neměli? Klenjliž Knjže Spitihněw hoden stolice knížetčy, na šterauž se Wáclaw, Wladislaw a Přemysl wtřiti chtěj? A protož mnohomluwnost, žwawost y kyselost w takowých důležitých věcech štrorowana býti má."

Tu hned powstal z nich jeden a řekl: „Nenj nás tagno, že o zemi Čestau welikau péči máš, a hledíš obecného dobrého; a my w prawdě původu toho zlého bedlivě a s pilností považujice, našli jsme to, že různost Knížat těch a neswornost naše k takovým odporům příčinu dala. Protož za obecného prostředníka k způsobení míry námi počke a míru tebe ustanowugeme, a za Knížete Českého y Markgrabě Morawského uznawáme, neb bez toho tobě, gafo nejstaršímu z kmene knížetčeho, ty obě zemi náležejí, a gafož Biskupové Říšští spolu také Knížata gsau a zeměmi vládnau, podobně y ty Biskupem Pražským y Knížetem Českým býti můžeš.“

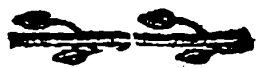
Líbila se ta řeč wšem Panům na sněmě sedjcým, a tu hned bez odtažení Wáclawa, Přemysla a Wladislawa, gafožto odbogníky odsaudili, a Biskupa Gindřicha, ginať y Březislawa, za Kníže České a Markgrabě Morawské wyhlásyli. Ačkoli Gindřich toho důstojenství na se wzyti nechtěl, pravě: žeby to za slusné nebylo, aby Biskup spolu také světským Knížetem měl býti; ale Páni Říšští gináče wčiniti nechtěli, nýbrž y Cýsaře žádali, aby Gindřicha za Kníže České uznal y potwrdil, a Cýsař učině tak, tomu Biskupowi zpráwu nad zemi Čestau y také nad Morawskou poručil. A tak Čechové toho času měli Kníže, genž také spolu Biskupem Pražským byl.

Gindřich; jakožto Kníže Česté a Mark-
grabě Morawské, neywjce toho hleděl, aby
pokog w swých zemích wwedl a utwordil. Wšak
že na Morawě Knížata Čestá ustanowěně proti
sobě bauřili, a tjm welikau škodu w Markgra-
fswj Morawském způsobili, Gindřich sebraw
znameníte wogsto, táhl s. ním do Morawy,
a tu spořádaw wšecky newole, Knížatům Čes-
kým některá místa wykázal, aby tu geděnkáž-
dy pro sebe w pokogi žiw byl.

Alež Wladislaw nebyl tjm spokojen, ktez-
rýž gsa boge žádostiw, sebral něco lidu Čes-
ského a Morawského, táhl proti Gindřichowi
Biskupu, sweda s ním bitwu welmi kraxawau
ale welmi nestastně. Wogsto Wladislawowo
na hlavu potlučeno bylo, on pak na begisťj
obkljčený, giž giž mečem lehnaui měl, tu ge-
de Kníže Gindřich, an osobně k té bitwě wog-
sto své wedl, a wida Wladislawa w nebez-
pečenstwj žiwota, wolal na své: Počkente, a
nebíte: nepřítel můj musí se w žageti polepsšiti.

Potom Gindřich zemi Morawskou opěť
mezy Knížata Čestá rozdělil, dal Fraginy Hor-
lomaucké Wladimírowi a Břetislawowi bra-
třím, Spitihněwowi a Swatoplukowi, též
bratřím, poručil Brno y s Fraginami, gim
přísně přikazuje, aby se pokogně chowali, což
oni učinili sľbili. Žnogma sobě nechal. Ale
Wáclaw a Přemysl z Čech pryč odšli. A

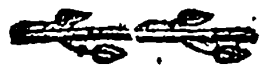

nawátiw se do Čech Gindřich; pogal s sebau Wladislawa, kteréhož pot m wždy w Praze při swem dworě w z-geri chwal.

Sned po gihó nawrácení se z Morawy přigeli poslowé od Cysáře do Prahy; Gindřichowi oznamugice, y přikazugice, aby bez odzrahůw zobra wogsto, táhl sám osobně gako Kníže Čestě na Markgrabě Missenstého odporz níka Cysářowa, a geg z té kruginy aby wyhnal aneb k požogi přinutil. Páni a Wladyky y lid Česty radi to slyšeli a z toho se razdowali.

Tu Gindřich Biskup, ač toho nic wděčen nebyl, wšak nechcege w tom rozkazu Cysářowa pominauti, sebraw lid z Čech y z Morawy dwěma wogsty wtrhl do Missně a tam činil welikau škodu. Nebo Čechowě lid, který se jim bránil, mordowali a gimali, kláštery wobírali, a mnoho twrzy, městeček a wesnic ohněm zkazyli. A tak Čechowě y Morawané, mnohými foristmi obohacenj, do vlasti své se nawrátili. Ale Biskup welmi z toho trestliw byl. A přigda do Prahy, kázal za ty mrtvé, kteří tam z Missnatůw, z Čechůw a z Morawanůw zamordowani byli, weliké služby a oběti činiti, a sám swýma rukama bogzně almužny rozdával.

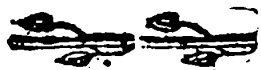
Brzy potom, když se do Prahy nawrátíl, byl obžalowan v Papeže, že (prý) w Missni

Missní ohněm vosscho napořád poplenil a spálil, kostely a kláštery wybral a zbořil, k čemuž také knězi, magice ho pro jeho ostrau kás z ně w nenávisti, mnoho zlého proti němu přiložili. Gindrich Biskup na ry w tecty žaloby, kteráž proti němu wedli, moudře zodpovídal, a toho nářku důwodně se osvobodil.

Mezy jiným y to doložil: že w čas wálky, a gať někdy prawidla wogenská vřezugi y tomu chtěji, není za možné, aby se od zlého a odporného zdržeti mohlo. G st iže takowé zlé Missnáři potkalo, semí byli to příčina, čisniwssé y tropiwssé na záhubu čísthó wogsta mordy bez vstání, a tu není ohledu ani na osobu swětstau ani na duchowní, když se wůzbac od nich na záhubu wogsta upklady činí. Proto ale předece, že welmi toho pilen byl, aby tomu zlému, genž z wálky pocházý, vlechtiti mohl, a slibuge, že chce vssectu tu škodu w dobré obrátiti, a kostely y kláštery postawiti a hogně nadati. Papež wěda, y gsa přesvědčen, že gest muž horliwý, příkladný, a swěhó auřadu welmi pilen, dal místa tomu, a za newinného geg wylásyl.

Za toho času byl ten obyčej, že Páni možněgssí a znamnitěgssí do swaté zemi putowali, aby portili ta místa, kdež někdy zakladatel křesťanstwó náboženstwí diwy činil a smrt podstaupil. Také Cýsař vmjnil do Palestyny se odebrati, a že s Gindrichem w dobrém

brém pozůstával přátelstvu, požádal geho, aby s ním tuto cestu konal. Gindřich mage pokog w zemi České, učinil tak, wydaw se na cestu za Cysařem do Wlasté zemi, kdež naň Cysař čekal. Na té cestě došla Gindřicha ta smutná zpráva, že gest Cysař na wěčnost se odebral, čehož on welmi žele, nazpět se do Čech nawrátil, a nedlaugo potom těžce se rozstonal.

To vslyšew Přemysl, an se gaždo wyzhanec w cyzyně potulowal, vmyslil knížetstwj České brannau rukau sobě zas osobiti, dčiw nežby Gindřich umřel, a giný ge wgal. Prazwj se, že tyž Přemysl nádeničkau prácy w Řezně se žiwil, a slyše, že Gindřich těžce nezemocen gest, tu (prý) s radostj welikau přiběhl na most, y wyňaw dwa poslednj haljře z kapsy, řekl: „Nebo budu Knížetem Českým, aneb nic.“ A w tom ty dwa haljře do wody whodil. Y radil se o to s Baworským hrabětem z Bogna, a mage něco Němců na pomoc, kwapně wtrhl do Čech a chtěl nenadále na Prahu whoditi a gj se zmocniti. Když pak Přemysl k Praze přirazyl, tu se Pražané, mazgjce Knjže Spitihněwa za wůdce, z města wyřjili, a whodiwše sylně na Němce, ge na hlavu porazyli a k autěku přinutili.

Byla pak toho času, pisse Dalemil w listu 258, weliká zyma a welmi mrzlo, a Němcy tu na poli stogjce bezmála nezmrzli. Tu
Čecho

Čechové na ně zuřivě se obořivše, počád ge mordowali, až gich tii tisíce a dvě stě na boz g'šši zabili. W tom bogi krew Němcůw. Čechům po meči w nádra t'kla, a tu za nádry zmrzla. A když doma w g'zbách odenj swláz čeli, krawej potocy po g'zbách t'kli. A tak Přemysl v Prahy ničehož nepořidiw, opět se do Němec obrátil, lepššho šěstj očekáwage.

Nedlaugo potom přigel do Čech Petr Kardinál, gažžto legát Papežský, gchož byl Papež Honorius toho gména třetj, aby lepšši kážen mezy kněžstwem způsobil, neb gsau byli w řádu a obyčejch církewnjch se přičinili.

Gindřich Kníže a Biskup, ačkoli nemocj stjžen byl, wšak proto wynesti se proti něz mu rozkázal. A zástup prelátůw, kanownjz ků a opatůw, mnichů a žáků, také y lid obecný okolo něho šel, a tak učinivše poctiwě wjstání, geg slawně do Prahy vwedli. A to bylo na den sw. Řehoře, totiž 12ho měsíce Března.

Pať při suchých dnech postnjch rozkázal, aby se žacy od Englberta Biskupa Solomauzckého, neb byl Pražský nemocn, na kněžstwj swětiti dali. Když se žacy shromáždili, oznámil jim Kardinál Petr nařízení Papežowo, aby každý z nich, dřiw než swěcen bude, šizbil, že w staw manželský, gažž prwé w obyčegi bylo, nikdy newstaupi, a tak že w bezžen

ženstwj žiw býti chce až do smrti. Pačliby z nich který toho učiniti nechtěl, ten aby na kněžstwj svěcen nebyl.

Žáci a řádci, gichž se tu také mnoho sešlo, to vlyssawše, zbauřili se, a obořili se na Kardinála, přednášegjce genu, že to wždy tak býwalo, tak že Kardinál musyl se odstraniti, a v Biskupa y Knížete Gindřicha pomocy hledati. Když se pak ty věci poněkud vpořgily, tu ten Kardinál začasté kázal a bezženstwj welice wychwalowal, až žáky a gahny k tomu namluwl, že při svěcenj na kněžstwj slibili se neženiti, kterýžto slib od té doby až po dnes při tom svěcenj se činj.

Žijm Knížeti a Biskupu Gindřichowi den odedne hůře bylo. Y poručiw věci zemřých Knížeti Spirihněwowi, kázal se do Chba nesti, chtě tam lázně vžiwati. A tam se dostaw wjc se roznemohl, až y 15tý den měsíce Čerwna léta 1197 na věčnost se odebral. Tělo geho odtud do Čech přivezeno, a w Dokšanech w klášteře, kdež byli geptssky řádu Premonstratenstého, podle Matky své Aněžky, ginač také Markěty, bywši tu až do své smrti žwa, pohřbeno gest. On spravowal knížerstwi Čestě bez mála čtyry léta; biskupstwj Pražské patnáct let.

Tehdeyssi kronykář geg welice wychwaluge, řka: „A tak sessel zlatý kwět a ozdoba země

země Česká, obrana Knížat zemských, okráša
Kněžstwa, slawný obhájece řeholníků, kterých
muž w zemi této po sw. Wogtěchu žádný roz-
wen nebyl."

Ža panowání Knížete a Biskupa Gindřicha,
někteří Českí Kytíři putowali do Jeruzaz-
léma, aby tam v hrobu Božího pobožnosti roz-
nali. Tam přišedše, nawstřiwili plášter, w
něm řeholnicy Strážní Božího hrobu byli, a
řijownicy řádu Jeruzalemského s čerweným
řížem na lodičce porom slauli.

Y zalíbil se jim řád ten welmi, tak že
nawrátiwše se do Čech, vmjnilí geg tu wvěsti
a založiti. Pročež geden Pán Český gménem
Bojata z Sněwiného mostu, syn Hrabissůw,
kterýž žádných dětí nemage, plášter pro ty řijs-
jowníky při kostele swatých Petra a Pawla na
Šderaze založil a nadal. Stál tehdáž ten ko-
stel za branau města Prahy, neboť nynějšho
nowého města nebylo. Tu řijownicy wweze-
ni byli do Čech léta 1190, nesli černý oděw s
krátkým pláštíčkem, a na prsých dwognásobný
zlatem tkany říž. W bauřce žijkowé o wses-
čto přišli, a wíce se zmocniti nemohli. Léta
pať 1785 rozkazem Cysařowým wssčeni, gichž
toliko ssest bylo, rozpustřeni byli, kostel wssak
po dnes stoj.

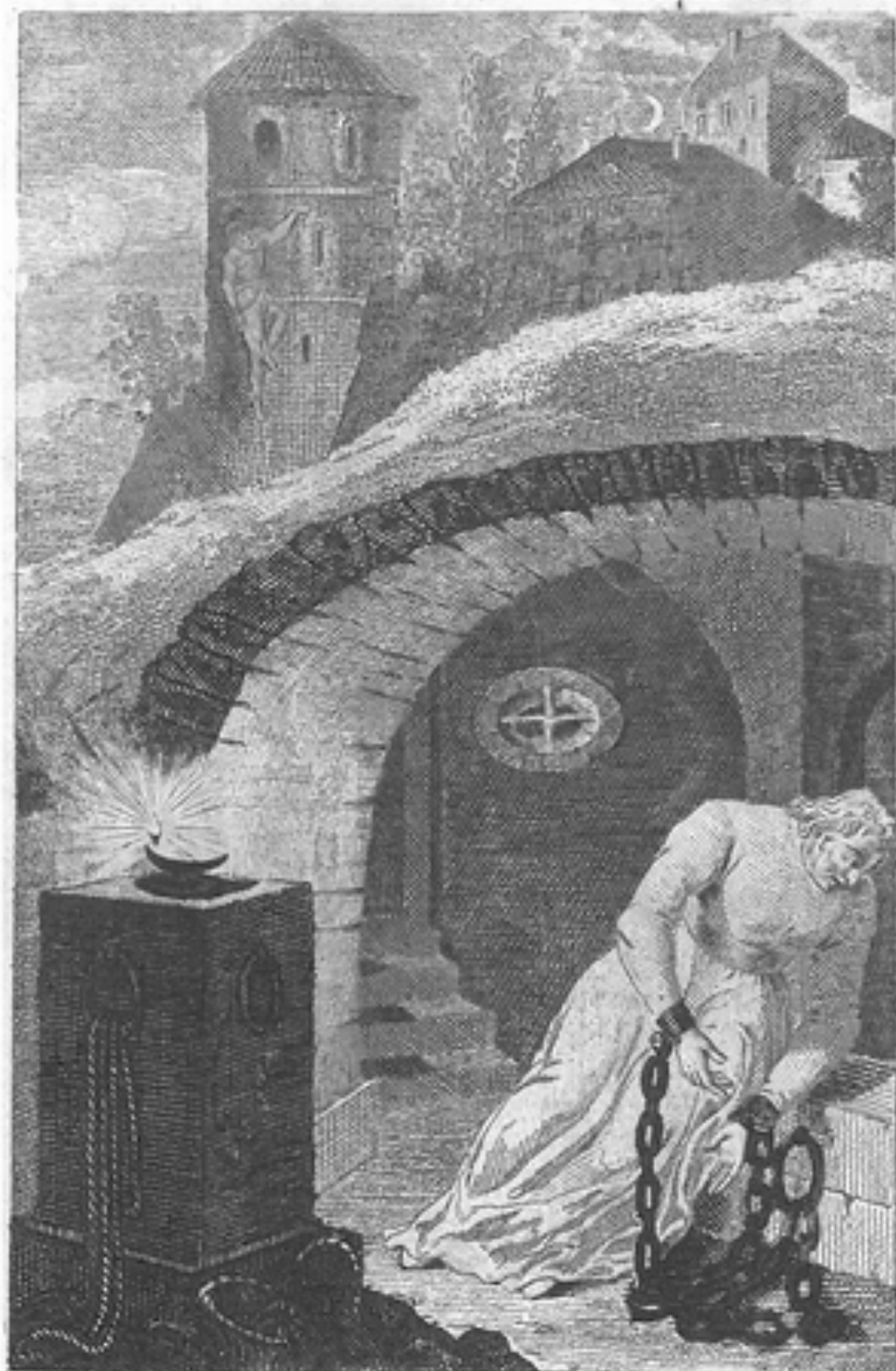
Také za Knížete a Biskupa Gindřicha žiw
byl w Čechach možný Pán Český, gménem
Hroz-

Hroznata. Ten učinil slib, že chce do swaté země putowati; a nemoha toho wykonati, šel do Říma žádat od Papeže, aby ho od toho slibu rozvázal, a místo toho putování že gest wolen, něco dobrého učiniti. Papež kázal, aby někde klášter založil, a Hroznata gsa welz mi toho wděčen, y toho rozkazu pilen, hned léta 1197 začal klášter Premonstratenstý na Teple stawěti. Porom y panenský klášter též řádu Premonstratenstého w Chorěšowě založil.

Léta 1196 založen také byl klášter Osecký pro mnichy řeholy Cysterceyácké od gistého Pána Českého; genuž říkali Slawko. Tyž Slawko byl wladař krage Bilinského, a w témž krage také měl panstwí své vlastní, Oseck řečené. Okolo toho času, bratr geho Hrabissa, an byl neywyšší komorník země České, umřel. Slawko dal geg w kostele Panny Marye na Oseku poctiwě pohřbiti, a tu hned pozmyslil, aby tam klášter založil. Za toho času byliť gsau také jiní gessť klášterowě založeni.

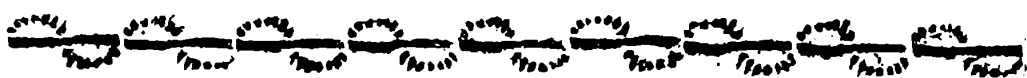

Ván mŭg wídy prau du mŭwíl. Qá se dŭ
wérugi ſloviunt qeho, co. ſe mŭné ſlêho
ſtat mŭze?

Život
svatého
Srožnata,

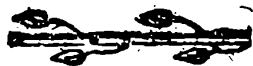
řádu Premonstratenského mučedníka.

23 předešlém životě Gindřichovu již v
w dino bylo, že Hroznata Pláster na Teple pro
fanowitý řádu Premonstráckého založil. Wšak
že ten nábožný muž strze swúg příkladný a
welmi ctnostný život do počtu Blahoslawených
wtělen byl, a genu gažžto domácýmu ochran-
cy a zástupcy od swých wěrných ctitelůw wranc-
ná pocta se dala, y widělo se za sluffně, aby
tuto s připamatowáním bohabogných skutkůw
geho řádně o něm se gednalo.

Hroznata tedy posíl z kmene hrabat
Břowstých, ginal y Guttenssteynstých, genž
před tím hrabata z Mělníka slauli, a byli po-
dlé rodu swých manželk příbuznj Wýwodů a
Bnjžat Čestých. Toho gména Guttenssteyn
nabyli gsau poslez od gedné twrze, kdez po-
tomstwo téhož rodu počátek swého narezení
mělo. Máteř Hroznatowa slaula Dobresla-
wa, panj rodem znamenitá, gegiž předkové
pro swé znamenité y hrdinské skutky slawního
gména sobě dobyli y weliké poctivosti.

Snad.

Sned při geho. na tento swět narozenj pocýtli geho ctnostnj rodičowé welšského zármutku a vleknutj, neb to dítě přišlo. na swět tak mdlé, že gsou ge wje zá mrtwé než za živé měli; a tudy dobrá máteř kázala přítomným, aby to dítě pryč od ni wzali, a nemusyla na ten smutný příběh očima patřiti. Wšickni tu přítomni příbuzni a přátelé, želice toho smutného příběhu, s srdcem horlivým žádali s n. be pomocy, ano y smutná máteř, a horlivá citelkyně Kодиčky Boží Marye Panny, plod swoug poraučela do gegi ochrany, aby na přimluwu gegi to narozené dítě kleywyšši ráčil mšlostj swau sýliti a zachowati. A hle! po nedlauhém času dítě giž, takřka, ztracené, počalo obživowati, sýly nabýwati, až do cezla potřebné sýly n. bylo, a také od té doby ožtkalo čerstwé, zdravé rodičům y příbuzným k potěšsenj.

Gedenfráte vmjnila Dobrosława swé přátelé nawštrjwiti, a wydawšši se na cestu Hroznatu, tři leté hrabátko také sebau wzala. Gesdauce pak ořolo wysuté stály, mimo nadánj wůz o kámen mřštil, a tu malický Hroznata wypadne z kljnu swé staršši sestry pod wůz, folo geg přegelo. Wbohá máteř magje ho gasfo za mrtwého počala náramně bédowati. Tu hned služebnjcy přištočiwšše k němu, našli ho k nemalému podiwenj živého bez wšeho auzrazu, a řdyž dán byl máteři swé, hrabátko počalo gi obgjmati a ljbat.

Hroz-

Šroznata tedy w dětinstwí swém z dwodího žiwota nebezpečnstwí šťastně wywázl, i wšak nebylo na tom dosti; on w dospělegíech swých letech mnohém nebezpečněšsím a smutněšsím zažusyl žiwota nebezpečnstwí, až oředce diwným způsobem zachován byl, a tu se zřegně poznati může, že zachování geho žiwota k něčemu obzwláštnímu směřowalo, o čemž následugjý přjbeh tuto zpráwu dáwá:

Otto, Wywodá z Brařowa, zasnaužil sobě sestru Šroznatowu, Woyslawu, a Šroznata, gaž pošto newěstu k nastáwagjému swému manželi, prowázal gi do města Polského Brařowa. Tu něgaký čas přibýwage, wšel známost s některými Panossy a mladými zemany, genuž oni mnohé křatochwjle činili, y. weselí strogili. Gednoho dne obweselugjce se mysliwectwím na břehu řeky Wisse, tuť nastogte! Šroznata z nepozornosti do té weliké a prudké řeky wpadl.

Gal mile o tom nešťěstí zprawena byla wywodka Woyslawa, rychle řáže rybářím, aby na swé lodičce wězycyho pod wodau Šroznaty hledali, a oni učiniwšse tak, swau pracý nic nepořídili. Tu dwa z těch mladých zemanů zwlekšse se z swých štatůw, do wody wštočili, a pláwau na to místo, kdez myslili žeby Šroznata pod wodau některak wězeti mohl. Geden z nich widj, že gakýsy wlasý snášli se nad wodau, a plawě tam, wlasůw se vchozpil,

pil, a tu pomocý druhého zemana s Hroznatau k břehu šťastně přibředli.

Wšickni tu přítomni patřice na to smutné díwadlo, widj tu tělo mrtvé před sebou ležeti, neb Hroznata za celý tři hodiny w wodě wězew, kdožby pomysll, že on žiw gest? A skutečně nebylo gináče. Po malé chvíli otewřew své oči, a patře na wšecťy tu stojicý s rozumitedlnau, řečj řekl: že nic zlého na sobě necytj. A když se ho tázala sestra Woyslawa, kteražby se s ním bylo dalo, odpowědel: „Widěl sem, že gedna osoba ženská krásneho wzewřenj a obličege gasného wedlé mne stojí, držjc ruku swau nad mau hlawau, a zameszugjc prudkost wody, tať že wrážecý woda na mé tělo nemohla mně zardaušiti.“

Od toho času, gať se to s ním na pozdiwný způsob zběhlo, zawázal se Hroznata slizbem Rodičce Božj Maryi Panně, že chce wězným gegj ctitelem až do své smrti zůstati, čest a chwálu gegj rozmnožowati, a na wěčnau památku toho, něco dobrého pozůstawiti. Hroznata gináče se nedomniwal, než že ta osoba, gi byl w své wtonutj widěl, byla Marya Panna, geho po Bohu spomocnjce a ochranitelkyně.

Po smrti otce swého byl dědičem wšech statkůw y welikého gmění, a tudy byl Hroznata na giné welmi bohatý y wznessený, neb
wládl

vládl panstwými Teplským a Chotěšowským, a za panování Knížete a Biskupa Sindřicha wedl auřady w zemi České znamenité. A wssak přitom wssem byl zarmaucených lastawý wtěssitel, syrotkůw otce dobrotiwý a štědrý, w nauzy postawených pomocník moený, a pod omděwem rytířským giž řeholník nastáwagický. On syce nebyl milowník stawu manželstého, ani chtěl do něho wstoupiti, ale gsa k tomu od swých přátel namluwen, se oženil, ač nedlauho w tom stawu manželstém žiw byl. A když genu syn prworozený w dětinstwí umřel, a brzy po něm y manželka pro hoře swého synáčka z tohoto swěta wyfročila, wice se ženiti nechtěl, anobř do ccla se na služby Boží wydal.

Tu Hroznata vmjnil do Jeruzaléma k hrobu Božímu purowati. A wsslyšew od Kardynála Petra, an byl do těch přišel, že se některá Knížata Říšská na wognu strogí, aby Turky z té swaté země wyhnali, ochotně k tomuž tažení přistoupil, a také kříž podle tehedyssího obyčeje z rukau Kardynálowých mile na se přigal.

Když se až k moři dostal, a tu na břehu stoge, widěl širokost geho, a wlny gesso zbauriwosse se přehrozně hučely, a gedna druhau pohlcowaly, y vlekl se welmi, a wstrnuw nad tím hrozným divadlem, hned se obrátil a gel do Říma k Papeži, prose ho, aby geg

od slibu včiněného rozbřessil, že místo té pauti
giný dobrý skutek wykonati chce, gemu přisliz
bil. Papež Celestýn III. gemu vložil, aby ně
gaký klášter založil, k čemuž on se wděčně zas
wázal.

Přigda pak zas do Čech, rozkázal na příz
hodném místě při potoku Teple, blíž městečka
též Tepla řečeného, klášter y kostel ku počti
wosti sw. Panny Marye welmi nákladně wyz
stawěti, a tam kanowníky řádu Premonstráz
ckého wvésti, aby zde Pánu Bohu a Panně
Maryi slaužili. Při stawení kostela Tepelského
do základu wšsed, několik kostůw země z něho na
horu sám osobně wyneš, a wygednal na Pa
peži pro opaty Tepelské takowau swobodu, aby
oni biskupstwu forunau, berlau a prstenem gas
to Biskupowě ozdobení byli.

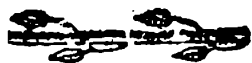
Po nějakém času založil také klášter paz
nenstý w Chotěšowě též řeholy Premonstrácké,
a welmi bohatě ho nadal. W tom klášterě
od slowa Českého Chotě nazwaném, byly také
živy geho sestry Juditha a Woyslawa, kteráž
byla owdowěla. A wida, že se mu ti dwa
klášterowě dobře zdařili, vmyslil se také mez
zy řeholníky dáti. Chřeji tomu někteří, že
(prý) Sroznata we snách widěl gednu welmi
gasnau hwězdu, kteráž stála nad Tepelským klá
šterě a geg bleškem swým oswěcugjc. W tom
slyšel hlas tento: „Skutek milý dokonals sy
mi. Požehnání mé bude na tom místě, neb
wzal

wzal sem ho pod ochranu swau." A to widěs
nj pohnulo Hroznatu, že gest tu téhož řádu
zákona na se přigal.

Potom pogaw Panossůw nemalý počet,
gel do Řjma, a předstaupiw před Papeže,
gemu oznámil, že wraucně žáda řeholu Pre-
monstráckau na se přigjti. Papež takowý aus-
mysl geho welice chwáliw, bez odtahůw pos-
lal do gednoho kláštera pro oděw Premon-
strácký, kterýž když přinesen byl, swýma ru-
kama w něj Hroznatu oblékl. Klowý řehol-
ník Hroznata za tu zvláštnj milost Papeži se
poděkowaw, wyssel do syně, kdežto geho Pa-
nossi naň čekali. Kterj vzřewsse Pána swého
tak náhle proměněného, welini se vlekli, a
nemohauce se od pláce zdržeti, řekli:

„Y co sy učinil, otče milý! oděw rytj-
stý proměnil sy w hábit řeholnj! Proč nás
opauštíš a nám žiwobyti bereš, neboť bez te-
be žiwi býti nemůžeme. Lépeťby nám bylo
we vlasti od meče zahynauti, než w tuto cy-
zyně Pána swého zbawenu býti. Y proč sy
nás z domůw otcowstých wywedl, a nynj nás
wbohé syrotky opauštíš?“ Hroznata obrátiw
se k nim odpowědel: „Přestaňte kwjlití a
plakati. Což se domníwáte že se to bez wíle
Božské přihodilo?“ A tak rozmlawage a
ge těsse, dowedl ge do swé hospody, kdež gini-
stkwostně kázal přistrogiti hodowánj. Po té
se zas do Čech nawrátili.

Když Hroznata do kláštera Teplského přišel, tu se Opat Jan a všichni duchovní z toho velmi radovali, že se tak slavný Pán a zakladatel téhož kláštera mezi ně dal. V ustanovili ho Proboštem a zpravcem klášterů Teplského a Chotěšowského, který ať, ač dosti nerad, na sebe přijal, opatu svému, jakožto bratr klášterský, poslušen a poddán byl.

Alle Opat Jan, člověk neděčný a hrzdý, nedlouho potom počal bratra Hroznatu, gaž o tom spíšovatel jeho života wypravužge, ssiditi a neprávě sužovati. Hroznata dlouhý čas všecko pro Boha trpělivě snášel. Však naposledy opustil ten klášter, odešel k svým příbuzným a přátelům. Opat potom chybu svou poznal, pro Hroznatu opět poslal, a že s ním vctivě nakládati chce, slibil. To když se stalo, vrátil se Hroznata do kláštera, a od bratří svých přijemtivě wjtán a přijat byl.

Tu Hroznata wedl život tichý a nábožný, všecken svůj aumysl k bedlivému čtení Písem swatých přiložil, vstawičně o to vši snažností pečoval, aby Církví Krystové prospíwati, a lid okolní z meze ctností a poctiwosti wystupující na cestu dobrá obrátil.

Kage pak takové ctnosti do sebe Hroznata, počal lidu přewrácenému kázati, neywjšce

ce o to w včenj pečował, aby mravy posluš
chaćuw naprawił, a k křesťanským ctnostem
wzbuzował; ale geho slowa težký plamen nez
náwisti proti němu zapálila, gelikož neschet
njcy nechťjc prawdu slyšeti, proti němu se pun
rowali, a w lidu křiwými žalobami ho sočili a
obauzeli. Wssečo to nemohlo geg od geho
před se wzaté horliwosti odwěsti; Hroznata
dutkanými slowy kázal proti tehdejšímu w Čer
chách neprawostem, a nepřestával hrůsně ku
pokánj wzbuzowati.

Přihodilo se pak za toho času, že zlí a
newážnj lidé wtrhnauce do měst, městeček,
wesnic a panstých hradů, weliké laupče čin
li, a obywatelé z přibytku swých wytrískowali,
wssečo gměnj gim pobrawosse, a tak laupčj
a kořistmi obohacenj do swých krajů se na
wracowawosse. Také Němcy, zwláště Chebskej
na panstwj Teplské wpády a škody během nez
přátelským činili.

Opát nařídil Hroznatowi, aby proti ta
kowým wystupkům kázal, a když to k žádné
platnosti nebylo, poručil gemu, gačkožto Kryž
ři býwalému, aby něco lidu sebral, a těch laup
pečnjkůw potrestal. Y učinil tak Hroznata,
wyhnaw ge přes hranice, na Hroznětjně, kter
émuž místu Němcy Lichtenstadt říkaji, zůstal.
Chebskej, a snad y jinj, magice ho pro geho
ctnosti a napominánj w nenáwisti, aby se nad
Hroznatou pomstili, obořili se naň času gedno
ho,

ho, a gawosse ho, s ním do Chba, kterěž město téhdáž k koruně České gessťe nenáleželo, pospissili, a tu ho do twrdého wězenj wwrhli, učiniwosse to proto, aby se welikými penězy z toho wězenj wyplatil.

Prawj se, že Opat Teplský mnoho peněz sbraw, chťel Hroznatu z toho wězenj wyplatiti, on pať tomu odpjral, že raděgi smrt podstaupiti, než takowé autraty klášteru swému způsobiti chce. To wsslyssewosse zlostnjcy že žádost swau zlatem a stříbrem nepočkogj, Hroznatu hladem, žiznj, a ginými mukami trápili. A tak ten dobrý a nábožný muž w tom wězenj wmořen gsa, dne 14ho Čerwence měsíce léta 1217 život dořonal.

Okolo půlnoční hodiny, gať Hroznata na wěčnost se odebral, wřázal se služebníkowi swému, kterýž také w druhé wěži žalářem stěžen byl, a djť němu: „Pán twůg nynj wsnul w Pánu. Eďi, a oznam to Opatowi, co se semnau zběhlo; a řekneš gemu, aby mé tělo wyplatil a w kostele Teplském ge položil.“ Služebník wida Pána swého w gasném swém habitě tu stogjcyho, strachem nemohl slowa promluwiti. Tu Hroznata dotknuw se geho ořowů, a oni z rukau y nobau služebnickowých rychle spadli, a rudy služebník gsa weseleggši myslí, řekl: „Kterak mohu to učiniti, aneb odtud giti, gessťo strážnj ostrýhagi wěže těz to: Wssedřy překlážky a nemožnosti, odpowě-
děl

děl Hroznata, nebuda ti tobě w cestě. E di gen, a čii tak, gať sem řekl tobě." Služebník gessťe mluwiti chtěl, a tu giž Pána swězho wjc newiděl. W tu dobu při žaláři dweře se otewřeli, a služebník přistaupiw k oknu, di sám k sobě: „Pán můg wždy prawdu mluwil. Gá se dowěřugi, slowum geho, což se mi zlého státi může?"

Y odewzdaw se do ochrany Vleywyššijho, z okna dolů se zpustil, a hned něgaký lidý wjer bez wšeho aurazu na zemi ho snesl. Tu rychle spichá do Klášttera, a Opatowi, gaťž mu byl řekl Pán, wšesťo wyprawuge.

Teplstj o smrti Hroznatowě wšlyssewšse, bez odrahw tělo geho mrtwé za menšji cenu wykaučili, a tu w kostele od něho založeném poctiwě ho pochowali, kdez až dosawád odpocjwá. Mnozý geg potom, gať wyprawuge Balbin w památkách hrabat Guttenssteynsťých, za mučedlnjka Páně a swatého pokládali, wšseligaké zázraky genu připisugje.

W témž wywodstém Teplstém Kláštře býwalo někdy wice než sto duchownjch, wšak rozkazem dworstým 1785, gen toliko 18 duchownjch nynj chowá. Při tom Kláštře stoji kostel pod wzywánjm zwěstowánj Marye Panny na 20 slaupjch díla wyborného a znamenitého, a gessť také tu knihárna wyborná, krasrauž

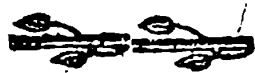

rauž někdejší Opat hrabě z Trautmansdorfu
velmi zvelebil a rozšířil.

V čas husitské ružnosti, gaž y w
wálce Sšweydské a Německé mnohé týž klášter
trpěl nesnaže, potom pať opět došel swé přez
dešlé wznesenosti. Gest pať paměti hodno,
že z té baurky, kteráž se za panowánj Cysaře
Jozefa II. na kláštery wwalila, šťastně wynikl;
a tať až do dneška w swém stawu pozůstá
wá, gaž y tito wznesenj králowstj téhož ka
nownického řádu Premonstráckého klášterowé,
totiž: Strahowský (pod zpráwau swého wy
soce důstogného Opata a Preláta Pana Adol
fa Štrámka Čecha znamenitého,) a Želicoský,
(kterýž chwalitebně řidj a zprawuge wysoce dů
stogný Opat a Prelát Pan Zykmund Šemerka,
též Čech znamenitý a wšj poctivosti hodný,)
až po dnes w swém stawu založenj swého stogi.

Gaž pať týž kanownický řád Premon
strácký podle swého ustanowenj gest slawný;
tať y z ohledu obecného dobrého gest y zname
nitý, kterýž měl po wšecky časy wždy muže
nábožné, wčené, rozšafné a ctnostného obco
wánj, a má až po dnes, gať se wůbec wj
a widj.

Co se ale dotýče téhož řádu panenstého
kláštera Chotěšowského, o něm giž swrchu poz
wědjmo, kdež y blahoslaweného Hroznaty se
stra Woyslawa, po smrti swého manžela wy
wody

wody Braňowského nábožné žiwa byla, a dne 27ho Března měsíce w powěsti blahoslawené žiwot swůg dokonagje, tu pohřbená, odpocíwá.

Stál tž klášter od swého založenj až do léta 1782, kteréhož 20tý den Března měsíce geptissky, gichž 46 bylo, magice swého Prozbošta a 8 duchownich k službám Božim, prozpustěny a žiwnostj opatřeny byly.

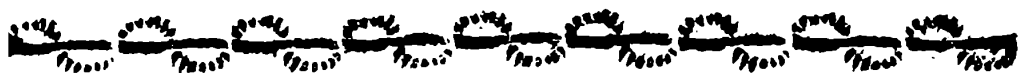
W tom okolí Teplském a Chotěšowském býwali před časý pauzý Čechové: nynj ale gsau tam Němcy!!

Požehnaný buď, genž se proti
mně keře megmenu Páně.

Ž i w o t
bl a h o s l a w e n é h o
D n d ě g e,
Biskupa Pražského a mučedlníka.

Snameníté ctnosti a vysokość vměnj tohoto
w České kronyce wysoce schwáleného Preláta,
byly příčina, že došel velikých hodností a důs-
togenstw, o něm se čte, že byl muž velikoz-
myslný, věcný, a práv duchowních ochrance
nevstupný, mace velikau přízen v Krále Přez-
mysla, Kterýž, y když ho pronásledowal, přez-
dce geg milowal.

Ondřej neyprwé byl Probosstem na Měls-
nici a w Sacce, potom pať na Hradě Praž-
ském v sw. Wita, a po nedlauhém času byl y
Kancelěrem dwora Králowa, kterážto veliká
hodnost dáwala se tehdáž kněžim, gaťožto mu-
žim ctným, rozssafnim a w vměnj dobře a
wysoce zběhlým.

Při začátku léta 1214 Pražský Biskup
Danyel, toho gměna druhý, wyfročil z tohoto
swěta na věčnost osincymý den měsíce Bře-
zna. Alsy po dwau měsycích místo Danyele
wolen byl za Biskupa Ondřej, a byw od Krá-
le

le Českého na biskupství potvrzen, nebylo mu potřebí k Císaři, gať byl obyčej, o to geti. Však musyl se o svěcení k Arcybiskupu Mozubstěmni wyprawiti, a za ním až do Říma putowati, kdežto léta 1215 dwamecymý den měsíce Listopadu svěcení dosáhl.

Byl pak toho času sněm církevní duchowensta z celého téměř křesťanstwa w Římě za příčinou křížového tažení do Palestyny, aby tato swatá země Saracenům opět wzata byla. Nachází se, že tu bylo čtyři sta a dwanaćt Biskupůw, sedmdesát Arcybiskupůw, Epopatů a Přeworů klášterních wíc než osm set. Na kterémžto sněmě Biskup Ondřej také seděl, a věci církevní též říditi a wzděláwati pozmahal.

Potom, když se šťastně do Čech nawrázil, držel také w Praze shromáždění duchowensta, a tu se gednalo předně:

Takéli ti duchowní, genž se z neschůdného manželského narodili, a všíwagj statku duchowních, vřadu svého zbavení mají býti z čili ne. Za druhé:

Takéli přísluší w pátek, na který připadá Šod Boží wánoční, masytého pokrmu všíwati? čili nic.

Tyto otázky zaslany byly k wvážení Papěškému do Říma, na které přišel z Říma tento

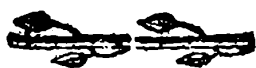

tento rozsudek : aby takovým kněžím, neníli to k obecnému pohoršení, zanechán byl gegich vřad, nápotom ale, aby se w tom prořetedi něgi gednalo. Na den páteční wánočního hodu Božího, aby se masa gisti powolilo, a wssať že se nemá žádný slibem zawázati, že se chce dne toho od masných pokrmů zdržowati.

Také w tom shromáždění Biskup Ondřej ustanowi!, aby těla synůw Slawňkownjch, genž byli vlastnj bratři sw. Wogtěcha, bywše od ukrutných pro wjru swatau křesťanstau zamordowani, z hrobůw w kostele Panny Marye w Libicy wyzdíwžena, a w kostele sw. Giří, na hradě Pražském před welikým oltářem, w oltáři prostřednjm položena byla, což se také stalo léta 1216.

Ondřej Biskup zprawowal a řídil biskupstwj Pražské chwalitebně y pokojně; Král a wšickni obywatelé welmi toho wděčni byli, milugjce swého neywyššího Pastýře vpřjmně a poctiwě. Potom léta 1217 wšeliké těžkosti a protiwenstwj naň připadly, kterých cýtiw Biskup s welikau bolestj, tak že posledně genu žiwobyti wkrátily. Y stalo se to takto :

Byl toho času w Králowstwj Českém ten způsob a obyčej, že kněžstwo odewšech gáfýchkoli danj a poplatkůw oswobožené bylo, tak že Biskupowě, Probosťtowě, Upatowě a ginj knězi z zboží swých ničehož Králi nezplatili.

platili. Král to uváživ, nařídil, aby kněží zboží svých a statkův též daně jako Páni, Vladyky a měšťané platili. Tu povstali knězi mezi kněžimi a pravili: že na to mají svou body a listy sobě od Bnjžat a Králův propuštěné, a že tím nikoli powinni negsau. Ale auřednjcy královstvi na to se nic neohledajice, těm, když se poplatků dáwati zdražali, věci gich mocně bráli, a některým wjc, než sluselo, vkládali.

Pulkawa, starý kronykář, o tom w listu 350 takto píše: „Král Přemysl, když Němcy, nemohouce toho gměna vyslowiti, Ottoz karem nazwali, y wšickni Páni zemstvi klášteru, kostely y giná místa nábožná we wšij zemi, w domich y na cestách, w neslychané a w přes nesnadné porobenj ríšeli, a gakýmiz daněmi nemilostiwě obtěžowali, že se jim žiwu býti stýskalo.“ Tím tedy nařízením královským se stalo, že kněží na hranicích 30 denárův z pleše, a židé toliko jeden denár cla platili. (Denár tehdaž tolik platil, co nynj as pět kreycarů.)

Ondřej Biskup welmi se toho rozkazu vlekl, a vymyslil ty daně a giné věci, kterých miž duchowenstwo České obtěžowano bylo, zastawiti a zapowěditi. Počal tedy Krále y Pánů napomjnati, aby na kněží danj nevkládali, a takových věcí nebýwalých nezačínali, a že kněží křesťanstvi mají býti swobodni. Král a Pá-

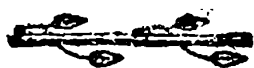

Páni toho napomenutí Biskupova sobě nic nez-
wssimajice, z toho napomenutí smích učinili.

Y wida Biskup že pěkným napomináním
nic prospěti nemůž, wydal flarbu na celé kra-
lowstwj, služby Boží w zemi zapowěděl a zas-
stawil. A tak hned geho rozkazem wsschni
kostelowé byli zawřeni. Knězi žádných missi
nestaužili, swátosti welebných žádnému nepo-
dáwali, a w zwony se nikde nezwonilo. Po-
tom Biskup gel do Řima k Papeži, aby gemu
žalował, a gaké bezprawj a w křowdy se du-
chowenstwu w Čechách děgj, wyprawował.

Papež Honorius wyslyssaw žaloby geho,
hned Králi Čestému psanj učinil, gemu doz-
mlauwage, že násylj, kteráž se w králowstwj
geho kněžim činj, nezastawuge, a flarbu od
Biskupa wydanau za nic sobě že nepokládá.
Král pak Přemysl Papeži odpowěděl welmi
pokorně, že swé posly k němu wyprawj, a ge-
mu, gak se ty wěcy daly, pořádně oznámj,
žádage ho, aby až do toho času zemi Česté po-
koge popřál, a ničehož proti nj newydáwal.

Král Přemysl obáwage se, aby se lid oz-
becný nezbaučil, wyprawil posla do Mohuče,
žádage Arcybiskupa, gažožto wrchniho Pastý-
ře nad zemj Čestau, aby tu flarbu zastawil.
Syfryd Arcybiskup Mohučský tak učinil; pře-
dce ale ne zcela, gen toliko na něgaký čas,
ažby se ta wěc spořádala. Zatjm pak Král

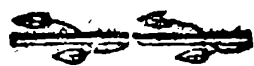

něco danj kněžim vlewil, gať pišse Pulkawa:
„Protož některá ta gistá obtjženj oblehčena
gsau některat, a giná owšsem do cela sřnata,
gménowitě ta, gimiz lidé welmi obtjženi byli.
Ab žid geden haljř platil, žák s kalamáře
deset, a kněz s plesse třidcet.

Zatjm poslowé Čestřj do Řjma přigewosse,
předstaupili před Papeže, a gemu žádost Bráz
le swého y Panů Čestřých oznámili, kterýž wdě-
čen toho gsa, sřibil Čechům, že gim Biskupa
gich nawrátiti chce, aby se s njm smjřili,
wšak na ten způsob, gať Arcybiskup Salcpur-
ský za dobré a sprawedliwé uzná, na tom aby
přestali. Poslowé Čestřj že se tak zachowati
chtj, sřibili, a tak rozžchnawosse se s Papežem
a pogawosse sebau Biskupa Ondřege, brali se
s njm do Salcpurku, a tu ho v Arcybiskupa
nechawosse do Čech gali, a Bráli co wyřjbili,
wšsecko pořádně oznámili.

Alle Brál a některj Páni se zdrahali ke wšses-
mu, což gim Papež vložil a nařjdl, přiwoliti, a
s Biskupem na předepsaný způsob se smjřiti.
Ondřeg wida, že nic neprospěge, a nechťe nic
od swého práwa pustiti aneb vlewiti, wrátil
se opět do Řjma, a Brál y země flatbau tak
gaťo prwe obtjžená zůstala.

Tu některj Páni weseljce se z toho, že
Biskup Ondřeg zase pryč odesšel, na statky
duchownj mnohem wjce danj wkládali, wšses-
ligať

ligať gessie duchowenstwo obtěžugje. Tu po
fragjch welicý vznikali neřádowné, neb lid oz
becný tomu pomalu zwykal, že se řád křesťanz
ský nezachováwal. A skutečně giž někteří lidé
we wsech y w městách swých děj křtiti nedali,
ani se s ženami řádem křesťanským potwřozo
wali, ani mrtwých na křchowych pohřbowali.
A bylo se co obáwati, aby lid český nábožen
stwj křesťanské opustiw, k pohanstwj se nenaz
wratil.

Y sgeli se Páni wespolek do Prahy gedni
druhým takowé neřády a přitom swé těžkosti
oznamugje, a předstaupiwšse před Krále, za
to ho prosyli, aby ten neřád naprawil. Král
jim odpowědel: „Sám gá to vyznávám, že
dobře není; ale nevinjm té cesty nalezti, kter
akby se to naprawiti mohlo.“ Tu hned wedl
slowo Berthold Upat Strahowský, a wydal
radu, aby bylo pro Biskupa do Řima posláno.
Po dlouhém rokowánj na tom zůstáno, aby
byli poctiwj poslewé do Řima wypraweni, a
listowé aby jim byli dani, geden k Papeži,
a druhý k Ondřejowi Biskupu.

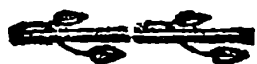
Práwě toho času, gať byl Biskup On
dřeg w Řimě, wšsel tam s swatým Deminyz
kem na podiwný způsob w známost, z čehož
následowalo, že ten řád kazatelský do Čech v
weden byl. Y stalo se, že Ondřeg Biskup
šsel na předměstj města toho, a tu widj, že
geden Kytjč spadna s koně, s nim se splaskl,

na polo mrtew na zemi ležj. Tu gde k němu
gafýsy muž řeholnj, a učině nad tjm nestřast-
ným Kyt řem řijž, rychle tž Kytjř powstao
z hůru, byl zdráw gafo prwé. Ondřej Bi-
škup hned se běre k němu, a dowědew se že
gest to Dominyk, uctiwě s njm rozmlawá,
a tudy známost mzy sebau učinili.

Tž zakladatel řehož welobního řádu kas-
zatelstěho také byl w Řimě, aby w Papeže pos-
tworzenj swého zákona a řeholy wygednal, giž
byl ustanowil, aby mnissi řeholy sw. Dominy-
ka řázali proti bludům Albynských, genž se od
Řimské Cýrkwe odtrhli, a nakažené tjm bluz-
dem na cestu prawau wwedli. Tu požádal
Biskup Ondřej sw. Dominyka, by několiť bra-
tj do Čech wyslal, řteřsbý swým hlásánjm lid
k ctnostem řřestanským wedli a wzbuzowali.
Swatý Dominyk toho wděčen gsa, rád tak v-
činiť chtěl, ale nebylo tu z těch bratj žádněs-
ho, aby gazykem Čestým slowo Boží mohl
hlásati.

Byl také času toho w Řimě Biskup z
Polstěho města Brakowa, a ten vslyšew, že
Ondřej bratj sw. Dominyka do Čech wwesti
mijnj, a řrže newědomj gazyku Čestěho doz-
westi toho nemůž, y měl k tomu dwau swých
kněžj, aby ten řád na sebe přigali. A řdyž
tak učinili, řljbili že do Čech se odeberau, proz-
to že gafo rodilj Polácý w Slowanském gazy-
ku zběhlj byli. Přissedše tedy do Čech, Brál
Přes

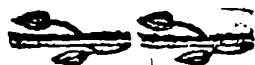

Přemysl ge milostiwě přigal, zwláště když poznal, že gich řehola w tom záležela, aby často kážce, lid k nábožnosti a ctnostnému obcowání zbuzowali. Tito prwnj w Praze Dozminykáni slauli Ěslaw a Syacynr, ku kterýmž se také dwa Němcy, totiž: Gindřich a Hermann přitowaryssili.

Brál rychle rozkázal gim kosteljček ke cti sw. Klimenta na Pořiči y také dům wystawěti. A tak w tom předměstj tehdáž Pražském až do léta 1239 přebýwawssě, přestěhowali se potom do města k kostelu sw. Klimenta, giž od Brále Wladislawa postaweného.

Tu sobě klášter prostranný wystawěwssě bydleli a Pánu Bohu slaužili až do léta 1420, kteréhož ge Husytowé až do gedného wyblazdili. Dlauho potom se opět dostali k sw. Aněžce, a odtud k sw. Gilgj. Před wálkau žijkowau se w Ěchách tak rozmnožili, že tu osm a dwacet klášterůw obogjho pohlawj počítali, nynj také po obecném zdwiženj klášterů w Ěchách nemnoho gich gest.

Když tedy Páni Ěstij listy napsali, a do Řima poslali, žádali Biskupa Ondřege, aby přigel na meze Řakauště gen na rozmilauwání, a že genu slibugj pokogně se k němu zachowati, a s njm o pokog a o wšeccko dobre rozmiluwiti, a učiniti narownánj. To když se stalo

stalo, wydal Papež psanj na wesskeré kněžstwo
Česté w tento rozum :

„Honoryus Biskup služebník služebníkůw
Božích, milým synům, Opatům, Probostům,
Děkanům a wšem po zemi Česté ustanowen-
ným kněžim pozdrawenj a apostolské požehná-
nj napřed.

Po dlouhém hádání a gednání, kteráž
welebný bratr náš Ondřej, Biskup Pražský,
a náš milý syn mistr Jan, plnomocný poruč-
ník neygasnéžšho Krále a Panůw Čestých o
práva, desátry a jiné wsselike věci před ná-
mi měli, dočtený poručník gménem Králo-
wým a Panůw konečně vzal a pustil témuž
Biskupowi a kostelu jeho wssedka práwa a
wssedky swobody, kterážkoli Cýrkwi Česté buď-
to právem, nebo nadáním aneb dobrým oby-
čejem náležely, zwláště ty, kterých řečený
Král tomu kostelu listy swými sám udělil.

Slibil také, že práwa, kteráž kostelové
nad sedláky magi, se nawrátí, a to wsse že se
v přítomnosti našeho milého syna Biskupa Ke-
hoře Kardinála a apostolské stolice Legáta,
nebo jiného, kteréhož bychom k tomu nařídili,
stane a vyplní.

Swolil také a za dobré vzal, že dočte-
nému Biskupu a Cýrkwi Česté náleží práwo a
saud duchowních věcí, dosazování na fary,
wssak

wšak bez vrazu práwa těch, genž ho gindy mýwali; též že má moc kněží vřadůw zbawiti, ge trestati a sauditi, a giné duchownj wěcy spravowati, mezy kterými chceme, aby se taž ké dohlženi bytí rozumělo, o čemž wšak ať se s Pr. bosty Boleslawským, Mělnickým a Litoměřickým porownánj v přítomnosti Legáta nasseho učinj.

Slibil také mocý a gménem Brálowým a Panůw, že chci desácky dočtenému Biskupu, geho kostelu a giným kostelům y osobám duchownjm zauplna tať, gaťž gím práwem náležegi, platiti. O desárcých lidu obecného gať minulých tať y budoucích ať se ustanowj, co spravedliwého gest v přítomnosti nasseho Legáta. Také tomu chceme, aby listowé a swobody, kterýmiž kostelowé Čestj od Papežůw, Cýsařůw Řimských, Brálůw a Knížat Čestých obdarowani byli, těm, gímž náležegi, nawráceny byly. Gestliže pať listowé Brálowy, aneb předkůw geho se wíce nenacházegi nebo ztraceni gsau, Brál se dobrau wěrau posstará, aby se opět opatřili. ic. Dán w Latez raně gedenáctý den měsíce Ledna, Papežstwí nasseho roku pátého.

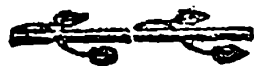
Kad to wyprawil Papež swého Legáta, Řehoře Kardynála do Čech, kterémuž Ondřej ge Biskupa poručil, aby ho na biskupstwí Pražské zas dosadil. Wšak Ondřej nedůwěsřiw Čechům, zůstal na hranicích Morawských

a Rakaušých, a tuž mimo nadánj Král proti njm s Pány wygel, kteréhož rzřew Biskup Ondřeg, rychle genu wstřjč šel, prawě: Pozžehnaný buď, genž se proti mně bere we gměnu Páně.

Tu hned, vctiwě wjtawšše swěho Biskupa, rokowali, až tak narownali, aby w dobřem pořádku křesťanstwem wsecko zůstalo. Odtud pak pogawšše Kardinála y swěho Biskupa, slawně do Prahy gedauce, do domu biskupstězho s duchowenstwem leta 1219 wwedli. Král nad to wsecko to, což w listu w papežstwě bylo, netoliko učinil, ale také biskupstwě Pražské, se wššim, což genu odgato bylo, w ruzce geho odcowzdał, a Kardinál Biskupa Ondřeze zase na biskupstau stolicy dosadil. Tž potom Kardinál od flatby zemi rozmázal, a služby Boží zas nawrátíl a napravil; a přizgaw od Brále a Panůw poděkowánj, a s Biskupem se rozžehnaw, do Řjma odgel. A tak ti nařádowné, kteří Čestau zemi za času té flatby sužowali, přestali.

Alle, nastogte! to dobré narownánj a smjženj nemělo dlaubě stálosti. Biskup že chtěl opět wsecko w prwnj řád wwěsti, zas wpadł některým Panům w nenáwist. Také k tomu nešťěstj umřel Wladislaw, bratr Přemyslaw, a prwnj Markgrabě Morawský, Kterýž, gsa Pán nad mjecu dobrý, richý a pozfogný, králowstwě Českého Přemyslawi Bráli gedi:

gedině proto, postaupil, aby se pořog w zemi zachował. Když Ondřej Biskup o smrti geho vlyssel, želel Wladislawa welmi, nebo kněžim a klášterům dobře činil, gich hágil a zastával, a tu před Králem řekl: „Ach nas stogte! tak gsme y té gediné obrany duchowních zbaweni! Eda se nás budaucně vgmari bude?“ Tau neopatrnau řečj Ondřej Biskup Krále Přemysla opět welmi na se popuzdil a rozhněwal, také od té chvíle Ondřej žádného pořoge w Čechách nevžil.

Y přissli potom k němu někteří, genž se ho přidrželi, oznamugjce gemu, ž by Král a Páni s radami swými geg nenáwideli, ano že y nepřátelé na tom zůstali, aby ho gakžkoli budau mocy, stlidili a vkladně žiwota zbawili. Ondřej takowau od swých přátel mage wýstrahu, tagně z Čech wygel, a do Řjma se opět obrátiw, tam Papežowi swé těžkosti žalował.

Papež Pany, které Biskup w podezření takowého aumyslu měl, obeslal, aby se do Řjma postavili, a z toho, co se na ně žaluge, se wywedli. Wssak prw, než se státi mohlo, Biskup Ondřej s žalostí welikan we Wlassích těžce se rozstonal, a tak se 3ctý den měsýce Čerwence léta 1224 w městě Wlastém, Basaz mářj řečeném, na wěčnost odebral, gehož tělo, tak gakž před smrtj žádal, do Morawy odtud wezeno, a w klášterě Panny Marye na Weles

Melehradě pochováno bylo, kterýžto klášter on za dnůw života swého, slawně ozdobil a bohatě nadál.

Uly po desyti letech hlawa geho od Mikuláše Biskupa Pražského do Prahy přivezena, a we zdi kaply sw. Wáclawa w kostele Pražském položena a schována byla. To se stalo léta 1369.

Balbin připodobnuge Biskupa Ondřege Tomášowi Arcybiskupowi Kantelberskému, kterýž, že swobod a práw Cýrkwe a duchowenstwa Anglického hágil a zastáwal, také trpěl. A wssak zřegně se widj, že Biskup Ondřeg může se raděgi za Wogtěcha Biskupa Pražského považowati; neb sw. Wogtěch w čas swého pronásledowánj také do Řima z Čech odesšel, a posledně y w cyzyně umřel.

Biskup Ondřeg w Passionálu kostela Pražského nazýwá se mučedlníkem, proto že swobod a práw duchowenstwa y Cýrkwe České horliwě hágilo, mnohá pronásledowánj a života hořkosti trpěl, a gsa takměř z Čech wyžhnán, také w cyzyně umřel.

My nez náme Královnu, a tje
Udehu odbyli. *

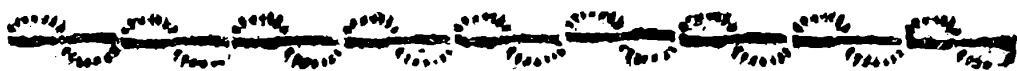
Ž i w o t

b l a h o s l a w e n é

U d e l y,

manželky Krále Přemysla Ottořara prvního.

1111

Adela, ginať y Albda, aneb gať říkagi Něm-
cy, Adelheyd, byla dcera Otty bohatého Mark-
grabě Nissenstého. Obecně gest to doměnj,
že zasnaubenj Adely s Přemyslem Brálem staz-
lo se z důležitých příčin, gaťž mezy panugicý-
mi Knížaty obyčegně se stává, a také z násles-
dugicýho příběhu poznati se to může. Aleb o-
kolostogičnosti Přemysla zřegně to dokazugi,
kterak on, mage také s Němectau říssi co čis-
niti, gedině a předemssim toho vyhledáwal,
aby, strze nabytj welikého y mnohého přátel-
stwa, doss. l pomocy y zastánj proti swým nez-
přatelům a protivníkům, kterj o něj hráli, a
té weliké hodnosti zbawiti vsylowali.

Přemysl w prwnjch letech swého man-
želstwj žiw byl s Adelau pokogně y lastawě,
a z toho se také wssickni Čechowě, zwláště pať
dwůr Přemyslůw, welice radowali a těssili.
Ale okolo lěta 1199 na tu dobrau Brálownu,
manželku Přemyslowu, weliké neskěstj y zá-
rmutek se wwalil. Brál mage gataus nechut k
Adel-

Adele, tak gi sobě zosřliwil, že gi od sebe propustiti a na věčné časy s nj se rozlaučiti zmínil, tak aby sobě ginau manželku wzýti mohli.

Proč, a z jakých příčin to učinil Král z vlastně se newj. Přemysl měl předstawowati, že Adela manželka jeho byla křewnj příbuzná, když s nj w staw manželský wstoupil; proto že se hřichu bogi, a s nj déle w stawu tom žiw býti nemijnj. To pak přátelstwj w tom pozůstáwalo, že bratr Adelin Albrecht pogal sobě za manželku dceru Wýwody Frydrycha, a byl bratr Přemyslůw. Než takowé křewnj přátelstwj nemohlo býti příčinau rozwezení manželsstwa.

Chtěgi tomu někteří křowykáři, zwláště Dubrawský, že (prý) Adela vmjnila čistotu panenstwu zachowati; a protož měla se s manželem swým o tom smluwiti, aby toliko gi za swau sestru považowal, a wíce nic. To dozmnjwánj wywracuge list Papeže Innocencya III., které učiniw na Přemyslawu, zřegně ho w něm z toho rozwezení manželského fárá, jakby nesusně gednal, chtě manželku swau od sebe propustiti, gesto s nj již dítě splodil.

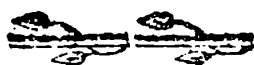
Uni tomu tak není, kteří prawj, žeby Adelu pro gegj neplodnost Král byl od sebe propustil, kteráž genu předce tři dcery a gednoho syna wrodila. Prwnj z nich byla wdazná

ná za Krále Dáčského, neb Denemaršského, druhá za hraběte z Otzindeku, a třetí v klášteře Gerynrodském řádu Cysterceyenského živa byla, y tam nábožně umřela. Synu jméno bylo Wratislaw, o němž se čte, že wzal na se hábit řeholy Premonstrácké v klášteře Hradistším na Moravě. Že pak tím dětem, zvláště synowi, zapuzením matky gegich, weliká škoda stala, není pochybnosti, neb Cýsař Otto chtěl Wratislawa Brálem Českým učiniti, a Krále Přemysla důstojenstwj Fráclawského y panování nad zemí Čechau zbawiti, proto že byl odbogný Ottowi, a geho se strhl.

Balbin takto o tom praví: „Král proto manželku svou od sebe propustil, že byl velmi hněwio na bratra gegiho Dětricha Markgrabě Nissenského, poněwadž wgal strachny Otty wálčejcy proti Cýsaři Silippowi, gehož se přidržel Přemysl. On měl Dětrichowi říci: „Poněwadž nemáme býti přáteli, nebudmež ani Sswagrowé.“

Ždá se, že tu příčinu, rozwedení manželstwa, Přemysl toliko z důležitých příčin takzvané v sebe chował, ač muž také býti toho příčina, wtrkavostí Přemyslowa, že mu nechutě k své manželce způsobila, nebo byl wtrkavý a nestálý, dnes se toho Cýsaře, zeytra opět gegného přidržel, zvláště s počátku svého Fráclawání. Wšak on to zbudarma nečinil, to
tom

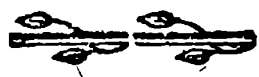

tom chytrosti Německé vžíwage, a wždy do-
brého vžitku země své hledage.

Y budíž tak aneb ginať, Král propus-
stiw od sebe swau manželku Adelu, wzal sobě
za manželku dceru Beli Krále Dherstého, giž
bylo gméno Konstancya. Wssak aby se wůbec
z toho neobvyčegného včinu wywedl, powolal
k sobě Biskupa Danyele, a káže gemu, by swe-
lal duchowenstwo, a na tom shromáždění ge-
dnali o té wěcy, a což zawřau a wvážegj,
wůbec lidu aby w známost wwedli.

Danyel Milík a Biskup Pražský gména
toho druhý, gsa prwé kaplanem dworským a
milostnýk Přemyslawůw, powolal do gednoho
klástersa Probosstůw, Prelátůw a giných kněz-
žj, a tu gím tu wěc předness, aby o tom saud-
wonesli. Adela o tom vslyssewssi welmi se
žarmautila. Y gde rychle Biskupowi, htěcy
geg o tom wssem náležitě zprawiti, a k sobě
w té wěcy geho nákloniti.

Tu přissedssi do domu Biskupowa, žádá,
aby před Biskupa předpuštěna byla. Zdwotili
owssim služebnjcy nechťeli tak včiniti prawce:
že přistupu k Biskupu mji nemůž. „Co z-
řekla s podiwenjm podgatá Adela, gá přistup-
u mji nemám? Wždyť gsem gá Brálowna? A
gessliže toho nevcínste, wězte, že bez was-
sého opowězenj k němu do pokogjka wstau-
pjm.“ Služebnjcy dělawsse sobě z toho žerť,

a vřázavše na dveře prstem, pravili: „My neznáme žádnou Královnu: a tím Adelu odhýli. Tu oni hned otevřevše dveře, nepuzgdeli pryč po dobrým, že gi odtud vystřegj, pohrozili.

Tato zdvořilost služebníků Biskupových Adelu velmi zarmančila, že y od takových lidí hanu a potupu nesti musý. A widouc, že také při dvoře královském nic dobrého k dazfánj nemá, vřjmo k bratru svému do Nizšně geti vmjnila, aby mu přjběh swůg smuztný oznámila, a zastánj v něho hledala.

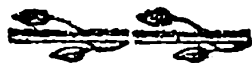
Detřich Markgrabě Nissenský, a bratr té zavřžené Adely, tu potupu, kteráž se geho sestře stala, velmi hořce nest. Tu hned wyslal posly k Přemyslowi, hledage v něho zadostčiněnj. A když tu nic nepořjdl, obrátil se k Němecčému Cysaři, byw s ním w dobřém přátelstwj, a tu ho žádá, aby w tom prostředek včinił, on pak že gest hotow na Přemyslowi se pomstiti.

Cysař řáže Přemyslowi, aby manželku swau Adelu zase k sobě wzal; pakli ne, že ho do achtu dá, a z země wypowj. A když widěl Cysař, že se k tomu nemá, a odporoge rozkazu Cysařowu, hned rozkázal wyhlásyt, že Krále Přemysla z královské stolice esazuje, a místo něg Theobalda Princce, owšem gestě věku mladěho, na královstwj dosazuje. Ale

Díl 2hý.

L

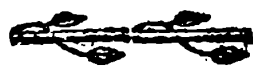
Král

Brál neležal se toho naprosto nic. On, gaz
kožto muž w takowých věcech dobře zběhlý, a
podle okolostogičnosti časůw velmi nestálý, s
chytrostj swau Cysaře brzy sobě zýštal, neb v-
chytiv se geho strany proti Cysařowým nepřá-
telům, oba polně přátelstwj sobě zaručili.

Mezy tím shromážděnj duchowenstwa,
tento sand wyneslo: „Kleryckojcenégssj, Kley-
milostiwégssj Mocnár a Král Čestý Přemys-
law, z příčiny přibuzenstwj, může swau man-
želku Adelu swobodně propustiti a ginau sobě
zasnaubiti.“ Tu Král rychle wyslal posly do
Řima k Papeži, by oznámili, že gest manžel-
ku swau Adelu propustil, a také přitom žáda-
li, vsudek toho shromážděnj mocý swau po-
twrditi, aby neprodléwal. Také Dětřich a
Adela srze poručnjka velmi snažně v Papeže
o to gednali, prosycě, aby bezprávj a newin-
nosti Adeliny hágil.

Pravě za toho času, když se w Řimě o
tom gednalo, přišli také poslowé do Řima z
Francouzské zemi, žádajice Papeže gménem
swého Krále Filippa, aby propustěnj manžel-
ky geho za dobré vznal a potwrdil. Innocenc
Papež ne bez příčiny se obáwal, kdyby předce
w tom wolen byl, žeby tak w křesťanstwu,
gačo někdy w židowstwu haufně rozweđenj
manželstwa se státi mohlo. Pro tuž také pří-
činu rozkázal Albertowi Arcybiskupowi Dětřich-
stému,

stému, a Probosťtowi Salcpurštému, aby tu věc Přemyslowu náležitě rozsoudili, a vsudek ten do Říma potom vyslali.

Oba tito wznesseni Prelátové povolali k sobě mužů včených a v Písmu swatém zběhlých, aby tu věc wyšetřili, a maudrým vvažžením o to se radili. Tuť se owšem o tom gednalo, a wssať co se předce wygednalo: Y nic. A tak strze prodlažování času, a vstažwičného dotazování wšlechtu to téměř gaťo vsnulo, a w zapomenutj přišlo.

Adela tehdy daremně očekávala, brzyli ggi poctivosti a newinnosti se zadošť učinj. Ona pak gsauy bytem v swého bratra Dětricha w Nissni, gedině w pobožném rozmyšlowání, a na horlivých modlitbách trwala, činic lidem chudým a potřebným mnoho dobrého, y weliké dobročinnosti prokazujic. Potom založila panenský klášter w Nissni na swém wěnném panstwj Wasenburg tak řečeném, kdež y sobě místo až do swé smrti wywolila. Tu gi obětována byla wrchnj zpráva téhož kláštera, ale Adela nikterakž gi přigmanni nechtěla, toliko gaťožto prostá kláštera téhož gepztistka žiwa tu byla.

Nebyloť giž wíce potřebj, gaťžkoli ggi bratr Dětrich z nowa o to vsylowal, o tu věc se souditi a toho rozvažowati, takeli předce sluffně od swého manžela propuštěna byla: čiž

li nic. Adela přigmauc zákona a řeholý kláš-
sterní, slibem se zavázala, že tu chce Pánu
Bohu slaužiti, a toho práwa Konstancyi zas-
nehati, aby se za Krále Přemysla wdáti mohla.

Král Přemysl odbyw tedy Adely, hned
poslal poctiwé posly do Vher k Králi Below
s tau žádostí, aby mu dceru swau Konstancyi
za manželku dal. Kteráž do Prahy přiw. ze-
na gsau s Králem Přemyslem zasnaubena a
w kostele sw. Wita na hradě Pražském od Dar-
nyele Biskupa, a v přítomnosti mnohých Pa-
nůw a Pánj Českých y Vherských slawně od-
dana byla.

Prwé ale, než se to wšeccko stalo, smrt
Adeliny wšm rozepřím a tapanjem do konce
konec učinila; neboť den prwního měsíce D-
nora léta 1211 Adela w powěsti blahoslawe-
né z toho swěta na wěčnost šťastně wytkočila,
tělo pak wctiwě tam pochowawše, na její
památku slawný hrobownj nápis postavili.

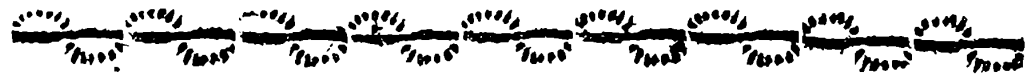
Zaslíbená Křistu nemůže býti
nevěstou zemského ženicha.

Život

blahoslavené

Anéžky,

dcery Krále Přemyslava Ottořata prvního.

Když tedy Přemysl, gať giž w žiwotě Adelíně řečeno bylo, swau manželku od sebe propustil, potom wstoupil do druhého manželstwa s dcerau Krále Vherškau Belí, giž bylo gméně Konstancya, kteráž mu okolo léta 1205 wrodila dcerussku, a dáno gi bylo na křtu swaztém gméno Aněžka.

Děd gegi ze strany matěře byl Bela III. Král Vheršský, a bratr Ondřege též Krále Vheršského, kterýž sw. Alžbětu, ana nápotom byla Landgraběnka w Durynku, splodil; následowně Aněžka a Alžběta byly gsau sestřenice.

Podlé obyčegů slawné panugických domů, když Aněžka tři léta měla, požádal Přemysla Kníže Polský, aby geho synowi zasnoubena byla, a Král Přemysl w tom svolil. Zwspůsá smrt téhož Polského Prynce, a budaucýho ženicha Aněžky to způsobilá, že gegi rodičowé od toho slibu wstoupili, ač nedlauho potom, gaťž se dočteme, ginému ženichowi vsnoubena byla.

Když

Když powyrosla, poslal gi Přemysl s pěstunkau gegi a s náležitým komonstvem vrozených pannen do kláštera Třebnického w Slezských, kterýž manžel swaté Hedwiky založil, aby tam mezy pannami zákona sw. Benedykta wychowana byla, a w cinnostech křesťanských se cwičila.

Byl pak to již zvyklý obyčej w české y klémické zemi, že dívky rodu znamenitého dávali rodičové do kláštera na cwičení, kdež byly školy pro mládež, aby se tu podle gednoho každého stavu, řádu a powolání cwičili, a ke wssemu dobrému wedli. Tu s welikau pilností a wynasnažením těch klášterních pannen vsslechtila Aněžka welmi prospjwala w moudrosti y w nábožnosti, a že již tu zmládí swého žiwotu klášternjmu takměř zvykla, takže docela měla srdce nákloněné řeholstému obcowání, pohrdajíc wssim tělesným pohodlím, tak že často kráte toliko o chlebě a o malé částce wijna se postila. Na horlivých modlitbách každodenně dlaubo trwagecy, almužny střédře chudým lidem často rozdávala, a giné mnohé skutky milosrdné činila.

Když asy dewět let Aněžka měla, powozlana byla z téhož kláštera od rodičůw k frázlowstému dworu. Brzy potom požádána byla od Cysáře Frydrycha pro swého syna Gindricha za manželku, poněwadž gegi krásná spasilost, tichost, poníženost a dobrota tak se zalíbila

libila tomu Mecnáři, že gest vmjnil bez odz-
tahůw pro swého syna o ni žádati, dřívě nežs
by ho w tom kdosy předessel.

Brál Přemysl wida, že z toho zasnaubes-
ni s synem Cýsařowým mnoho dobrého a zemi
prospěšného pogiti může, wděčně w tom swos-
til, gen toliko na to se četalo, ažby Mchetná
Aněžka dospělého věku došla, a tak s swým
zasnaubeným ženichem w stav manželstý wstan-
piti mohla.

Brálowna a matěř gegi Konstancya dala
gi zatím do Kláštera Doksanského, aby tu ge-
stě wšš dořonalošti swému stavu potřebné na-
byla. Z Kláštera Doksanského potom opěť po-
slana byla do Rakaus k swé tetě Rychency, aby
se tam při dvoře k budaucý swadbě hotowila,
gazyku Německému zwykala, a w obyčejích
swětstých wychowana byla. Toť gsau proto
gegi rodičowé učinili, by krásná tato Čestá
Prynczka pro tak slavného ženicha wšš přj-
slusnostj se opatřila; a Aněžka gakožto po-
slusná dcera vůli swých rodičůw do cela se
podrobowala, ač giž w srdcy ginému ženichu
byla se zasnaubila.

Mězy tím časem Cýsař Frydrych to způs-
obil, že syn geho Gindrich, a ženich Aněž-
čin léta 1222 w Čechách za Brále Kisse Ně-
mecké a za Cýsaře budaucýho korunován byl.
To když se stalo, a že Aněžce giž patnáct let
bylo,

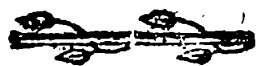

bylo, povolal gi Král Přemysl do Čech, aby tu posluw od ženicha swého Gindřicha očeřáwala.

Alle Aněžka nechtěla w staw manželstý wstaupiti, a giž slib učinila, panenstwí až do smrti své zachowati. Že wssak s Gindřichem zasnaubena byla, nemohlo se to bez pozwolení Papežowa státi. Protož tagně do Říma své posly k Papeži wyslala, genu swúg au mysl wygewila, žádajíc ho, aby swau mozcý Papežstau to zasnaubení zrušil, proto že se w dětinstwí gegim stalo, a kterémuž ona na ten čas powoliti ani odpjráti nemohla, a že ona giž dávno před tím Krysta Pána za ženicha sobě wywolila.

Když se nawrátili poslowé Aněžčini z Říma, potěšitedlnau odpověď gi přinesli. Papež vlastnj rukau gi psal, au mysl gegi welmi schwalowal, že totižto raděgi chotj Krystowau než manželkau Císařowau býti chce; y napozmínal gi také přiwětiwě, aby w tom swém au myslu setrwala a panenstwí až do smrti své zachowala. Aněžka přečetši to psaní s welikau radostí, před Krále otce swého předstaučila, genu au mysl swúg pokorně oznámila, list Papežůw k přecťení dala, a wyléwajíc hogné slzy, žádala, aby gi k stawu manželstwu nenutil, ale aby gi před wssemi swětskými ženichy hágil, dohládajíc, že hned z mládj cejá se oddala ženichu nebeskému, a své

panens

panenské tělo do hrobu složití že slibila. „Gesť liže, gesťe prawila, můg neymilegssij otče! mne k manželstwu nutiti budeš, bogjm se, žeš bys za to trestu Božího neossel.“

Brál to wsslyssew, welmi se vlekl, neboť uznal, že dcery swé k tomu, co Cýsaři přislíbil, čiň co čiň nutiti nemůže, a newěda, co by w té weliké připadnosti měl činiti, pomyslil, že o tom Cýsaři zpráwu dá. W tom pak přigeli Cýsařssij poslowé, kteří Aněžky požádali a s sebou do Klémec wezti měli. Předstoupilssie tedy před Brále, swé poselstwí podle slusnosti a obyčeje konali. Aněžka, již byl otec k tomu powolal, slyssic to poselstwí, k welikému podiwení wssch přítomných s duchem ponížným syce, ale y weselím odpowědělajim, řkauc: Zaslíbená Krystu Pánu, nemus že býti newěstau zemského ženicha. Já sem wćinila sľib čistoty, a Gindřich mně to odpustj, že sem místo něho Krále wssch Pannien sy oblíbila a gemu přednost dala.

Klad tau neočekáwanau odpowědj wsslicni, kteří tu přítomni byli, ne toliko vzáslj, anobř počali se y welmi rmutiti, zwlášťe gegj otce Přemysl, kterýž s swau otcowstau k nj náklonostj gedině hleděl gj namluwiti, aby swůg aumysl změnila, a tak s welikým sľečstjm y stawu powýssenjm nezhrdala. Tu Aněžka, gaťo před tjm, slzawýma očima gcho prosyla, aby gj k tomu stawu nenutil, že gjž
ženiz

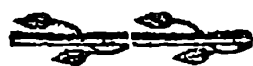

ženichu nebeskému docela se oddala. To slyševše poslowé, že Kněžna Aněžka se ani wdázti, ani Cýsařownau býti nechce, wzali od Krále odpustění, a nawrátivše se do Klémec, o tom všem y Cýsaři y synu jeho Gindřichowi zprávu dali,

Cýsař vmiňil gestě některého času posezčati, kdyby se Aněžka předce jináč rozmyslila. Widauce pak oba, že w swém předsewzeti gest nepohnutelná, aumysl Aněžčin netoliko wyschwalowali, ale gj také předrahé dary poslali. Čte se, že gj bývalý ženich gegi Gindřich Cýsaře Frydrycha syn, list w tato slowa psaný odeslal :

„Doněwadž Aněžko, někdeyssi má newěsto, ale gjž wěčného Krále Choti, bohatstwi časné y důstogenstwi a wšecku swětstau rozkoš sy zawrhla, a Bohu y wýmoleným jeho wšeccka se oddala; protož tobě ostatky Swatých garžošto poklad duchownj odesylám, a před každým zemským ženichem tebe wěrně hágiti přispowídám, abys tím pokogněgi a horliwěgi swému neymilegssimu ženichu, wěčnému Bohu slaužiti mohla. Na mne hřissného při swých swatých modlitbách abys pamatowala, za to tebe snažně žádám.“

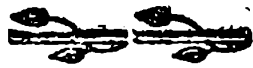
Po nedlauhém času často gménovaný Gindřich za manželku sobě pogal Marketu, Leopolda wýwody Rakauského dceru, a den
prwnj

první měsíce Listopadu léta 1225 v Frankfurte sťkwoštnau swadbu slawil. Chtěgi něz kreťj tomu, že gi y gistý Prync Anglický také požádal za swau newěstu, genuž (prý) ona tak gačo Gindichowi odpowěděla.

Tu tedy choti Krystowa Aněžka, že se gegi žádost vyplnila, za to se Pánu Bohu wraucně modlila a swatě žiwa byla. Aněžka, oblekši se w chatrný oděw, s wěrnými towas rystkami po půl noci wstávala, po kosteljch bosýma nohama chodila, a to tak dlaubo poznala, až gi často z noh krew tekla. Domů se nawrátjwssí krew sřjala, a málo odpočinuwwssí, raucho knížetcy na se wzala, do kostela s swým komonstweim weřegně šla, a tu opět pobožné modlitby a žalmy řičala.

Zičoli drahým rauchem, takž gačž na Bněžnu šusselo, odjina byla, wssak té okraśy welmi nenáwiděla, a protož také pod tñi rauchem žněné pásy tagně nosyla. W noci také ne na loži měkce wstlaněm, ale podle něho na zemi lžhala, a místo podussky twrdý kámen pod hlavu kladla, a to wsse tagně, aby o tom žádný newěděl, činila, nebo před odpočinutím tu twrdau postel sobě sama wstlala, a řdyž wstala, zas gi sebrala, a do tagněho místa wkljdila. A tak swé autlé tělo na ten způsob, a gessře wje ta slawná Česska, a ozdoba swěťho národu, přisnými posty řárala.

• Aněžka vslyšewssi, kterak sw. Frantisska z Ussy nowau řeholu pro klášterníky založil, krej k rozšíření a vzdělání náboženství welmi prospěšni byli, učinila jim také w Čechách klášter založiti. Powolala gich tedy několi k do Prahy a tu jim na Frantissku kostel sw. Salwatora k opatrování vzdala, gich dostatečnou živnostj a bytem opatřewši.

Y vslyšela od těch nových řeholníkůw, jimž Minority říkali, že někde nábožná Panna, gménem Klára, také pro pohlawj ženské řád řez řeholy, totiž sw. Frantisska, založila. Uad čímž ona welikau radost magje, tak dlouho Krále Wáclawa bratra swého, kterýž po otcy swém Přemyslem wvázal se w králowstwj, o to žádala, aby těch geptisek také do Prahy powolal, a ge tudy osadil, až toho na něm wyprosila. Také o to žádala Papeže, aby w tom powolil, že chce pomocí Krále Wáclawa bratra swého klášter založiti, a w něm až do swé smrti Pánu Bohu slaužiti. Prawj se, že sw. Klára z Ussy do Prahy na žádost gegi ge poslala, a také ona začasé s Aněžkau pjsobně rozmlauwala, a welice gi sobě wážila.

Když se pět těch Pannen řádu sw. Frantisska, genž slauy od swé zakladatelkyně sw. Krály Klarefynky, do Prahy dostalo, tu Král Wáclaw kázal pro ně klášter y kostel pod gménem sw. Frantisska, gať až po dneš tak slowe, w městj Praze blíž mostu založiti, řez také
při

při něm špitál pro chudé postaviti, vše dostatečnými důchody zaopatřiti. To se vše stalo, gať gistora toho před rukama gest, léta 1233. Aněžka řeholu těch geptisseť tak welice sobě oblíbila, že se následujícího roku y sama mezy ně dala, a gich prwnj Abatyssi byla.

To se stalo s welikau slawností léta 1234, neboť mnohé wzáctné osoby přítomné byly, totiž: Král Wáclaw bratr Aněžčin, Konstancia Brálowna matka gegi, Legát papežský gménem Bageran, Jan Biskup Pražský kterýž wedl slowo při té slawnosti, a sedm giných Biskupů, Bernhard Wýwoda Korytánský, genž sestru Brálowau měl za manželku. Sedm také vrozených slečen Českých toho dne do téhož kláštera řádu sw. Bláry wesslo, a k té řehole se zawázalo. Aněžce y těm slečnám řádu toho přikrost, tichost a chudoba nad míru se líbila, a tudy říkali těm geptisskám, že gsáti byly do cela od swěta vzdáleny, s žádným společností nemagjce, zawřené Panny.

Po službách Božích při pěti stolech strowané bylo hodománj, a špitálnicy zwláště pospolu hodomali, magjee gisti a piti bez nedostatku. Aby pak y na budoucí časy ti chudí lidé pořádně a náležitě opatření a chowani byli, poručila ge několiká kněžjm, kteří byli řjzownicy, o kterýchž tt, genž z Čech do Palestyny putowali, zpráwu přinesli, aby při tom špitálu netoliko služby Boží konali, ale
také

tažé o to, by se w něm ustanowený řád pilně choval, aby bedlivě pečovali.

Tito řířžownjcy přišli do Čech léta 1227, a tu se osadili. Mězy těmi byli Rytíři Němectí, gegichž ustanowený a řehola w tom záležela, že těm, genž buď k Jeruzalému do země swaté proti Turkům, buď do Prus na pohany wogenšty tážli, pomahali, jim nocleh dávali a s nimi na wognu šli. Y powolil k tomu Král Přemysl, že se ti Rytířowé w městě Pražském při kostele sw. Benedykta osadili a w němž kostele služby Boží konali. Rozmnožili se po čase ti Rytíři mocně w zemi České, mnoho statkůw staupiwše. Wšak po čase, když těm řířžownjckům na wálky s Prussany peněz potřebj bylo, prodávali statky swe České.

Také Králowna Konstancya koupila od řířžownjcků Němectých, wesnicy Sloupětín řezčenau se wšim přislussenstwjm, též kostel sw. Petra na Porjci a což k němu náleželo, y také kostelíček a wes na rybníčtu nazwanau, kdež nynj kostel sw. Štěpána na nowém městě stoj. To wše na žádost dcery swe Aněžky darowala Konstancya klášteru a špitálu sw. Františka pod mostem.

Tu tedy gednalo se w Praze, aby ti řířžownjcy, aneb řád ten rytířský, w Čechách potvrzen byl. Pročež Papež Řehoř IX. negenpředěšlá práwa a swobody jim potwrdil, ale

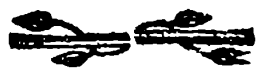

y gislá prawidla listem swým ustanowil, podle kterých žiwi býti měli. Ten swůg list poslal Papež Mikulášowi Biskupu Pražskému, a on powolaw wssch těch Rytjřů do kostela sw. Petra na Poříčí, kdež přebýwali, gim ho čel a veřejně oznámil. Že pak tyž řád rytjřský s počátku swého ustanoweni na wětšim díle měl Rytjři stavu swětského; pročez na památku toho, že byli Rytjři bogowni, knězi téhož řádu, totiž řijžownjcy, kdykoli slihem té řeholy se zawazugi, aneb giná gednání podle ustanoweni swého činj, oděnj zbrogného, t. g., pancýře a meče přítom vžjwagi.

Některj prawj, že mezy těmi Rytjři, kteří do Čech přišli, welikým mistrem téhož řádu byl Albert z Sternberka, a tudy ku poctiwosti geho, že (prý) hwězdu na oděwch nosyli. Wssak že není tomu tak, poznává se z listu Papežského, kdež řijžownjky s hwězdau gmenuge, potom pak léta 1252 červenat hwězdu s powolenim Papežowým na swých oděwch nosyti začali.

Šprwu nosyli oděw červený široký, kterýž byl černý pláště, na němž řijž wysšij byl. A když wzali reğuly sw. Augustýna, změnili ten červený oděw w černý dlouhý s pláštěm černým, a neli na něm červený řijž a hwězdu. Gak ale ten rytjřský řijžownjcký řád hned od swého ustanoweni gest znamenitý a slawný, tak také Brálům a Bnjžatům Čestým

Díl 2hý. M wždy

wždy byl milý a wážný, propůgčiwše genu Brálowe Český mnehych nadání a milostj, zwolá sše welikým mistrům téhož řádu. Mezy giz nými milostmi byla také tato znamenitá, že Král Český Wáclaw a syn Přemyslůw rozkázal, bykoliby weliký mistr do města geti chtěl, z marštále králowské sšeš konj, pačliby ale z Prahy do kraje něktěrého gel, osm konj k gez bo službě aby se dalo.

Když se s tím řijžownjckým řádem tak stalo, tu také následowala proměna s klášterem panenským sw. Frantisska pod mostem, a s Minorjtským sw. Salwátora na Frantissku, které oba Bněžna Aněžka, gaž o tom weyš powědjno, byla založila. Neboť ona znamenawossi, kterač gi zpráwa a řizenj téhož špiz rála w pobožnosti y žiwotu řeholstěmu nemálo překážj a gi weliké starosti působj, protož wzmjnila wšsecku tu práci odstraniti, aby tím lépe Pánu Bohu slaužiti mohla. Dala tedy nez toliko swůg klášter a kostel sw. Frantisska, ale y špitál se wšsemi panstwjmj k němu náležegjícím řijžownjkům, kterj hned s počátku k os patrowání téhož špitála ustanoweni byli.

Oni pač wděčně to na se přigawosse, hned se w ten klášter wvázali, a tak od toho času až do dn šnjho dne pod gménem řijžownjkůw s črwenau hwězdau zde ctnostně y příkladně bydlej, při kterémž nynj wrchnj zpráwu wede Wýsoce důstogný Pan Ignác Ceyz

Ceydler, veliký Mistr a Generál téhož rytířského řádu v Čechách, v Moravě, v Rhěně, v Polsku a v Slezsku; Jeho cys. král. Milosti Ráda, a v království Českém Prelát, kterýž strže své zásluby toho důstojenství hodna sebe učinil.

Uněžka tedy s svými geptistkami přestěhovala se k sw. Salvátoru na Frantisku, kterýž kostel nákladně přestavěly, geg pod gmězem sw. Frantiska posvětili dala, a tu to o Polj od téhož Plásteru Frantisk slowe, a Plásteru říkali potom v sw. Uněžky. Od své pak zakladatelkyně říkali těm geptistkám Klare synky aneb sw. Kláry, a toliko se oděvem rozeznávaly od vlastých geptisek sw. Kláry, kdež oděv nosily lehčegši, v Čechách pak slněgši pro zymu, gačož y také za přjcinau vstawičného pokrmu postního Papežským povolenním v něčem maličko vlehčeno měly. Za to ale ostřegšiho obcowánj byly.

Tu hned pro Minority, kteří Uněžce Plásteru y kostela postaupili, kázal Král Wáclaw nový Pláster y kostel ke cti sw. Jakuba slavně a nákladně z komory královské a posnoci znamenitými mnohých lidí stawěti, kterýžto syce Pláster, gať pisse náš Hágel, stawěti začal Král Přemysl Otokar, otec Brále Wáclawa, ale geg nedostavěl.

To vše když hotové a dostavené bylo, tu se ti Mynoriti, ginať y bratři menšij řádu sw. Františka k sw. Jakubu přestěhowali, kdež až posawáde bydleli a služby Boží bedlivě konaji. A poněwadž tito Mynoriti před rjm v toho kostela na Františku bydleli, y dáno gest jim za práwo, aby negen těmto geptistám duchowně posluhowali, nýbrž také služby Boží tam konali, a předešlého práwa w tom oskolj w swětstých věcech vžíwali.

Aněžka potom z weliké pokory a ponížeknosti, wyhledáwagice toho v Papeže s welikau prosbou, Abatyštwj s sebe složila, a w swém klášteře na Františku, w pokore a w poslušnstwj své Abatyše žiwa byla, wedauc tu život swatý a welmi přjkrý, tak že Papež, kterýž často strze listy s nj rozmlawal, a w weliké wážnosti pro gegi obzwláštnj ctnosti, a života swatost gi měl, častokráte gi napomínal, aby té přjkrosti života swého mjrně vžíwala a w mrtwenj swého autlého těla sobě poplehčela.

Na ten a takowý způsob gegiho života swatost wůbec téměř známá, způsobila to, že čechowě, magice gi w pociwosti weliké, k nj se w potřebách swých vřikali, a pomocy žádali, gelikož, gaž se čte, welikými milostmi od Boha, zwláště duchem prorockým obdařena byla, o čemž následugjcy příběh takto wyprawuge :

Když

Když ta zpráva do Prahy přišla, že Král Český Přemysl Ottořar druhý proti Rudolfowi Cýsaři polem táhne, aby s ním bitwu swedl, Aněžka, gdauc s geptiškami do kostela, wraucně se modlila, aby Bůh vdělil šťastného wítězstw. Tu Rudolf přitočiw se, wogsto Ottořarowo obhljčil, a swedena byla bitwa hrozná y vřutná.

Aněžka vprostřed své pobožnosti, měla (prý) gačo stěna zblednauti a po celém těle se trásti. To widauc podlé flečicý geptišky, rychle se tázaly, coby ta weliká změna na gegym těle znamenati měla? „Právě nyní, odpowěděla, widěla sem Krále nasseho, fterak raněn gsa, s koně dolů spadl, a nepřátelé naň se sylně řitiwše, geg nemilosrdně zabili. Ach milé sestry! bitwa gest prohraná a Ottořar Král mezy swými Rytíři zbitými mrtew ležj, a tudy weliké a hrozné neshťestj nastáwá wlasť nassj. Prostež semnau Boha, aby to zlé od nás odwrátiti ráčil.“ A že se tak wsecko skutečně stalo a vyplnilo, toho se w Kronyce České docjsti můžeme.

Když tak Aněžka 40 let w klášteře swatě žiwa byla, wstawičně Pánu Bohu wěrně y wraucně slaužila, plná množstwj zásluh, den desátý mesýce Března léta 1281 w Pánu wstaula, a na wěčnost se k swému nebeskému ženichu odebrala, a tu také w kostele swatého Franc

Františka s velikým náboženstvím pochovaná byla.

Už v padesáti letech po její smrti, na snažné vyhledávání Královny a manželky Jaz na Krále Alžběty, matky Cýsaře a Krále Českého Karla IV., při stolici Apoštolské Římské Aněžky do počtu Blahoslavených přivtělena byla, o jejížto přewelebných ctnostj byloby ještě mnoho co wyprawowati.

V čas Husitské banice, jejíž tělo její vřely, kteráž potom nalézti se nemohlo. Léta 1643, když se kostel počal opravowati, mělo býti tělo její nalezeno, při kterémž také tělo gedné Abatyse leželo. Však že se předce dokázati, ani podle nějakého znamení wyšetřiti nemohlo, takže předce to neb ono tělo blahoslavené Aněžky jest, ta věc v pochybnosti zůstala.

Bečowski spisowatel jejího života praví: že pro její velikau života swatost, kosti z těla jejího wzaté, za ostatky na mnohá místa se obětowaly, takže něco málo z těla toho tu někde pozůstalo.

Léta 1782, když se Kláštery v Čechách počali ruffiti, také též Klášter v sw. Aněžky s starobylostj y s swatau powěstj znamenitý zrušen byl, kterýž od svého prvního založení welkau trpěl změnu, v němž před časy přes
sto

sto geptisseť obýwalo, při swém pať zrušsenj několiť a dwacet se počtalo.

A wssať po wssí této bauřce, kteraž se w Čechách na kláštery strhla, stogi perwně na swém základu, gaťožto druhá památka weliké dobročinnosti a milosřdenstwí, blahoslaweně Aněžky, špitál sw. Františka blíž Pražského mostu pod opatrowáním duchowních Panů křižowníkůw s čerwenau hwězdau, kterýž wezš gménowaný řádu téhož weliký Mistr a Generál, a spolu též archní Ředitel chudého ustanowení s swau obzwláštňí péčí w chwalitelném pořádku řídí a rozšřřuge, na němž chudí a potřební lidé mají gisté swého dobročinného otce a lastawého dobrodince.

Konec dílu druhého

